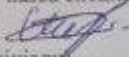


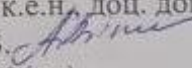
Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра менеджменту, маркетингу та економіки

Бакалаврська дипломна робота на тему:

«УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА (НА
ПРИКЛАДІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«АГРОБУД»»

Виконала: студентка 4 курсу, групи ЕК-206
спеціальності 051 «Економіка»
(шифр і назва спеціальності)

Сетір Д.О. 
(прізвище та ініціали)

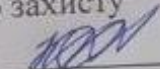
Керівник: к.е.н., доц. доцент кафедри ММЕ
Вітюк А.В. 
(прізвище та ініціали)

« 6 » червня 2024 р.

Рецензент: к.е.н., доц., доцент кафедри ПЛМ
Пілявоз Т. М.
(прізвище та ініціали)

« 8 » червня 2024 р.

Допущено до захисту

Зав кафедри:  Карачина Н. П.

« 12 » червня 2024 р.

Вінниця ВНТУ – 2024 рік

Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра менеджменту, маркетингу та економіки
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність – 051 – «Економіка»
Освітньо-професійна програма – Економіка

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри ММЕ
д.е.н., професор Карачина Н.П.
«15» березня 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА БАКАЛАВРСЬКУ ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Сетір Дарії Олегівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Удосконалення управління прибутком підприємства (на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю «Агробуд»)

керівник роботи Вітюк Анна Валеріївна, к.е.н., доцент,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ВНТУ від «11» березня 2024 року №80.

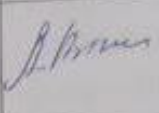
2. Строк подання студентом роботи: 5 червня 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: форма №1 «Баланс», форма №2 «Звіт про фінансові результати» (додаток Б).

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

5. Перелік графічного матеріалу: Таблиці: аналіз наукових підходів до визначення поняття «прибуток», види прибутку підприємства, трактування терміну «управління прибутком» науковцями, порівняльний аналіз показників прибутку, структура та склад прибутку, горизонтальний аналіз Пасиву Балансу підприємства, аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «Агробуд» за 2021-2022 рр., тис. грн., коефіцієнтний аналіз показників ліквідності і платоспроможності ТОВ «Агробуд», 2021-2022 рр., надходження від реалізації, динаміка доходів та витрат свиногокомплексу, грн. Рисунки: значення прибутку в ринковій економіці, система управління прибутком підприємства, основні елементи механізму управління прибутком, основні функції управління прибутком підприємства, методи управління прибутком підприємства, динаміка джерел фінансування «ТОВ «АГРОБУД» у 2011-2022 рр., тис. грн., динаміка обсягів імпорту свіжого, охолодженого та мороженого м'яса свиней, тис. т. 2018-2022 рр.

6. Консультанти розділів роботи:

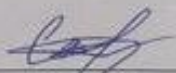
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I. Спеціальна частина	Вітюк А.В., доцент кафедри ММЕ		

7. Дата видачі завдання «15» березня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

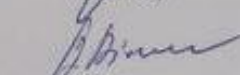
№ з/п	Назва етапів бакалаврської дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Прим
1	Формування та затвердження теми бакалаврської дипломної роботи (БДР)	вересень	
2	Виконання спеціальної частини БДР. Перший рубіжний контроль виконання БДР. (1-й розділ БДР)	жовтень-січень	
3	Виконання спеціальної частини БДР. Другий рубіжний контроль виконання БДР. (2-й розділ БДР)	лютий-квітень	
4	Виконання спеціальної частини БДР. Третій рубіжний контроль виконання БДР. (3-й розділ БДР)	квітень-травень	
5	Нормоконтроль БДР. Попередній захист БДР	1-а декада червня	
6	Рецензування БДР	2-а декада червня	
7	Захист БДР	2,3-я декада червня (за графіком)	

Студент


(підпис)

Сетір Д. О.

Керівник роботи


(підпис)

Вітюк А. В.

АНОТАЦІЯ

Бакалаврська дипломна робота складається з 101 сторінки формату А4, на яких є 23 рисунка, 33 таблиці, список використаних джерел містить 58 найменувань.

Метою роботи є вивчення сутності та методичних засад управління прибутком підприємства, а також розробка заходів щодо удосконалення прибутку підприємства.

В першому розділі розкрито теоретико-методологічні основи управління прибутком підприємства: розглянуто економічну сутність прибутку та його роль в діяльності підприємства; проведено дослідження процесу управління прибутком підприємства та розглянуто методичні підходи до аналізу прибутку підприємства. В другому розділі проведено аналіз стану управління прибутком ТОВ «Агробуд»: здійснено організаційно-економічну характеристику ТОВ «Агробуд»; проведено аналіз фінансового стану ТОВ «Агробуд»; здійснено оцінювання прибутку ТОВ «Агробуд» та проаналізовано фактори впливу на його стан. В третьому розділі розроблено напрями удосконалення управління прибутком підприємства ТОВ «Агробуд».

Ключові слова: прибуток, управління прибутком, фінансовий стан підприємства, прибутковість, фінансовий результат.

ABSTRACT

The bachelor thesis consists of 101 pages of A4 format, on which there are 23 figures, 33 tables, the list of used sources contains 58 titles.

The purpose of the work is to study the essence and methodological principles of enterprise profit management, as well as the development of measures to improve the enterprise's profit.

The first chapter reveals the theoretical and methodological foundations of enterprise profit management: the economic essence of profit and its role in enterprise activity are considered; a study of the process of enterprise profit management was conducted and methodical approaches to enterprise profit analysis were considered. In the second section, an analysis of the state of profit management of Agrobud LLC was carried out: the organizational and economic characteristics of Agrobud LLC were carried out; an analysis of the financial condition of Agrobud LLC was carried out; the profit of "Agrobud" LLC was evaluated and the factors affecting its condition were analyzed. In the third section, directions for improving the profit management of Agrobud LLC are developed.

Keywords: profit, profit management, financial condition of the enterprise, profitability, financial result.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1 Економічна сутність прибутку та його роль в діяльності підприємства	5
1.2 Управління прибутком підприємства	16
1.3 Методичні підходи до аналізу прибутку підприємства	25
2 АНАЛІЗУВАННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ТОВ «АГРОБУД»	37
2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства	37
2.2 Аналіз фінансового стану ТОВ «Агробуд»	49
2.3 Оцінювання прибутку та аналіз факторів впливу на його стан	57
3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	67
3.1 Пріоритетні напрями удосконалення управління прибутком ТОВ «Агробуд»	67
3.2 Заходи удосконалення прибутку підприємства ТОВ «Агробуд»	74
3.3 Економічне обґрунтування заходів удосконалення управління прибутком ТОВ «Агробуд»	81
ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	94
ДОДАТОК А (обов'язковий). Протокол перевірки кваліфікаційної роботи на наявність текстових запозичень	103
ДОДАТОК Б (обов'язковий). Фінансова звітність підприємства ТОВ «Агробуд» за 2021-2022 роки	104
ДОДАТОК В (обов'язковий). Ілюстративний матеріал	113

ВСТУП

Актуальність теми. Прибуток являється одним із найважливіших елементів в ринковій економіці. Важко переоцінити роль прибутку підприємства, адже прибуток – це кінцевий фінансовий роботи підприємства. Прибуток являється джерелом поповнення фінансових ресурсів підприємства. З допомогою прибутку виконуються зобов'язання підприємства перед бюджетом, кредитними організаціями та іншими установами. Досягненням високого прибутку і максимізації обсягів виробництва визначається ефективність діяльності підприємства.

Питання управління прибутком підприємства стали предметом наукових досліджень зарубіжних та вітчизняних вчених таких як: Т. Говорушко, Ж. Жигалкевич, С. Николишин, Н. Бондаренко, Ф. Бутинця, Т. Воронкова, В. Василенко, І. Бланка, М. Данилюк, О. Карпенка, С. Голова та ін.

Мета та завдання роботи. Метою бакалаврської дипломної роботи є вивчення сутності та методичних засад управління прибутком підприємства, а також розробка заходів щодо удосконалення прибутку підприємства.

Основними завданнями бакалаврської дипломної роботи є наступні:

- розглянути економічну сутність прибутку та його роль в діяльності підприємства;
- провести дослідження управління прибутком підприємства;
- розглянути методичні підходи до аналізу прибутку підприємства;
- здійснити організаційно-економічну характеристику ТОВ «Агробуд»;
- провести аналіз фінансового стану ТОВ «Агробуд»;
- оцінити прибуток ТОВ «Агробуд» та проаналізувати фактори впливу на його стан;
- визначити пріоритетні напрями удосконалення управління прибутком ТОВ «Агробуд»;

- запропонувати заходи щодо удосконалення прибутку підприємства ТОВ «Агробуд»;
- обґрунтувати економічний ефект від запровадження заходів удосконалення управління прибутком ТОВ «Агробуд».

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес управління прибутком підприємства.

Предмет дослідження - теоретико-методичні та прикладні аспекти управління прибутком на прикладі ТОВ «Агробуд».

Методи досліджень: теоретичного узагальнення, аналізу і синтезу – для дослідження загальних понять управління прибутком підприємства; наукової абстракції – для удосконалення та/або уточнення понятійно-категоріального апарату управління прибутком; методи системного аналізу і синтезу для оцінки управління прибутком; порівняння та зіставлення – для дослідження динаміки даних звітного і попереднього років; статистичні – для аналізу стану і тенденцій динаміки результатів діяльності підприємства.

Практичне значення одержаних результатів. Практична значимість роботи полягає у можливому врахуванні одержаних результатів бакалаврської дипломної роботи та запропонованих заходів на досліджуваному підприємстві на етапі планування діяльності підприємства для здійснення адекватної політики управління прибутком підприємства.

Апробація результатів бакалаврської дипломної роботи здійснювалась на Молодіжній науково-практичній інтернет-конференції «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи», м. Вінниця.

*Д. О. Сетір, А. В. Вітюк. Стан та перспективи розвитку сільськогосподарських підприємств України. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/mn/mn2024/paper/view/21417>

*Д. О. Сетір, Л. А. Прицюк. Роль штучного інтелекту в удосконаленні управління прибутком підприємства. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/mn/mn2024/paper/view/21133>

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність прибутку та його роль в діяльності підприємства

В умовах сучасної ринкової економіки підприємства здобули незалежність у плануванні своєї діяльності. Практика підтверджує ефективність ринкового механізму в забезпеченні економічного балансу, раціонального використання усіх ресурсів (включаючи людські, матеріальні та фінансові), щоб створити гнучке та безперервне виробництво. Це дозволяє задовольняти потреби споживачів та сприяє просуванню науково-технічного прогресу.

Фінансово-економічні результати відображають усі аспекти діяльності підприємства, включаючи виробництво, збут, закупівлі та фінансову діяльність, і відіграють ключову роль у системі економічних показників. Оскільки метою будь-якого підприємства є отримання прибутку, вивчення цієї категорії стає надзвичайно важливим для ефективного управління. Прибуток не лише стимулює господарську діяльність, а й є основним джерелом його розвитку, тому взаємозв'язок прибутку з іншими економічними показниками та його вплив на результати підприємства набувають особливого значення у системі управління [1].

Прибуток в головній мірі розглядається як позитивний результат діяльності будь-якого суб'єкта господарювання, що здійснює свою діяльність на комерційній основі. Іншим поясненням це може бути економічна вигода у грошовому вираженні, яку отримують підприємства внаслідок виробництва й продажу продукції, реалізації товарів чи надання різноманітних послуг [2].

Категорія «прибуток» займає домінуючу позицію в сфері економіки. Деякі вчені в його розумінні об'єднують всі форми доходу – відсотки, підприємницький дохід, заробітну плату, ренту, інші ж – лише відсоток на капітал. При цьому прослідковується спільний підхід теоретиків щодо джерел

походження прибутку, за яким всі теорії виділяють концепцію «максимізації прибутку як рушійного стимулу в умовах ринкової економіки» [3].

При обґрунтуванні економічної сутності прибутку важливо розглянути підходи сучасних українських вчених-економістів до визначення сутності прибутку (табл. 1.1), які формують вітчизняну наукову течію теорії прибутку.

Таблиця 1.1 – Аналіз наукових підходів до визначення поняття «прибуток» [4]

Науковці	Підходи до трактування
1	2
Власенко Т. Ю., Стародубцева О. С.	Прибуток є найважливішою економічною категорією, а його отримання є однією із головних задач підприємства. Прибуток – найпростіша і одночасно найбільш складна категорія ринкової економіки. Він є основною і головною рушійною силою економіки ринкового типу
Біла О. Г.	Прибуток – позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва і зрештою свідчить про рівень і якість до виробленої продукції
Філімоненков О. С.	Прибуток – це частина вартості додаткового продукту, додатковий прибуток, виражений у грошах частина чистого доходу, одна з його форм
Волинчук Ю. В. Купира О. І.	Прибуток виступає генератором виробничого процесу, спонукає підприємство здійснювати нововведення, стимулювати інвестиції, випуск продукції і зайнятість
Єпіфанова І. Ю., Гуменюк В. С	Кінцевий результат діяльності суб'єкта господарської діяльності, який визначається, як різниця між валовим доходом і валовими витратами.

Продовження табл. 1.1

1	2
Каминський П. Д.	Прибуток підприємства в загальному розумінні являє собою частину вартості прибуткового продукту, створеного працею, і є складовою частиною доходу підприємства
Гайбура Ю. А., Загнітко Л. А.	Прибуток є однією з найважливіших економічних категорій, основною та обов'язковою умовою розширеного відтворення та функціонування підприємства, забезпечення конкурентоспроможності.
Сябер Є. О.	Прибуток являє собою форму доходу підприємця, який здійснює певний вид діяльності; є результатом лише вмілого та успішного здійснення цього бізнесу
Николишин С. Є.	Прибуток підприємства виступає не лише як основа функціонування окремого підприємства, але і як база економічного розвитку держави в цілому. Прибуток є не лише стимулом господарської діяльності підприємств, а й основним джерелом розвитку їхньої діяльності
Філімоненков О. С	Прибуток – це частина вартості додаткового продукту, додатковий прибуток, виражений у грошах частина чистого доходу, одна з його форм

Деякі теоретики розглядали прибуток з різних ракурсів, наприклад, як винагороду за збереження капіталу (теорія стриманості), страхову премію за ризик, який може виникнути у будь-якій підприємницькій діяльності, або як результат виявлення законів мінового процесу і вартості, що виникає в результаті зростання капіталу з плином часу [5].

З економічного боку, прибуток є дещо неоднозначним поняттям. Це пов'язано з тим, що прибуток передбачає певні ризики, базується на суб'єктивних оцінках майбутніх ймовірностей і постійно змінюється. Однак слід зазначити,

що економічний прибуток має важливе значення в процесі планування та прогнозування майбутньої діяльності суб'єкта господарювання.

Це ключовий показник при пошуку та порівнянні альтернативних способів вкладення капіталу, а також при оцінці ефективності майбутніх інвестицій. Такі вигоди оцінюються через призму майбутніх перспектив фінансово-господарської діяльності та розвитку підприємства. При цьому основним критерієм є майбутні витрати, потенціал їх зниження і підвищення прибутковості.

Фінансисти розглядають прибуток з точки зору його накопичення та розподілу матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Іншими словами, під прибутком розуміють:

1. основну частину грошових накопичень, створених для формування майна;
2. узагальнений позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, за рахунок якого збільшуються оборотні кошти, оновлюються і розширюються виробничі процеси та формуються фонди для соціального розвитку підприємства [3].

Сутність прибутку як економічної категорії розкривається через функції, які він виконує в економічній діяльності. Основними з них є облікова, розподільча та стимулююча.

Облікова функція прибутку полягає в тому, що він є необхідною складовою ціни товару. Таким чином, як і ціна, прибуток є засобом обліку суспільно необхідних витрат праці, необхідних для забезпечення розширеного відтворення. Цей процес обліку дає можливість оцінити ефективність господарської діяльності підприємства. Іншими словами, прибуток є економічним показником господарської діяльності бізнес-структури.

Розподільча функція прибутку полягає в тому, що прибуток використовується для координації розподілу ресурсів і доходів між суб'єктами господарювання та між галузями економіки.

Стимулююча функція прибутку полягає в тому, що прибуток використовується як на користь суб'єкта господарювання, так і на користь його працівників. Прибуток є кінцевим фінансовим результатом господарської діяльності суб'єкта господарювання, а також основним елементом фінансових ресурсів суб'єкта господарювання, необхідних для забезпечення розширення виробництва, науково-технічного і соціального стимулювання працівників, виплати дивідендів і формування резервного фонду [6].

Важливо зазначити, що прибуток не тільки допомагає забезпечувати стабільність підприємства та його розвиток, а й є важливою складовою економічної системи, без якої ринкова економіка не зможе ефективно функціонувати.

На рис. 1.1 представлено ілюстративну схему, в якій обґрунтовано важливість прибутку в умовах ринкової економіки.

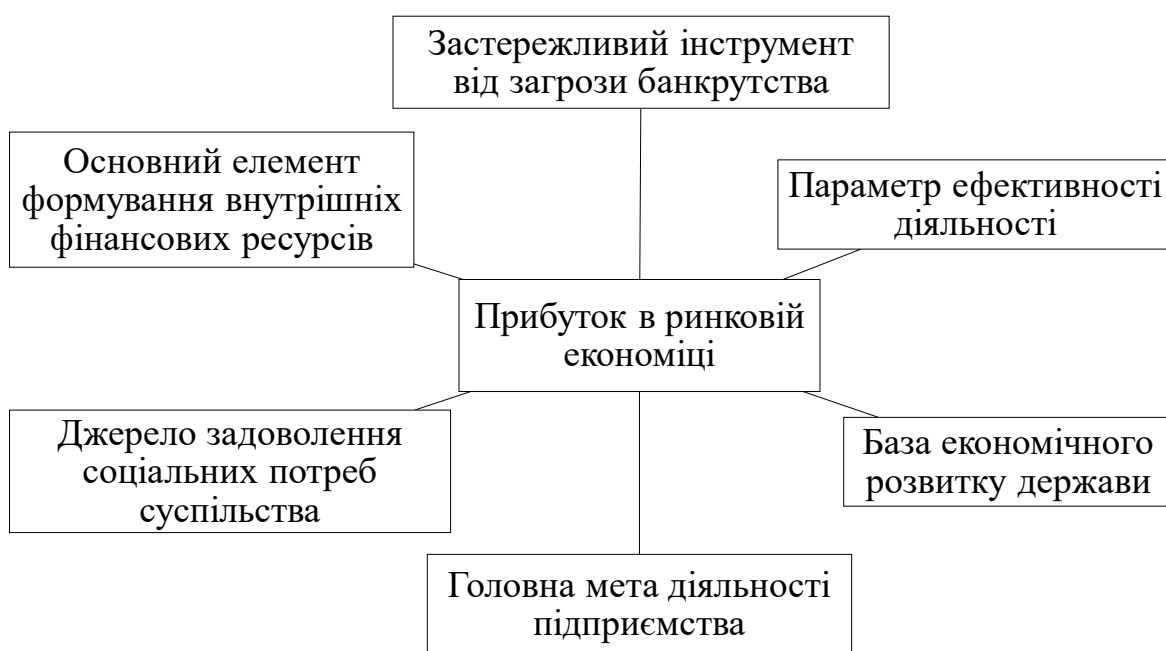


Рисунок 1.1 – Значення прибутку в ринковій економіці [2]

1. Прибуток підприємства є основною ціллю підприємницької діяльності і головним стимулом для здійснення будь-якого виду бізнесу. Основною кінцевою метою цієї діяльності є зростання благополуччя власників підприємства.

Показником цього зростання є співвідношення поточного доходу власників до вкладеного капіталу, яке стає можливим завдяки отриманню прибутку.

Об'єктом економічних інтересів держави є частка прибутку, яка сплачується у формі податків та обов'язкових внесків. Економічний інтерес підприємства виражається в обсязі прибутку, що залишається в його розпорядженні та використовується для розвитку виробництва і соціальних потреб. Для робітників підприємства економічний інтерес пов'язаний з розміром прибутку, який використовується для матеріального заохочення, соціальних виплат та соціального розвитку.

Власників підприємства цікавить розмір дивідендів, а отже, частина прибутку, пов'язана з розвитком виробництва та збільшенням капіталу підприємства. Оскільки прибуток є єдиним джерелом задоволення економічних інтересів усіх сторін, жодна з них не може мати пріоритету у його використанні, оскільки це може призвести до ущемлення інтересів інших сторін. Наприклад, надмірне оподаткування прибутку підприємства може знизити його економічну зацікавленість у розвитку, що в результаті може зменшити надходження до бюджету.

2. Прибуток є важливою основою економічного розвитку суспільства в цілому. Механізм перерозподілу прибутку через податкову систему дозволяє "наповнювати" дохідну частину державних бюджетів на всіх рівнях. Це надає державі можливість успішно виконувати свої функції і реалізовувати програми розвитку економіки.

3. Прибуток підприємства є ключовим показником ефективності його операційної діяльності. Індивідуальний рівень прибутку в порівнянні з галузевим відображає, наскільки ефективно керівництво підприємства здійснює господарську діяльність.

Середньогалузевий рівень прибутку підприємств є головним механізмом "переливу капіталу" в галузі, сприяючи його більш ефективному використанню. Цей процес сприяє переміщенню капіталу в ті сегменти ринку, де є значний

недостатній попит, що в свою чергу сприяє задоволенню суспільних та особистих потреб.

4. Прибуток є основним внутрішнім джерелом, яке допомагає у формуванні фінансових ресурсів підприємства та сприяє його розвитку. Чим вищий рівень прибутку, тим менша необхідність у залученні коштів зовнішніх джерел і тим більший рівень самофінансування, що сприяє реалізації стратегічних цілей та підвищенню конкурентоспроможності на ринку. У відміну від деяких внутрішніх джерел, прибуток є стійким джерелом, що постійно відтворюється.

5. Прибуток виступає як основне джерело, що підвищує вартість підприємства. Можливість автономного зростання цінності капіталу досягається через капіталізацію частини прибутку, яка надходить до підприємства, що означає його перенаправлення на розширення активів.

За умови зростання суми та рівня капіталізації отриманого прибутку, підвищується величина чистих активів підприємства, що в свою чергу підвищує ринкову цінність підприємства в цілому.

6. Прибуток підприємства має значний соціальний вплив, оскільки є ключовим джерелом для вирішення соціальних потреб у суспільстві. Його соціальне значення проявляється у внеску до бюджетів на різних рівнях через оподаткування, що стає джерелом для реалізації різних соціальних програм.

Соціальні програми спрямовані на допомогу соціально-незахищеним групам суспільства. Прибуток також задовольняє соціальні потреби персоналу підприємства через забезпечення соціальних пакетів та інших соціальних пільг. Крім того, він є джерелом зовнішньої благодійної діяльності підприємства, спрямованої на фінансування неприбуткових організацій, установ соціальної сфери та надання матеріальної допомоги різним категоріям громадян [7].

Дослідження різнопланової літератури вказує, що автори виділяють майже 200 видів прибутку.

Важливим аспектом дослідження питання сутності прибутку є дослідження його класифікації (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Види прибутку підприємства [8]

Класифікаційна ознака	Види прибутку підприємства
За характером оподаткування	прибуток до оподаткування
	прибуток, який не підлягає оподаткуванню
За напрямками використання	для перерахування в бюджет
	для споживання
	капіталізований
Залежно від методики	нерозподілений
	бухгалтерський прибуток
	економічний прибуток
За складом	валовий (маржинальний) прибуток
	операційний прибуток
	чистий прибуток
За видами діяльності	від операційної діяльності
	від інвестиційної діяльності
	від фінансової діяльності
Залежно від розмірів	мінімальний прибуток
	цільовий прибуток
	максимальний прибуток
За джерелами утворення	від реалізації продукції
	від реалізації активів
	від позареалізаційних операцій
За факторами утворення	процент
	рента

Оскільки прибутком являється різниця між доходами і витратами на підприємстві, які в бухгалтерському обліку відображаються в окремих видах діяльності, то існує сенс класифікації прибутку за різними видами діяльності.

В першу чергу прибуток поділяється на операційний, інвестиційний та фінансовий. За складом розрізняють:

В залежності від розмірів суб'єкта господарювання прибуток поділяється на:

1. мінімальний прибуток – це прибуток після сплати податків, який задовольняє власників підприємства з точки зору найнижчого рівня прибутковості на інвестований капітал, тобто кількісного мінімуму. Іншими словами, кількісний мінімальний рівень рентабельності відповідає середньому рівню потенційних процентних ставок за банківськими депозитами, тобто рівень прибутковості відповідає рівню середньої потенційної процентної ставки за банківськими депозитами;

2. максимальний прибуток - це прибуток, що виникає внаслідок реалізації продукції, максимальний прибуток підприємство отримує в той момент, коли його обсяг діяльності досягає такого рівня, коли граничні доходи дорівнюють граничним витратам. Іншими словами, граничні доходи і витрати зростають пропорційно збільшенню обсягів виробництва;

3. цільовий прибуток - це прибуток, який є результатом визначення цільової функції діяльності підприємства і залежить від обраної стратегії, він може бути нормальним, що відповідає ринковій нормі прибутку на капітал, а також необхідним, який визначає необхідну суму прибутку для відповідності потребам підприємства у коштах на виробничий та соціальний розвиток.

Проаналізувавши економічний та бухгалтерський прибуток, які здавалось би, мають однакове значення, можна дійти до висновку, що між ними існує певна різниця.

Бухгалтерський прибуток дорівнює різниці між доходами компанії та її реальними витратами. Економісти використовують економічний прибуток замість бухгалтерського для визначення економічного "здоров'я" підприємства. Таким чином, економічний прибуток дорівнює різниці між виручкою підприємства та сукупними альтернативними витратами.

Аналіз різнопланової літератури показує, що найпоширенішими видами прибутку є бухгалтерський прибуток, балансовий прибуток, валовий прибуток, операційний прибуток та чистий прибуток. Ці види найчастіше використовують в економічній сфері.

Встановлено, що на сьогодні в довідковій та науковій літературі, в законодавчих актах немає єдиного підходу до класифікації прибутку [8].

Розглядаючи різні підходи до визначення ролі та сутності прибутку як економічної категорії, насамперед можна виділити такі його характеристики, як категорії вже ринкової економіки:

1. прибуток – це лише частина сукупного доходу, отриманого підприємцями від певних видів діяльності (операційної, фінансової або господарської);

2. прибуток - це частина доходу, очікуваного, але не гарантованого підприємцем, який вклав капітал в організацію певного виду діяльності (бізнесу) з метою досягнення певного рівня комерційного успіху;

3. прибуток - це не весь дохід, отриманий в процесі підприємницької діяльності, а лише та його частина, яка залишається після вирахування всіх витрат, понесених при здійсненні підприємницької діяльності;

4. прибуток – це вартісний показник, виражений у грошовій формі.

Прибуток виступає ключовим джерелом фінансування для розвитку підприємства, науково-технічного удосконалення його активів і виробництва, а також для всіх видів інвестицій. Також він є джерелом доходів для сплати податків. Оскільки прибуток має велике значення, усі дії підприємства спрямовані на збільшення його розміру або, як мінімум, стабілізацію на певному рівні. Тому основний принцип функціонування підприємства полягає в максимізації прибутку. Це робить прибуток ключовим показником ефективності виробництва.

У певних галузях підприємства можуть здобувати прибуток лише протягом певного періоду часу. Прибуток функціонує як сигнал: якщо всі галузі

були б конкурентними, підприємства могли б постійно переходити в нові галузі або залишатися у них в залежності від змін прибутковості.

Протягом тривалого періоду жодне підприємство в жодній галузі не могло б заробляти більше, ніж нормальний прибуток. Економічний прибуток приречений зменшуватися до нуля, коли нові виробники вступають у галузь. Це відомо як парадокс прибутку: економічний прибуток породжує міжгалузеву конкуренцію, яка зводить його до нуля.

Аналогічно, збитки також є тимчасовими. Якщо підприємство працює з збитками у певній галузі, воно кінцево залишить цю галузь.

Оскільки підприємство покине галузь, ціни підвищаться, і збитки у галузі в кінцевому підсумку зникнуть. У довгостроковому плані ніяка фірма не може сподіватися на прибуток більший, ніж нормальний [9].

Головна вимога до системи розподілу прибутку на підприємстві сьогодні полягає в тому, щоб вона забезпечувала фінансові ресурси для потреб розширеного відтворення, встановлюючи оптимальне співвідношення між споживанням і накопиченням.

При розподілі прибутку основні напрямки його використання визначаються з урахуванням стану конкурентного середовища, яке може вимагати значного розширення і відновлення виробничого потенціалу підприємства. Відповідно до цього визначаються обсяги відрахувань від прибутку у фонди виробничого розвитку, кошти яких спрямовуються на фінансування капітальних вкладень, збільшення оборотних коштів, підтримку науково-дослідної роботи, впровадження нових технологій, вдосконалення методів праці та інше [8].

Так, прибуток як економічний показник дозволяє збалансувати економічні інтереси різних сторін, таких як держава, підприємство як суб'єкт господарювання, працівники та власники підприємства. Вирішення цієї задачі передбачає уважне дотримання пропорцій у розподілі та використанні прибутку. В отриманні прибутку повинні бути зацікавлені не тільки трудові колективи підприємств, але й держава в цілому.

1.2 Управління прибутком підприємства

Проблематика управління прибутком залишається дуже важливою та актуальною. Н. С. Бондаренко стверджує, що під управлінням прибутком підприємства мається на увазі ретельна організація системи управління, яка враховує як тактичні, так і стратегічні аспекти та зорієнтована на підвищення всіх кінцевих результатів підприємства [10].

Т. Є. Воронкова стверджує, що процес управління прибутком являє собою пошук і прийняття рішень в управлінні підприємством за всіма ключовими елементами його формування, розподілу і використання на підприємстві [11].

С. Є. Николишин притримується думки, що система управління прибутком це механізм, де кожен елемент має своє функціональне призначення, і спільна дія всіх елементів при певних умовах гарантує отримання прибутку в плановому обсязі [12].

Аналізуючи підходи до визначення поняття «управління прибутком», можна дійти до висновку, що існуючі підходи є взаємодоповнюючими та взаємопов'язаними (табл. 1.3)

Таблиця 1.3 – Трактуювання терміну «управління прибутком» науковцями [13]

Автор	Визначення
1	2
Гладка Л. І.	Управління прибутком - це процес прийняття та розробки рішень щодо формування, розподілу та використання прибутку на підприємстві з метою максимізації добробуту його власників у поточному та майбутньому періодах.
Боднарюк В. А.	Управління прибутком підприємства є складною системою, інтегрованою в загальну систему управління підприємством і характеризується наявністю відповідних об'єктів і суб'єктів управління прибутком.

Продовження табл. 1.3

1	2
Попович Д. В.	Управління прибутком підприємства – це система управління, яка враховує тактичні та стратегічні аспекти господарювання з метою покращення кінцевих результатів діяльності підприємства і розглядається як сукупність взаємопов'язаних елементів, кожен з яких відіграє певну роль і спільна дія яких забезпечує досягнення механізму формування прибутку.
Воронкова Т. Є.	Управління прибутком – це процес дослідження всіх ключових аспектів формування, розподілу та використання прибутку на підприємстві та прийняття бізнес-рішень.

Можна підсумувати, що управління прибутком - це процес, який включає в себе побудову та реалізацію найбільш фінансово та економічно ефективних рішень щодо формування, розподілу та використання прибутку підприємства. Цей процес має на меті забезпечення стійкого фінансового стану та ефективної діяльності у майбутньому шляхом розвитку підприємства.

Система управління прибутком та його організація повинні бути відповідним чином пов'язані з загальною системою управління підприємством, оскільки прийняття управлінських рішень в усіх аспектах діяльності суб'єкта господарювання прямо чи посередньо впливатиме на рівень прибутку, що в свою чергу надає джерела фінансування для розвитку підприємства та нові можливості [14].

Для досягнення ефективного управління прибутком підприємства, можливо, потрібно розробити відповідний механізм, що дозволить успішно досягти його основної мети та завдань шляхом комплексної реалізації функцій, принципів, важелів, методів та інструментів управління прибутком. Тому доцільно розглянути побудову механізму управління прибутком підприємства (МУПП) та його ефективне впровадження у загальну систему управління

суб'єкта господарювання як найбільш оптимальний підхід для відповіді на ці вимоги.

Механізм управління прибутком підприємства слід розглядати як частину загального процесу управління, яка є гармонійно інтегрованою динамічною системою. Його функціонування спрямоване на досягнення ефективного управління прибутком, що означає підвищення якості прибутку, його збільшення та досягнення фінансової стабільності підприємства. Це сприяє його довгостроковому економічному розвитку [13].

Основна ціль механізму управління прибутком підприємства - максимізація прибутку через ефективне його управління, що передбачає постійне підвищення якості та прибутковості, досягнення фінансової стійкості підприємства, сприяючи його довгостроковому економічному розвитку. Для досягнення цієї мети, визначено ряд ключових завдань функціонування даного механізму, які відповідають завданням управління прибутком підприємства:

1. забезпечення максимально можливого прибутку, враховуючи ресурсний потенціал підприємства;
2. забезпечення оптимальної відповідності між рівнем прибутку та прийнятним рівнем ризику;
3. покращення використання матеріально-технічної бази, оптимізація складу та структури обігових коштів;
4. гарантування виплат відповідного рівня доходу власникам підприємства на кожен вкладений капітал;
5. досягнення високої якості прибутку в процесі його формування;
6. формування достатніх фінансових ресурсів для майбутнього розвитку підприємства через прибуток;
7. створення умов для зростання ринкової вартості підприємства, що визначається рівнем прибутку, який вкладається назад у підприємство;
8. розробка ефективних програм, які залучають персонал до досягнення кінцевих результатів та підвищують продуктивність праці;

9. збільшення прибутку підприємства шляхом підвищення якості та конкурентоспроможності його товарів на ринку .

Таким чином, узагальнено вирішення завдань управління формуванням прибутку підприємства описується як підвищення прибутку через збільшення обсягів та (або) розширення напрямків діяльності, або ж через зниження витрат [13].

Такі складові елементи включає в себе система управління прибутком, як: (рис. 1.2):

1. Взаємодія із зовнішнім середовищем.
2. Внутрішнє середовище, яке включає в себе об'єкт та суб'єкт управління, методи, функції та принципи управління.

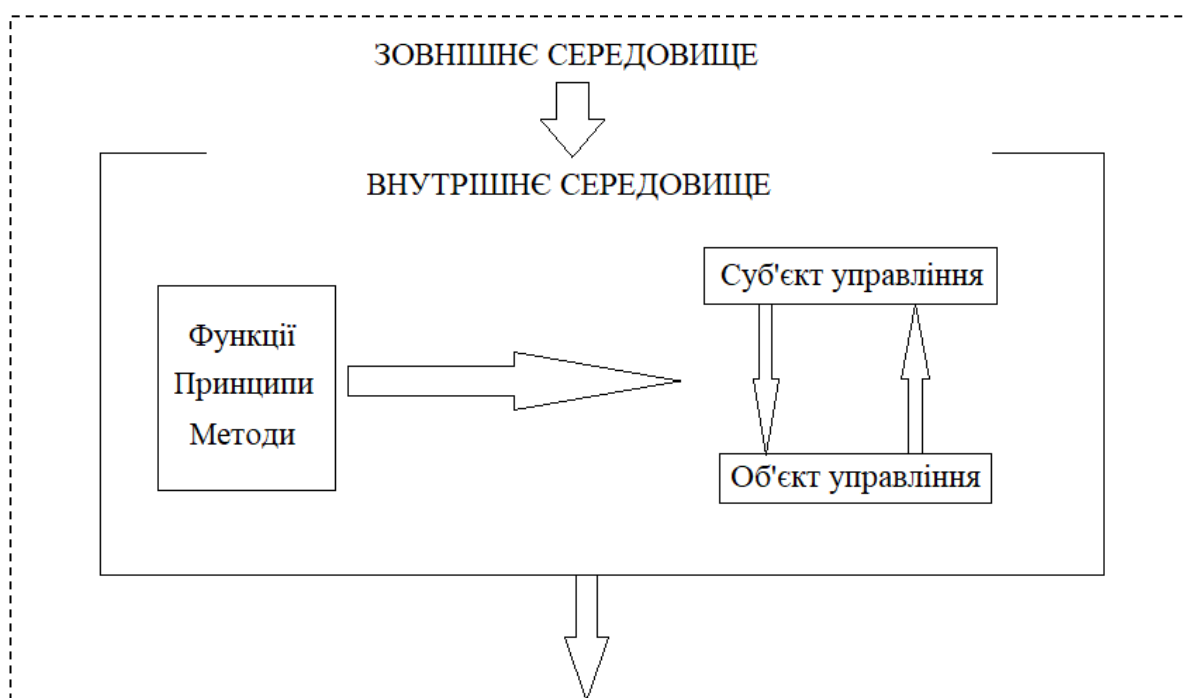


Рисунок 1.2 – Система управління прибутком підприємства [15]

Для ефективного управління прибутком підприємства необхідно успішно досягнути основної мети та ключових завдань цього процесу. Це досягається через взаємодію основних елементів управління прибутком, а саме: головної мети, ключових завдань, об'єктів, суб'єктів та основних функцій (рис. 1.3).

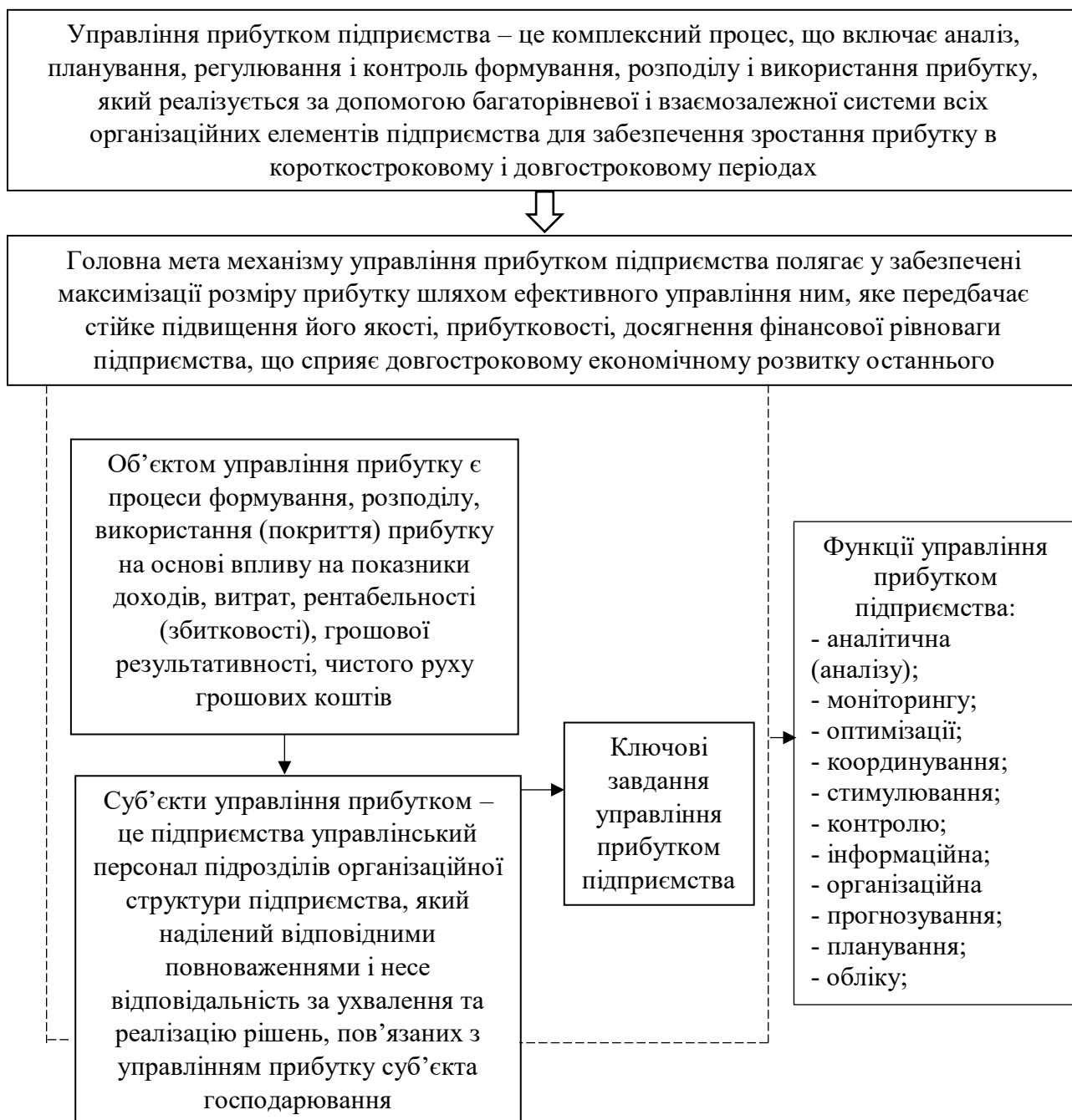


Рисунок 1.3 – Основні елементи механізму управління прибутком

Логіка взаємодії управління прибутком підприємства базується на тому, що управлінські суб'єкти забезпечують успішне досягнення основної мети та ключових завдань управління прибутком через реалізацію відповідного набору функцій. Ці функції впливають на об'єкт управління прибутком через розробку,

ухвалення і виконання обґрунтованих управлінських рішень. Функції виступають як засіб для досягнення основних цілей та завдань управління.



Рисунок 1.4 – Основні функції управління прибутком підприємства [16]

Можна дійти висновку, що досягнення головної мети та розв'язання основних завдань управління прибутком підприємства здійснюється через

реалізацію відповідних управлінських функцій на основі врахування відповідних принципів.

Основні принципи системи управління прибутком, які сформульовано на сьогодні:

1. Принцип інтеграції із загальною системою управління підприємством: всі рішення, які несуть управлінський характер, в підсумку, впливають на обсяг прибутку, оскільки він є головним показником діяльності всього підприємства.

2. Принцип безперервності: оскільки діяльність підприємств є безперервною, це пояснює потребу постійного функціонування системи управління прибутком на підприємстві.

3. Оскільки існує необхідність швидкого пристосування системи управління до постійних змін внутрішнього і зовнішнього середовищ, це пояснює потребу в принципі динамічності управління.

4. Принцип варіативності підходів в розробці рішень управління, що ґрунтується в розробці і аналізуванні сценаріїв-альтернатив розвитку підприємницької діяльності суб'єкта господарювання

5. Принцип системності, оскільки основною метою розробки управлінських рішень щодо управління прибутком підприємства є досягнення максимального економічного ефекту при умові наявних ресурсних обмежень.

6. Принцип комплексності, який забезпечує високу результативність використання і формування прибутку підприємства в цілому.

7. Принцип орієнтування на цілі стратегічного розвитку об'єкта підприємницької діяльності [13, 17].

У разі відсутності відповідних методів і важелів управління фінансовими результатами ефективна робота механізму управління прибутком підприємства не може бути гарантована, що серйозно вплине на ефективність функціонування цього механізму.

Методи впроваджуються в господарську діяльність підприємства за допомогою відповідних важелів. Важіль – це спосіб дії певного методу в

управлінні. На рисунку 1.5 зображено методи управління прибутком підприємства. До важелів же належать: амортизаційні відрахування, сума виплачених дивідендів, курс цінних паперів, рентабельність інвестованого капіталу, нерозподілений прибуток, резервний, додатковий та статутний капітал, ставки та розмір податків, пільги та збори, види кредитів, відсоткові ставки, санкції [13].

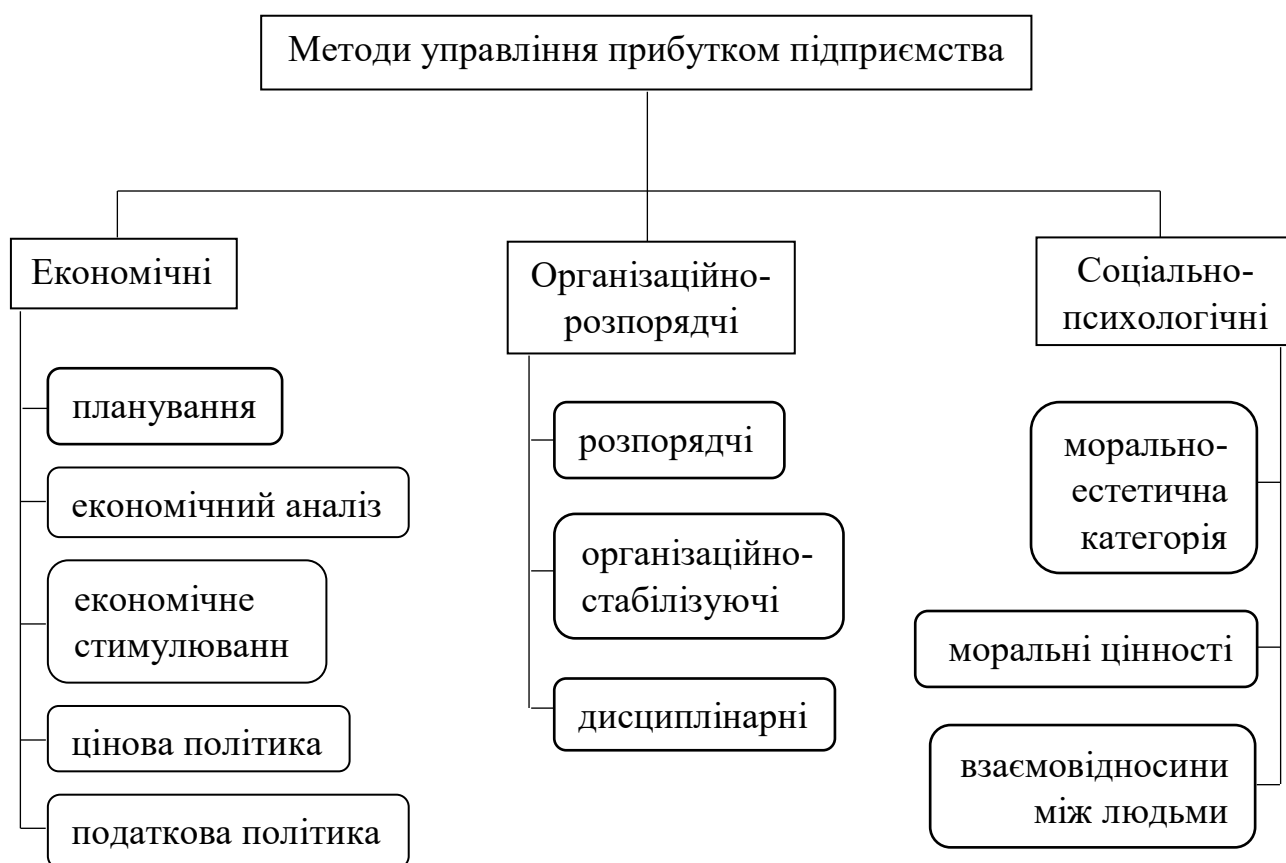


Рисунок 1.5 - Методи управління прибутком підприємства [18]

Економічні методи управління прибутком підприємства – сукупність дій, які завдяки економічним важелям і стимулам впливають на виробництво опосередковано, а не прямо та дає потрібний напрямок працівникам підприємства та його діяльності.

На особистій відповідальності та на правах людей базуються організаційно-розпорядчі методи управління прибутком, до них відносяться

способи і прийоми впливу суб'єкта управління відносно об'єкта з допомогою авторитетності та сили влади.

На розвитку та, в першу чергу, формуванні думки громадськості відносно ставлення до окремої особистості, моральних засад та цінностей базуються соціально-психологічні методи управління прибутком підприємства.

Найвищий ефект від методів управління прибутком можна досягти при застосуванні методів саме системою [18].

Аналізуючи все вказане раніше та виходячи у процесі організації та реалізації механізму управління, саме з мети управління прибутковістю доцільним є також врахування:

1. оскільки між припустимим рівнем ризику та розміром сформованого прибутку прослідковується прямо пропорційна залежність, має бути враховано доцільність досягнення максимально можливої відповідності між ними [19];
2. враховуючи ситуацію на ринку, оптимізація обсягу прибутку повинна відповідати потенціалу ресурсів, доступних підприємству [20];
3. з урахуванням можливостей підприємства та шляхом реалізації відповідних заходів, повинно бути забезпечено високу якість сформованого прибутку;
4. формування достатніх для подальшого розвитку підприємства фінансових ресурсів за рахунок прибутку є пріоритетом в процесі ідентифікації джерел фінансування;
5. визначене рівнем капіталізації, створення умов для зростання ринкової вартості підприємства, яке в свою чергу власноруч встановлює пропорції поділу прибутку на споживану частину та ту, що капіталізується;
6. мотивація персоналу безпосередньо до зростання прибутковості діяльності за рахунок розробки ефективних програм участі власників і найманих робітників в прибутку підприємства;
7. оптимізація політики і стратегії управління прибутками сучасними методиками аналізу, що допоможе оцінити конкурентоспроможність продукції підприємства;

8. ключовим ресурсом зростання прибутковості виступає персонал високої кваліфікації, який буде задіяно в процесах управління (підтримання належного рівня розміру прибутку та можливість його збільшення з мінімальними ризиками, формування прибутку та його розподіл);

9. успішна політика і стратегія роботи з всіма параметрами (включно фінансовими) в процесі управління прибутковістю підприємства впливатиме на позитивний імідж, конкурентоспроможний бренд, якому довірятимуть та бездоганну репутація на конкурентному ринку;

10. пріоритетом розподілу прибутку підприємства також виступають: висока інноваційність і високотехнологічність виробництва та відіграють чи немалу роль [19].

Оскільки у будь-якій сфері діяльності підприємства прийняття управлінських рішень прямо або опосередковано впливає на рівень прибутку, який є основним джерелом зростання доходів його власників і працівників та фінансування розвитку підприємства, то система управління прибутком має бути органічно інтегрована із загальною системою управління підприємством. Ефективна система управління прибутком дозволяє повністю досягти запланованих цілей і завдань, сприяє стійкому розвитку підприємства і забезпечує його ефективну діяльність. Відсутність єдиного методичного підходу до формування такої системи для досягнення ефективного функціонування підприємства є важливим аспектом, який потребує подальшого дослідження.

1.3 Методичні підходи до аналізу прибутку підприємства

На сьогодні існує великий інтерес до питань, як методологічного, так і практичного характеру, аналізу прибутку. Такий інтерес зумовлений необхідністю суб'єкту господарювання забезпечити ефективне та безперебійне функціонування, стабільну діяльність та раціональне використання фінансів. Прибутковість демонструє кінцеві результати діяльності підприємства в ринковій економіці. Суб'єкт господарювання може мати сприятливі можливості

в майбутньому, але не мати потрібного рівня платоспроможності і бути фінансово нестійким, і навпаки. Тому виявлення тенденцій розвитку, аналіз та прогнозування прибутку підприємств потребують досліджень в подальшому [21].

Визначення чинників підвищення прибутковості суб'єктів господарювання мають особливе значення в сучасній складній економічній ситуації, політичній та зовнішньополітичній нестабільності, де підприємства змушені функціонувати та де спостерігається суттєве зниження прибутковості підприємств незалежно від форми власності.

Формування, використання та збільшення прибутку підприємства мають свої особливості в умовах переходу до ринкової економіки. В сучасній економіці України питання отримання прибутку та підвищення ефективності виробництва є надзвичайно актуальними [22].

На сьогодні з застосуванням різноманітних моделей здійснюється аналіз прибутку, як складової аналізу фінансового стану підприємства. Ці моделі дають можливість структурувати та ідентифікувати взаємозв'язки між основними показниками фінансового стану. В залежності від конкретного випадку та конкретних цілей визначається метод (модель) за яким відбуватиметься аналіз прибутку.

Серед великої кількості існує поділ на такі три основні типи моделей, як:

1. описові;
2. предикативні;
3. нормативні.

Описові (описові) моделі є основними в оцінюванні, до них належать: система аналітичних коефіцієнтів, аналітичні записки до звітності, подання фінансової звітності в різних аналітичних розрізах, вертикальний і горизонтальний аналіз звітності, побудова системи звітних балансів [23].

Предикативними є моделі, що носять прогностичний характер та використовуються для прогнозу витрат та доходів суб'єкта господарювання та його фінансового стану в майбутньому. Найпопулярніші з них: побудови

прогнозованих фінансових звітів, аналіз беззбитковості, моделі ситуаційного та динамічного аналізу.

Нормативні моделі роблять можливим порівняння фактичних результатів діяльності з нормативними. Як правило, дані моделі використовують в внутрішньому фінансовому аналізі. Суть полягає в встановленні норм на кожную статтю та потім з'ясування причин відхилень фактичних результатів від нормованих [24].

Жорстко детермінованими факторними моделями є:

1. адаптивна модель – загальному підсумку дорівнює сума всіх факторів, пов'язаних між собою (наприклад, модель обсягу прибутку, одержану в результаті фінансової, інвестиційної та операційної діяльності підприємства);
2. мультиплікативна модель – результатом застосування є добуток одержаний шляхом множення факторів, які покладені в розрахунок;
3. змішана модель – в логічно побудованих варіантах подано взаємозв'язок різноманітних факторів;
4. кратна модель – співвідношення чинників, які логічно пов'язані між собою (наприклад, рівень продуктивності, фондівіддача та інші) [27].

Найбільш простими прийомами аналізу прибутку, як складової фінансового аналізу, є:

1. деталізація;
2. порівняння;
3. групування;
4. трендовий аналіз
5. розрахунок середніх та відносних величин;
6. балансовий;
7. інтегральний та графічний;
8. горизонтальний та вертикальний і інші [27].

Також існує багато інших методик аналізу прибутку, основні з яких включають: здійснення аналізу прибутковості (рентабельності бізнесу); аналіз величини прибутку з урахуванням інформації про асортиментну політику та

рівень відпускних цін; факторний аналіз прибутку від реалізації продукції; розрахунок резервів збільшення прибутку (за даними бухгалтерського обліку та внутрішньої звітності); здійснення оцінки взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток» та інші.

Підприємство має обирати методики аналізу прибутку відповідно до цілей, які воно переслідує, та стратегічних задач, оскільки абсолютно кожна з них націлена на те, щоб зменшити втрати підприємства та збільшити прибуток [26].

В багатьох вчених є своя думка стосовно етапів здійснення аналізу прибутку. Блонська В. І. та Паньків І. В. пропонують таку послідовність [28]:

1. горизонтальний аналіз;
2. вертикальний (структурний) аналіз – визначення структури прибутку за різними критеріями;
3. порівняльний аналіз прибутку;
4. аналіз ефективності розподілу прибутку, коефіцієнтів рентабельності;
5. інтегральний аналіз.

Вчена Панченко І. пропонує свою методику аналізу операцій з формування і розподілу прибутку: аналіз обсягів, структури та динаміки фінансових результатів; аналіз показників рентабельності; аналіз грошового забезпечення прибутку; оцінка фінансової стійкості; аналіз розподілу та використання прибутку; оцінка якості прибутку [26].

З Форми 2 фінансової звітності «Звіт про фінансові результати» [25] можна отримувати основну інформацію для здійснення аналізу прибутку. В даній формі вказано кількісні характеристики (показники, що характеризують усі сторони господарської діяльності): всі види доходів, всі види витрат, сукупний дохід, сукупні витрати, виплати до бюджету та відповідно отримання чистого прибутку (збитку).

Потрібно вивчати динаміку за ряд періодів, виявляти і оцінювати вплив різноманітних чинників на їх зміну, визначати резерви з метою подальшого

збільшення, в ході аналізу показників прибутку. Впродовж аналізу можна використовувати таку таблицю (табл. 1.4).

Таблиця 1.4 - Порівняльний аналіз показників прибутку [29]

Показники	Код рядка Форма №2, ряд	Базовий рік	Звітний рік	Відхилення	
				абсолютне	відносне
1	2	3	4	p.4 – p.3	p.4 / p.3 * 100 -100
1. Дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	010				
2. Податок на додану вартість	015				
3. Акцизний збір	020				
4. Інші вирахування з доходу	030				
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	035				
6. Собівартість реалізованої продукції	040				
7. Валовий:					
прибуток	050				
збиток	055				
8. Інші операційні доходи	060				
9. Адміністративні витрати	070				
10. Витрати на збут	080				
11. Інші операційні витрати	090				
12. Фінансові результати від операційної діяльності:					
прибуток	100				
збиток	105				
13. Дохід від участі в капіталі	110				
14. Інші фінансові доходи	120				
15. Інші доходи	130				
16. Фінансові витрати	140				
17. Витрати від участі в капіталі	150				
18. Інші витрати	160				
19. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:					
прибуток	170				
збиток	175				

Продовження табл. 1.4

Показники	Код рядка Форма №2, ряд	Базовий рік	Звітний рік	Відхилення	
				абсолютне	відносне
1	2	3	4	p.4 – p.3	p.4 / p.3 * 100 -100
20. Податок на прибуток від звичайної діяльності	180				
21. Фінансові результати від звичайної діяльності					
прибуток	190				
збиток	195				
22. Надзвичайні					
доходи	200				
витрати	205				
23. Чистий:					
прибуток	220				
збиток	225				

Після проведеного порівняння, тобто аналізу формування та використання прибутку на підприємстві можливим є визначити величини всіх доходів і витрат суб'єкта господарювання та вплив отриманих доходів і здійснених витрат на суму чистого прибутку (збитку) підприємства, яке було досліджено.

Під час вивчення прибутку, як показника діяльності підприємства важливе значення має дослідження структури і складу цього показника в розрізі окремих елементів, тобто вертикальний аналіз. Для аналізу складу і структури прибутку доцільно використовувати аналітичну таблицю (табл. 1.5)

Таблиця 1.5 – Структура та склад прибутку

Показники	Базисний період, тис. грн.	Звітний період, тис. грн.	Структура, %		Відхилення (+, -)		Темп зростання, %
			базовий період	звітний період	тис. грн.	%	
Прибуток від операційної діяльності							
Прибуток від участі в капіталі							
Інші фінансові доходи							
Прибуток від звичайної діяльності			100,0	100,0		-	

При аналізі прибутку важливе значення має і горизонтальний аналіз показників прибутку діяльності підприємства. У ході даного аналізу вивчають за ряд останніх періодів діяльності підприємства динаміку цих показників, визначають закономірність і окремі тенденції їх змін. Під час горизонтального аналізу доречним є використання аналітичних таблиць (табл. 1.6 і табл. 1.7) [30].

Таблиця 1.6 – Горизонтальний аналіз Пасиву Балансу підприємства

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Відхилення	
				абсолютне, тис. грн.	відносне, %
Власний капітал	380				
Забезпечення наступних витрат і платежів	430				
Довгострокові зобов'язання	480				
Поточні зобов'язання	620				
Доходи майбутніх періодів	630				
Разом Пасив (380 + 430 + 480 + 620 + 630)	640				

Таблиця 1.7 – Горизонтальний аналіз Активу Балансу підприємства

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Відхилення	
				абсолютне, тис. грн.	відносне, %
Необоротні активи	080				
Оборотні активи	260				
Витрати майбутніх періодів	270				
Разом Актив (080 + 260 + 270)	280				

В процесі виробничо-господарської діяльності підприємства формується стійкий фінансовий стан. Застосувавши не тільки горизонтальний та вертикальний аналіз, але й вплив інших факторів, можливо здійснити об'єктивну оцінку фінансового стану суб'єкта господарювання.

Доцільним є проведення факторного аналізу чистого прибутку для повноцінного аналізу прибутковості, або встановити фактори, які мають вплив (позитивний або негативний) на формування результуючого показника більшим або ж меншим чином.

Найповніше 4-факторна мультиплікативна модель дає змогу проаналізувати прибуток підприємства. Для цієї моделі з метою її побудови використовують наступні показники:

1. коефіцієнт оборотності активів;
2. чиста рентабельність;
3. власний капітал підприємства;
4. мультиплікатор власного капіталу.

Модель, яка вказує залежність чистого прибутку від перерахованих факторів виглядає наступним чином (1.1):

$$\text{ЧП} = \text{ВК} \times K_{\text{об}_A} \times M_K \times P_{\text{чиста}}, \quad (1.1)$$

де ЧП – чистий прибуток;

ВК – середньорічні залишки власного капіталу;

$K_{\text{об}_A}$ – коефіцієнт оборотності активів;

M_K – мультиплікатор власного капіталу;

$P_{\text{чиста}}$ – чиста рентабельність [31].

Коефіцієнт оборотності активів показує кількість оборотів активів в чистому доході від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) протягом періоду. Тобто, даний коефіцієнт показує, скільки разів активи (капітал) протягом певного періоду (здебільшого для розрахунку беруть один звітний рік)

покриваються чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) [32]. Коефіцієнт оборотності активів розраховується як відношення чистого доходу до загальної вартості активів (1.2) [31]:

$$K_{обА} = \frac{ЧД}{А}, \quad (1.2)$$

де, ЧД – чистий дохід;

А – загальна вартість активів.

Мультиплікатор власного капіталу показує наскільки більшою є та частина, якою розпоряджається компанія в порівнянні з обсягом, який власники (власник) вклав в цю ж компанію, оскільки майно, яке є в розпорядженні підприємства, формується за рахунок, як запозичених коштів та неборгових зобов'язань, так і за рахунок власних [33]. Даний показник розраховується за наступною формулою (1.3) [31]:

$$M_k = \frac{А}{ВК}, \quad (1.3)$$

де А – залишки активів;

ВК – середньорічні залишки власного капіталу.

Чиста рентабельність діяльності суб'єкта господарювання розраховується як відношення чистого прибутку до чистого доходу за формулою (1.4) [34]:

$$P_{чиста} = \frac{ЧП}{ЧД}, \quad (1.4)$$

Всі вище перераховані фактори спричиняють різний вплив (як позитивний, так і негативний), на суму валового прибутку підприємства.

Необхідні показники, для проведення факторного аналізу чистого прибутку, узагальнено в таблиці.

При використанні моделі (1) оцінюємо поетапно кількісний вплив кожного із чинників на зміну чистого прибутку.

Першим етапом визначаємо зміну чистого прибутку в результаті зміни величини власного капіталу за формулою (1.5) [31]:

$$\Delta\text{ЧП}_{\text{ВК}} = (\text{ВК}_3 - \text{ВК}_\Pi) \times \text{Коб}_{\text{Ап}} \times \text{М}_{\text{Кп}} \times \text{Рчиста}_\Pi, \quad (1.5)$$

Наступним етапом аналізуємо зміну чистого прибутку в результаті зміни оборотності активів за формулою (1.6) [31]:

$$\Delta\text{ЧП}_{\text{коб}_a} = \text{ВК}_3 \times (\text{Коб}_{\text{Аз}} - \text{Коб}_{\text{Ап}}) \times \text{М}_{\text{Кп}} \times \text{Рчиста}_\Pi, \quad (1.6)$$

Далі оцінюємо в результаті зміни величини мультиплікатора власного капіталу зміну чистого прибутку (1.7) [31]:

$$\Delta\text{ЧП}_{\text{МК}} = \text{ВК}_3 \times \text{Коб}_{\text{Аз}} \times (\text{М}_{\text{Кз}} - \text{М}_{\text{Кп}}) \times \text{Рчиста}_\Pi, \quad (1.7)$$

Потім визначаємо в результаті зміни величини чистої рентабельності зміну чистого прибутку за формулою (1.8) [31]:

$$\Delta\text{ЧП}_{\text{Рчиста}} = \text{ВК}_3 \times \text{Коб}_{\text{Аз}} \times \text{М}_{\text{Кз}} \times (\text{Рчиста}_3 - \text{Рчиста}_\Pi), \quad (1.8)$$

Як підсумок оцінюється сукупний вплив на зміну чистого прибутку в звітному періоді чинників за формулою (1.9) [31]:

$$\Delta\text{ЧП} = \Delta\text{ЧП}_{\text{ВК}} + \Delta\text{ЧП}_{\text{коб}_a} + \Delta\text{ЧП}_{\text{МК}} + \Delta\text{ЧП}_{\text{Рчиста}}, \quad (1.9)$$

З використанням цієї моделі можна чітко побачити, які фактори вплинули на зміни в величині прибутку (його збільшення, або зменшення). Також можна

відслідкувати, які з факторів спричинили найбільший вплив. В результаті цього можна знайти шляхи збільшення чистого прибутку підприємства.

Окупність витрат, ефективність роботи суб'єкта господарювання, прибутковість різних напрямів діяльності, ефективність роботи підприємства загалом характеризує показник рентабельності [31].

Для розрахунку рентабельності існують певні формули розрахунку системи показників з урахуванням форм вітчизняної фінансової звітності суб'єктів господарювання (табл. 1.8) [35].

Таблиця 1.8 – Алгоритм розрахунку системи показників рентабельності з урахуванням форм вітчизняної фінансової звітності

Показники рентабельності	Формула розрахунку	Умовні позначення	Джерело даних
1	2	3	4
1. Рентабельність активів	$\frac{\text{ЧП}}{\overline{A}}$	Чистий прибуток	p.220 (225) (ф.2)
		Середньорічна вартість активів	p.280 (гр.3 + гр.4) / 2 (ф.1)
2. Рентабельність основних засобів		Прибуток від операційної діяльності	p.100 (105) (ф.2)
		Середньорічна вартість основних засобів	p.30 (гр.3 + гр.4) / 2 (ф.1)
3. Рентабельність власного капіталу	$KP_{\text{вк}} = \frac{\text{ЧП}}{\overline{BK}}$	Чистий прибуток	p.220 (225) (ф.2)
		Середньорічна вартість власного капіталу	p.380 (гр.3 + гр.4) / 2 (ф.1)
4. Рентабельність операційної діяльності	$KP_{\text{од}} = \frac{\text{Под}}{\text{ОВ}}$	Прибуток від операційної діяльності	p.100 (105) (ф.2)
		Операційні витрати	p.40 + p.70 + p.80 + p.90 (ф.2)
5. Рентабельність продажів	$KP_{\text{рп}} = \frac{\text{ВП}}{\overline{BP}}$	Валовий прибуток	p.50 (55) (ф.2)
		Виручка від реалізації	p.10 (ф.2)

Продовження табл. 1.8

1	2	3	4
6. Рентабельність продукції		Валовий прибуток	p.50 (55) (ф.2)
		Собівартість реалізованої продукції	p.40 (ф.2)
7. Рентабельність операційних витрат	$KBP_{ов} = \frac{ВП}{ОВ}$	Валовий прибуток	p.50 (55) (ф.2)
		Операційні витрати	p.40 + p.70 + p.80 + p.90 (ф.2)

Проаналізувавши прибуток визначеними методами, можна зробити висновки про ефективність діяльності підприємства, найменш прибуткові частини діяльності, мінімізувати витрати, знайти шляхи зростання та ефективні шляхи розвитку. При аналізі прибутковості можливо виявити шляхи збільшення прибутку та можливі резерви підприємства, що позитивно вплине на діяльність суб'єкта господарювання в майбутньому.

Отже, прибуток виступає ключовим джерелом фінансування для розвитку підприємства, науково-технічного удосконалення його активів і виробництва, а також для всіх видів інвестицій. Також він є джерелом доходів для сплати податків. Тому основний принцип функціонування підприємства полягає в максимізації прибутку. Це робить прибуток ключовим показником ефективності діяльності.

Механізм управління прибутком підприємства є ключовою складовою загальної системи менеджменту підприємства, функціонування якої значною мірою впливає на ефективність цієї системи, успішність реалізації стратегічних цілей та досягнення довгострокового розвитку економіки підприємства.

Застосовуючи при аналізі прибутку різноманітні методи можна зробити висновки про найменш прибуткові частини діяльності, ефективність діяльності підприємства в цілому, знайти шляхи зростання та ефективні шляхи розвитку та мінімізувати витрати.

2 АНАЛІЗУВАННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ТОВ «АГРОБУД»

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства

ТОВ «Агробуд» - підприємство Оратівської територіальної громади Вінницької області, яке займається виробництвом сільськогосподарської продукції. Земельний банк "Агробуд" – близько 7 тис. га. Згідно з аналітичною системою YouControl [36], засновники компанії:

1. Олександр Шевчук. Розмір внеску до статутного фонду: 459,15 тис. грн. (78,09%);
2. Михайло Бунько. Розмір внеску до статутного фонду: 64,44 тис. грн. (10,96%);
3. Раїса Бадьора. Розмір внеску до статутного фонду: 64,4 тис. грн. (10,95%).

Основною діяльністю підприємства «Агробуд» є вирощування практично всіх видів зернових, бобових та технічних культур, а саме: пшениці, ріпаку, ячменю, гороху, сої, цукрових буряків, соняшнику, кукурудзи, гірчиці та інших.

Візитною карткою агропідприємства, стала робота насінневого заводу, розташованого на місці колишніх колгоспних цехів. Більшість робіт велися самотужки. Частину матеріалів, конструкцій і навіть одну сушарку для бобових викупили у підприємств, які збиралися пустити на металобрухт. На заводі використано обладнання компанії Petkus. Підприємство має свою виробничу базу, автопарк, тракторний парк. Для вирощування якісної товарної сільгосппродукції високотехнологічна обробка ґрунтів, що застосовується, посівна проводиться сучасною сільськогосподарською технікою провідних світових виробників: John Deere, Challenger, Fortschritt, ХТЗ, МТЗ.

Допоміжна складова підприємства - цегельний завод із річним виробництвом цегли 1,5 млн штук. Раніше «Агробуд» займався будівельно-монтажними роботами: будували корівники, свинарники, школи, дитсадки.

На зорі незалежності вирішили спробувати себе в аграрному секторі – взяли в обробку 20-30 га землі.

Під час розпаду колгоспів стали наріщувати земельний банк і зараз мають 7 тис. га, повністю зосередившись на сільському господарстві.

На даний момент основний КВЕД 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур.

Додаткові КВЕДи:

36.00 Забір, очищення та постачання води;

01.46 Розведення свиней;

01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві;

01.64 Оброблення насіння для відтворення;

08.12 Добування піску, гравію, глини і каоліну;

10.81 Виробництво цукру;

23.32 Виробництво цегли, черепиці та інших будівельних виробів із випаленої глини;

43.99 Інші спеціалізовані будівельні роботи, н. в. і. у.;

77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів. н. в. і. у.;

46.75 Оптова торгівля хімічними продуктами.

Доцільним при організаційно-економічній характеристиці підприємства є проведення SWOT-аналізу (табл. 2.1) та PEST-аналізу (табл. 2.2), що дозволить виявити сильні та слабкі сторони підприємства, розуміти зовнішнє середовище, ідентифікувати можливості та загрози, а також приймати обґрунтовані рішення щодо стратегічного розвитку [38].

Таблиця 2.1 – SWOT-аналіз ТОВ «Агробуд»

Сильні сторони (S):	Слабкі сторони (W):
1	2
1. чітко виявлена компетентність: знання галузі та вимог ринку; 2. висококваліфікований персонал; 3. конкурентоспроможні ціни;	1. відсутність аналізу інформації про потреби споживачів; 2. нестабільність і суперечність нормативно-правової бази;

Продовження табл. 2.1

1	2
4. розуміння потреб споживачів; 5. налагоджена система збуту; 6. налагоджена система делегування; 7. належний стан технічної бази.	2. нестабільність і суперечність нормативно-правової бази; 3. слабка фінансово-кредитна підтримка держави; 4. маркетингова політика; 5. негативні демографічні зміни.
Можливості (О):	Загрози (Т):
3	4
1. можливість збільшення частини ринку; 2. можливість виходу на зовнішні ринки; 3. доступність ресурсів; 4. сприятливі взаємовідносини з конкурентами; 5. підвищення стабільності в галузі та господарських суб'єктів на ринку; 6. оптимізація асортименту; 7. можливість збільшення виробництва аграрної продукції.	1. уповільнення росту ринку, несприятливі демографічні зміни; 2. жорсткість конкуренції; 3. збільшення продажів товарів-замінників, різка зміна смаків і потреб покупців; 4. несприятливе зрушення в курсі валют; 5. чутливість до нестабільності зовнішніх умов бізнесу; 6. поява іноземних конкурентів з товарами низької вартості.

Таблиця 2.2 - PEST-аналіз факторів зовнішнього впливу на ТОВ «Агробуд»

Фактори впливу	Можливості	Загрози
1	2	3
Політичні	1. налагодження політичної стабільності в країні та її регіонах, зміцнення державності, консолідація суспільства; 2. налагодження співпраці інститутів влади за умов її децентралізації, зростання ролі регіональних органів влади та місцевого самоврядування; 3. встановлення балансу інтересів всіх регіональних суб'єктів.	1. політична нестабільність у суспільстві, політична, територіальна та військова конфронтація; 2. централізація державної влади та міжбюджетних відносин, залежність регіонів від центру, у тому числі фінансова корупція державних, регіональних та місцевих органів влади; 3. перерозподіл сфер впливу та влади; 4. нестабільність законодавчої бази;

Продовження табл. 2.2

1	2	3
Економічні	1. процеси інтеграції в світову та європейську економічну системи; 2. розширення зовнішньоторговельних зв'язків та вихід на нові ринки збуту продукції; 3. сприятлива ситуація на світовому ринку для вітчизняних сільськогосподарських виробників; 4. розвиток міжнародних прикордонних зв'язків; 5. заміщення імпоротної продукції аналогами вітчизняного виробництва; 6. підвищення конкурентоспроможності продукції та економіки загалом за рахунок інноваційної спрямованості виробництва; 7. розробка та впровадження державних та регіональних програм розвитку.	1. високий рівень тінізації економічних процесів; 2. висока невизначеність ринкової кон'юнктури економічного середовища; 3. порушення структурно-виробничих міжрегіональних зв'язків суб'єктів; 4. інфляційні процеси, обмеженість бюджетного фінансування розвитку; 5. економічна дестабілізація внаслідок зростання вартості енергоресурсів; 6. низька інвестиційна активність кредитної системи відносно сільськогосподарських підприємств; 7. відсутність дієвого механізму страхування ризиків сільськогосподарських виробників; 8. збільшення частки імпорту в споживанні.
Соціальні	1. зростання населення у світі, що породжує попит на продукти харчування; 2. підвищення освітнього рівня населення, у тому числі сільських територій, підвищення кваліфікації працівників сільськогосподарських підприємств; 3. зростання людського потенціалу як чинника економічного і соціального зростання.	1. старіння нації внаслідок скорочення тривалості життя населення та скорочення темпів приросту населення; 2. поглиблення соціального та майнового розшарування верст населення; 3. негативні соціальні процеси в житті суспільства. 4. зростання потреби у кваліфікованих кадрах.

Продовження табл. 2.2

Фактори впливу	Можливості	Загрози
Науково-технологічні	1. використання переваг інформаційних технологій для розвитку; 2. інноваційна спрямованість виробництва; 3. підвищення якості виробленої продукції, у тому числі органічної сільськогосподарської продукції за міжнародними стандартами; 4. оновлення зношених основних засобів; 5. підвищення науково-технічного та інноваційного потенціалу регіонів.	1. зниження питомої ваги у загальному виробництві інноваційної продукції та інноваційно активних підприємств у національній економіці; 2. відсутність стимулів та недостатність фінансування науково-технічного й інноваційного розвитку економіки; 3. зниження освітнього та наукового потенціалу; 4. скорочення попиту на науково-технічні та інноваційні вітчизняні розробки; 5. незадовільний рівень захисту інтелектуальної власності; 6. низький рівень державної підтримки сільськогосподарських підприємств.

Розглянемо структуру посівних площ ТОВ «Агробуд за 2021-2022 р. (табл. 2.3) [37].

Таблиця 2.3 - Детальна структура посіву культур ТОВ «Агробуд» за 2021-2022 р.

Зернові культури						
Культура	2021			2022		
	Площа, га	Урожайність, ц	Зібрано, т	Площа, га	Урожайність, ц	Зібрано, т
Кукурудза	506	125,96	6373,5	527	35	1844,5
Кукурудза	682	125,96	8590,4	1436	41,22	5918,8
Пшениця ярова	109	63	686,7	160	55,67	890,7
Пшениця ярова	82	65,57	537,7	-	-	-
Пшениця озима	131	68	890,8	1511	63,46	9588,8

Продовження табл. 2.3

Зернові культури						
Культура	2021			2022		
	Площа, га	Урожайність, ц	Зібрано, т	Площа, га	Урожайність, ц	Зібрано, т
Пшениця озима	1488	67,4	10029,2	-	-	-
Ячмінь яровий	298	63,98	1906,7	252	66,79	1683
Горох	120	36,88	442,6	-	-	-
Технічні культури						
Культура	2021			2022		
	Площа, га	Урожайність, ц	Зібрано, т	Площа, га	Урожайність, ц	Зібрано, т
Соя	742	30,27	2246,3	277	19,68	545
Соняшник	535	46,64	2495,5	223	29,04	647,5
Соняшник	-	-	-	1293	34,77	4495,4
Ріпак озимий	869	31,06	2699,2	-	-	-
Тваринництво						
Вид	2021			2022		
	Показники, голів					
Свинарство	41			41		

З таблиці 2.4 видно, що протягом 2021-2022 років більшу частину посівних площ, порівняно з технічними займали зернові культури. У 2021 році це було 61,42%, у 2022 – 68,43%.

Таблиця 2.4 – Структура посіву культур ТОВ «Агробуд» за 2021-2022 р.

Культури	2021 р.		2022 р.	
	Га	%	Га	%
Зернові	3416	61,42	3886	68,43
Технічні	2146	38,58	1793	31,57
Всього	5562	100	5679	100

Загалом за 2021 - 2022 роки спостерігається зростання загальних посівних площ на 117 га, або на 2,06 % в 2022 р. в порівнянні 2021 р., що в загальному свідчить про масштабування діяльності підприємства.

Одними із головних факторів організаційно-економічного характеру є розмір підприємства, концентрація, спеціалізація, кооперування, інтеграція, інтенсифікація і диверсифікація виробництва. Розмір підприємства аналізують за показниками:

1. основні - обсяг виробництва (продаж) продукції;
2. допоміжні – площа земельних угідь, кількість працюючих, вартість основних виробничих фондів, поголів'я худоби та інше.

Розмір підприємства тісно пов'язаний з концентрацією, під якою розуміють процес зосередження виробництва на великих підприємствах.

Концентрацію підприємства вивчають за тими ж показниками, що і розмір підприємства.

Концентрація виробництва ефективна тоді, коли вона здійснюється на основі спеціалізації і кооперування виробництва. Спеціалізація сільськогосподарських підприємств це процес суспільного поділу праці, який характеризується розвитком окремих галузей виробництва відповідно до ґрунтово-кліматичних умов кожного підприємства.

Ефективність спеціалізації проявляється у збільшенні виробництва сільськогосподарської продукції з одиниці земельної площі, підвищенні його товарності, зниженні собівартості продукції, підвищенні рентабельності.

Завдання аналізу спеціалізації підприємства полягає в тому, щоб оцінити рівень розвитку всіх його галузей, встановити, наскільки вони в цілому і кожна зокрема забезпечують:

1. ефективне використання природного, технічного, економічного і організаційного потенціалу підприємства;
2. виконання плану реалізації продукції;
3. поліпшення результативних показників та зміцнення економіки підприємства;

4. поліпшення соціальних умов працівників села.

Оскільки суспільний поділ праці і зв'язок підприємств сільського господарства з підприємствами інших галузей народного господарства здійснюється через товарну продукцію, то основними показниками, які характеризують спеціалізацію підприємства є склад і структура товарної продукції, обсяг якої аналізують не менш як за два останніх роки в постійних цінах, забезпечуючи стабільність і порівнянність показників.

Допоміжними показниками при визначенні спеціалізації є склад і структура: виручки за продану продукцію, матеріальних і трудових затрат на виробництво окремих видів продукції, посівних площ під різними сільськогосподарськими культурами, поголів'я тварин (в умовних головах) та інше [39].

Врахування основних та розвинених галузей дозволяє визначити виробничий напрям підприємства.

Маючи вихідні данні наведені в таблиці 2.1 ми можемо визначити чи має ТОВ «Агробуд» спеціалізацію. Для початку визначимо питому кожної з вирощуваних культур протягом 2 років (2021 р. та 2022 р.). Питому вагу будемо визначати, за площею посіву, оскільки, порівняно з урожайністю та кількістю зібраної продукції, на цю характеристику курівництва підприємства впливає найбільше.

Дані занесемо до таблиць 2.5 – 2.6 та графічно представлено на рисунках 2.1 та 2.2.

Таблиця 2.5 – Питома вага посіву кожної культури ТОВ «Агробуд» за 2021 рік

Культура		Кукурудза	Пшениця озима	Пшениця ярова	Ячмінь яровий	Соняшник	Ріпак озимий	Соя	Горox	Всього
2021	Площа, га	1188	1619	191	298	535	869	742	120	5562
	Питома вага, %	21,36	29,11	3,43	5,36	9,62	15,62	13,34	2,16	100,00

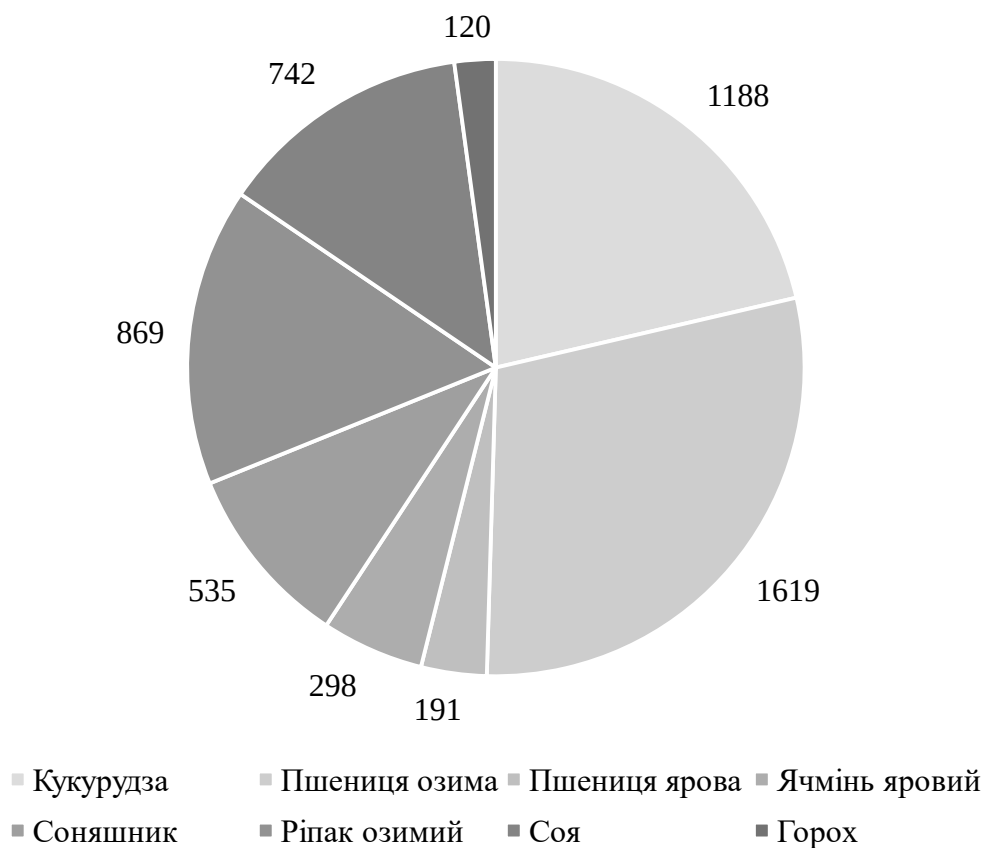


Рисунок 2.1 – Питома вага посіву кожної культури ТОВ «Агробуд» за 2021 рік

Таблиця 2.6 – Питома вага посіву кожної культури ТОВ «Агробуд» за 2022 рік

Культура		Кукурудза	Пшениця озима	Пшениця ярова	Ячмінь яровий	Соняшник	Соя	Всього
2022	Площа, га	1963	1511	160	252	1516	277	5679
	Питома вага, %	34,57	26,61	2,82	4,44	26,69	4,88	100,00



Рисунок 2.2 – Питома вага посіву кожної культури ТОВ «Агробуд» за 2022 рік

Використовуючи формулу (2.1) визначимо коефіцієнт спеціалізації ТОВ «Агробуд» за 2021-2022 роки:

$$K_{\text{сп}2021} = \frac{100}{487,2} = 0,21$$

$$K_{\text{сп}2022} = \frac{100}{352,83} = 0,28$$

Отже, ми бачимо, що оскільки коефіцієнт спеціалізації коливається від 0,05 до 0,28 протягом двох звітних періодів то ТОВ «Агробуд» має слабо виражену або середню спеціалізацію.

Доцільним буде проаналізувати організаційну структуру підприємства. Це схема підприємства, яка демонструє ієрархію робітників, перед ким вони

звітують про виконану роботу і яким чином ухвалюються рішення в процесі функціонування суб'єкта господарювання [41].

Основними складовими організаційної структури управління є ланки управління (відокремлені структурні підрозділи та окремі посади наділені певними повноваженнями), рівні управління (сукупність ланок управління, які не перебувають в підпорядкуванні один одного і знаходяться на одному щаблі ієрархічної драбини) та зв'язки (інформаційні канали, якими відбувається взаємодія між окремими підрозділами та рівнями управління). Структура управління ТОВ «Агробуд» подана на рисунку 2.1.

Керівництво підприємством здійснює директор, який одночасно є власником. Він самостійно вирішує питання соціального розвитку, виробничо-господарської та фінансової діяльності господарства. Власник організовує роботу підприємства і несе за це повну відповідальність. Представляє підприємство у всіх установах, організаціях, розпоряджається майном та фінансовими активами, укладає договори, контракти і представляє підприємство в зовнішньому середовищі.

Власник підприємства може призначати директора підприємства. У підпорядкуванні директора знаходиться головний бухгалтер (помічник головного бухгалтера, бухгалтер по оплаті праці, касир, завідуючий складом); головний економіст; головний інженер, головний агроном, головний зоотехнік. У підпорядкуванні директора знаходиться головний економіст. Він здійснює організацію і вдосконалення економічної діяльності підприємства.

ТОВ «Агробуд» має лінійну організаційну структуру управління. Загалом, менеджмент господарства слугує своєрідним мозковим та нервовим центром всієї господарської системи.

Якість менеджменту на підприємстві визначає загальну ефективність діяльності підприємства, його відповідність зовнішньому середовищу та вподобанням споживачів.

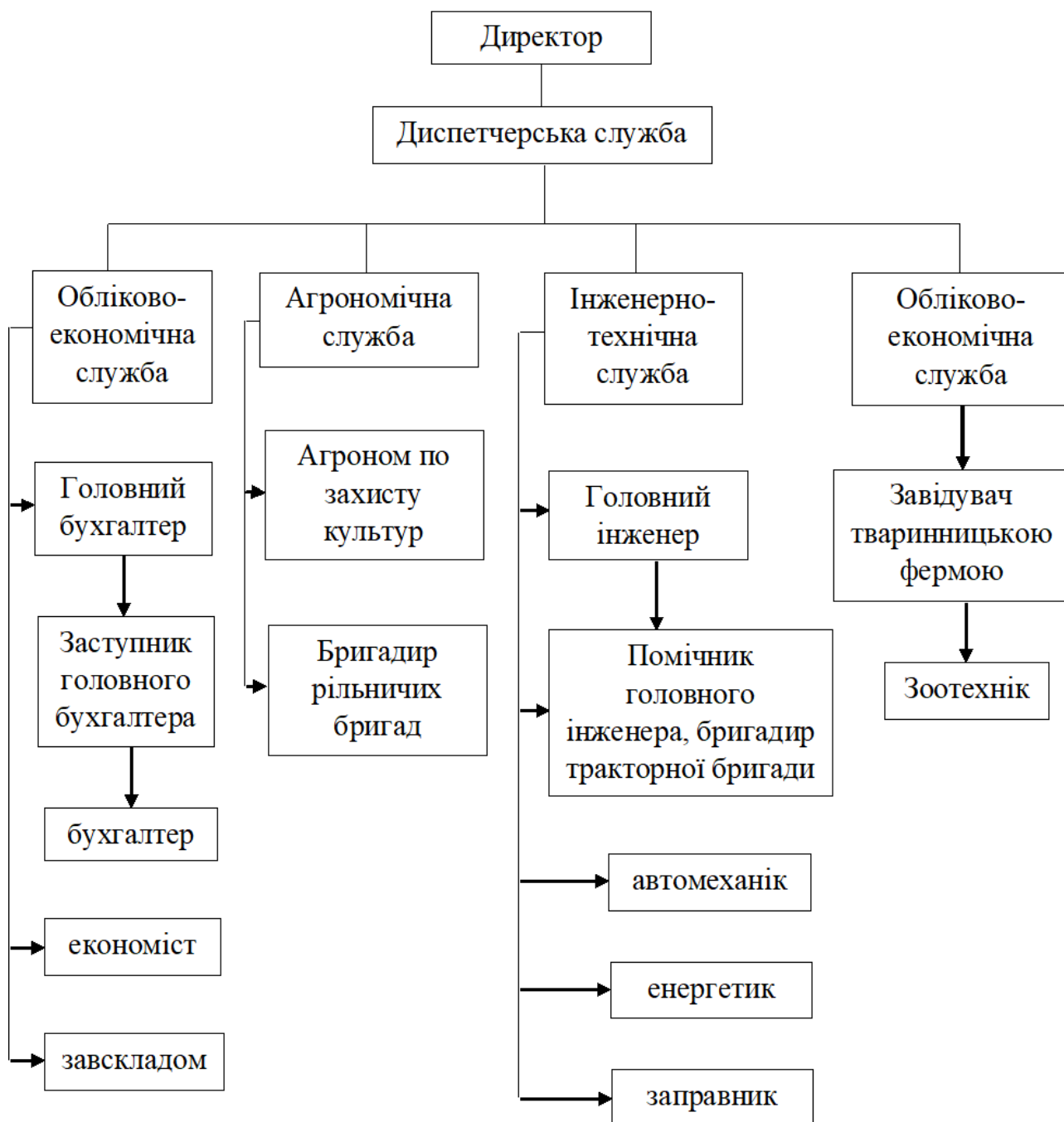


Рисунок 2.3 – Організаційна структура управління ТОВ «Агробуд»

Важливе значення у забезпеченні ефективного господарювання відіграє наявність і використання сільськогосподарської техніки. За досліджений період ТОВ «Агробуд» володіло 166 одиниць сільськогосподарської техніки, : трактори, вантажні та вантажно-пасажирські автомобілі, плуги, культиватори, жатки, машини посівні та для садіння тощо. Зокрема, 14 одиниць техніки надійшло (4 вантажні та вантажно-пасажирські автомобілі, 8 причепів та напівпричепів, 1

плуг, 1 механізм для приготування кормів) та 8 одиниць техніки вибуло (2 трактори, 2 плуги, 2 машини посівні та для садіння, 2 сівалки).

Отже, з даних ми бачимо, що підприємство має досить потужний парк сільгосптехніки.

Аналізуючи все вище вказане, можна дійти до висновку, що підприємство має конкурентоспроможні позиції на ринку, включно завдяки ефективній організаційній структурі, що демонструє ієрархію підприємства згідно розподілу обов'язків. Також доцільним буде вказати, що підприємство має досить потужний парк сільгосптехніки, що впливає на продуктивність діяльності ТОВ «Агробуд», швидкість обробки земельних угідь та збору врожаю. З допомогою SWOT-аналізу та PEST-аналізу можна побачити, що на підприємстві є сильні та слабкі сторони, можливості та загрози, якими може керувати підприємство при правильному управлінні та одним з найвагоміших чинників зовнішнього середовища підприємств аграрного сектору є незадовільний стан МТЗ, наукової і науково-технічної діяльності вітчизняних підприємств, що з кожним роком лише погіршується через відсутність фінансових стимулів та дотацій від держави. Реформування податкової системи має стимулювати діяльність підприємства, також важливо слідкувати за змінами у податковій системі, оскільки є державний курс на збільшення аграрних підприємств.

2.2 Аналіз фінансового стану ТОВ «Агробуд»

Оцінка фінансового стану підприємства дозволить з'ясувати його: прибутковість діяльності, особливості формування капіталу підприємства, аспекти забезпечення платоспроможності підприємства, формування ділової активності та репутації у ринковому середовищі.

Основні фінансові результати діяльності досліджуваного господарства наведені в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «Агробуд» за 2021-2022 рр., тис. грн.

Показники	Роки		2022 до 2021, %
	2021	2022	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) без ПДВ акцизів	320180,0	261773,0	81,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, послуг)	150867,0	97904,0	64,9
Валовий прибуток	163869,0	163869,0	100,0
Адміністративні витрати	7887,0	8128,0	103,1
Витрати на збут	7775,0	13753,0	176,9
Інші операційні витрати	19812,0	8555,0	43,2
Інші операційні доходи	7066,0	55002,0	778,4
Фінансові результати від операційної діяльності	140905,0	188435,0	133,7
Інші фінансові доходи	1497,0	1710,0	114,2
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	142098,0	18923,0	133,2
Чистий прибуток	142098,0	189230,0	133,2

З аналізу фінансових результатів (табл. 2.6) можемо прослідкувати позитивну динаміку більшості показників (2022 в порівнянні з 2021), негативну динаміку демонструють такі показники як: чистий дохід від реалізації, собівартість реалізованої продукції та інші операційні витрати, що може залежати від великої кількості різних чинників впливу.

Важливим аспектом у оцінці фінансового стану є ліквідність підприємства та його платоспроможність.

Ліквідність – це здатність підприємства за рахунок своїх поточних активів виконувати свої поточні зобов’язання [43]. Платоспроможність

характеризується достатньою кількістю оборотних активів підприємства для погашення своїх зобов'язань протягом року, тобто це здатність сплачувати по зовнішнім зобов'язанням суб'єкта господарювання [44].

Розглянемо показники ліквідності та платоспроможності ТОВ «Агробуд» та сформуємо табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Коефіцієнтний аналіз показників ліквідності і платоспроможності ТОВ «Агробуд», 2021-2022 рр.

Найменування показника	Формула для розрахунку	2021	2022	Абсолютне відхилення, +/- 2022/2021
1	2	3	4	5
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти / (Поточні зобов'язання + Доходи майбутніх періодів)	6,57	6,02	-0,55
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Оборотні активи - товарно-матеріальні запаси) / Поточні зобов'язання	8,39	7,25	-1,14
Коефіцієнт проміжної ліквідності	(Оборотні активи - Виробничі запаси - НВЗ) / Поточні зобов'язання	13,16	10,51	-2,65
Величина власного оборотного капіталу	Оборотні активи - Поточні зобов'язання	351178	505797	154619
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	(Оборотні активи - Поточні зобов'язання) / Поточні зобов'язання	17,32	13,07	-4,25
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	(Оборотні активи - Поточні зобов'язання) / Власний капітал	0,67	0,74	0,07
Коефіцієнт маневреності грошових коштів	Грошові кошти / Власний капітал	0,25	0,34	0,09

Продовження табл. 2.8

1	2	3	4	5
Частка оборотних коштів у активах	Оборотні активи / Усього активів	0,68	0,75	0,07
Частка запасів в оборотних активах	Запаси / Оборотні активи	0,54	0,48	-0,06
Частка власних оборотних коштів у покритті запасів	Власні оборотні кошти / Запаси	3,44	3,28	-0,16

Проведений аналіз (табл. 2.8) дає змогу дійти до наступних висновків.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності є одним з найголовніших та найсуворіших показників ліквідності, його значення свідчить про те, на скільки відсотків суб'єкт господарювання здатен погасити свої борги в найближчий час. За даними ТОВ «Агробуд» коефіцієнт абсолютної ліквідності погіршується на 2022 р. в порівнянні з 2021 р., але все одно мав високе значення для такого підприємства.

Коефіцієнт швидкої ліквідності демонструє наскільки підприємство у випадку критичного становища може погасити свої короткострокові зобов'язання. Даний показник в дослідженому періоду мав високе значення, отже, підприємство зможе погасити свої короткострокові зобов'язання у визначений час повністю і без проблем для фінансового становища.

Аналіз величини власного оборотного капіталу вказує на його збільшення з роками: 2021 р. – 351178 тис. грн. та 2022 р. – 505797 тис. грн., що свідчить про зміцнення фінансового стану підприємства, підвищення платоспроможності і ліквідності боргових зобов'язань, збільшення робочого капіталу, зростання фінансової незалежності.

Також прослідковується негативна динаміка змін за певними показниками, на що можуть повпливати різного роду чинники (політичні, фінансові, демографічні, економічні, соціальні).

З допомогою фінансової звітності ТОВ «Агробуд», що є в додатку А, проведемо подальший аналіз.

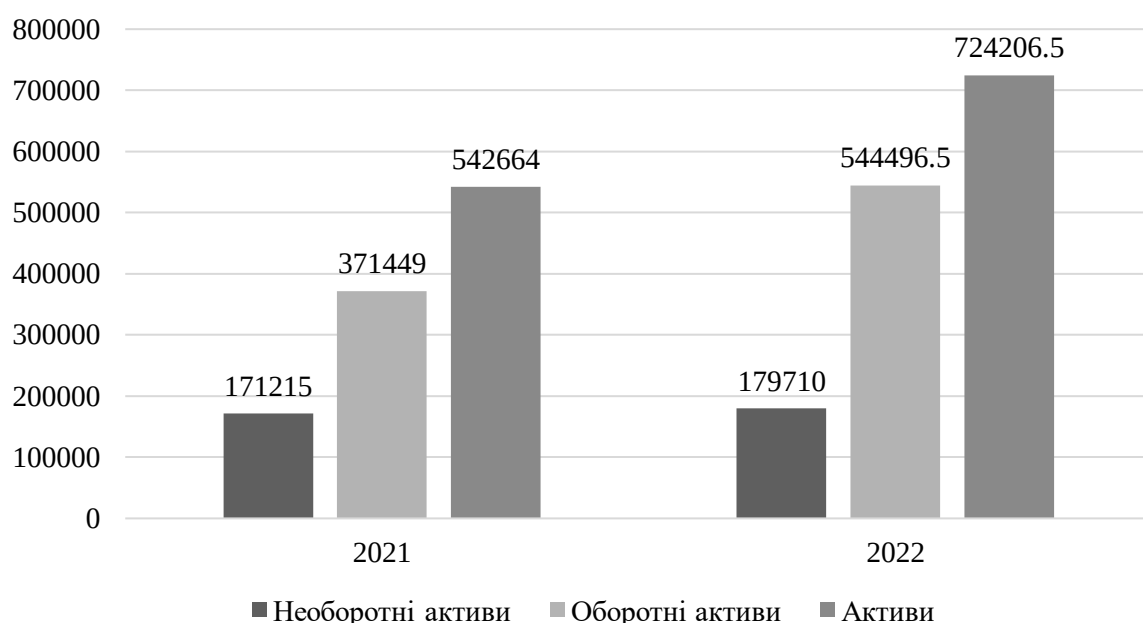


Рисунок 2.4 – Динаміка активів «ТОВ «АГРОБУД» у 2021-2022 рр., тис. грн.

Спостерігається посилення господарського потенціалу, на що вказує збільшення суми активів на 33,45%. Тобто у підприємства збільшується обсяг наявного у розпорядженні майна.

Таблиця 2.9 – Горизонтальний аналіз активів «ТОВ «АГРОБУД» у 2021-2022 рр., тис. грн.

Показник	2021	2022	Абс. приріст, +,-	Відносний приріст, %
Основні засоби	166156,5	173134,0	6977,5	4,2
Необоротні активи	171215,0	179710,0	8495,0	5,0
Запаси	201459,0	263679,0	62220,0	30,9
Гроші та їх еквіваленти	133263,0	232108,5	98846,0	74,2
Оборотні активи	371449,0	544496,5	173048,0	46,6
Активи	542664,0	724206,5	181543,0	33,5

Збільшення суми балансу зумовлене зростанням як оборотних (+46,6%), так і необоротних активів (+5%).

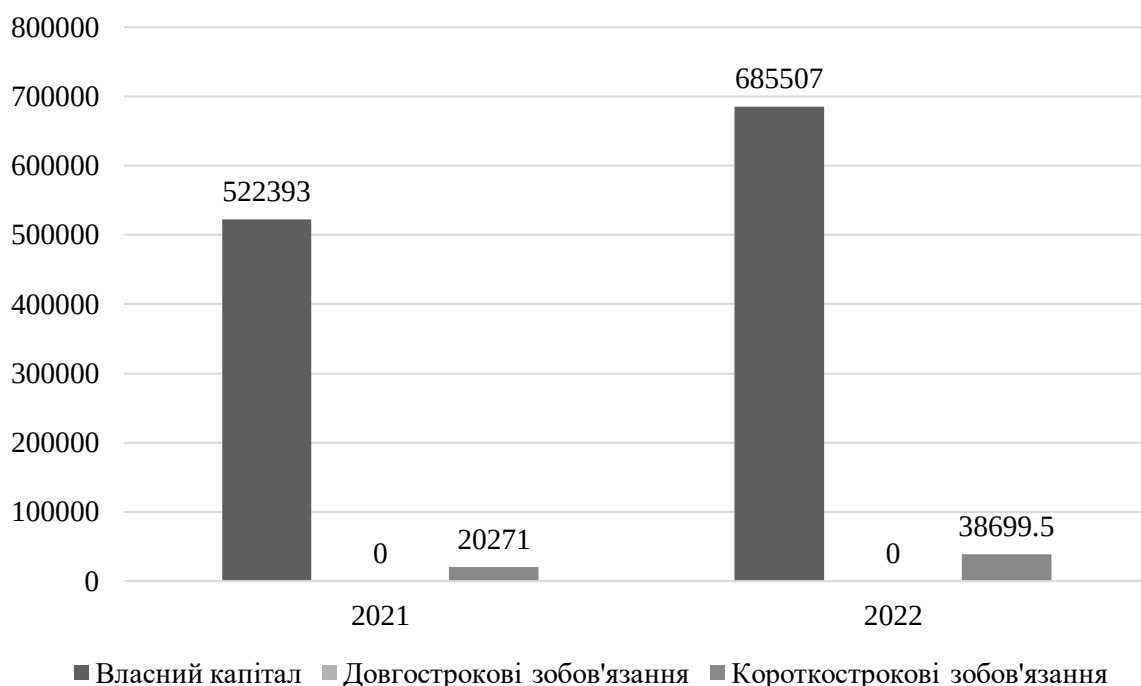


Рисунок 2.5 – Динаміка джерел фінансування «ТОВ «АГРОБУД» у 2011-2022 рр., тис. грн.

Збільшується сума наявних джерел фінансування для залучення активів, що зумовлено зростанням власного капіталу (+31,22%) і короткострокових зобов'язань (+90,9%).

Таблиця 2.10 - Горизонтальний аналіз пасивів (джерел фінансування активів) «ТОВ «АГРОБУД» у 2021-2022 рр., тис. грн.

Показник	2021	2022	Абс. приріст, +,-	Відн. приріст, %
1	2	3	4	5
Резервний капітал	317365,0	317365,0	0,0	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	202319,0	365433,0	163114,0	80,6

Продовження табл. 2.10

1	2	3	4	5
Власний капітал	522393,0	685507,0	163114,0	31,2
Довгострокові зобов'язання	0,0	0	0	-
Короткострокові зобов'язання	20271,0	38699,5	18429,0	90,9
Баланс	542664,0	724206,5	181543,0	33,5

Факт зростання суми власного капіталу вказує на підвищення рівня благополуччя власників.

Зростання загальної суми зобов'язань забезпечує більш повне розкриття наявного потенціалу компанії, хоча призводить до підвищення залежності від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів.

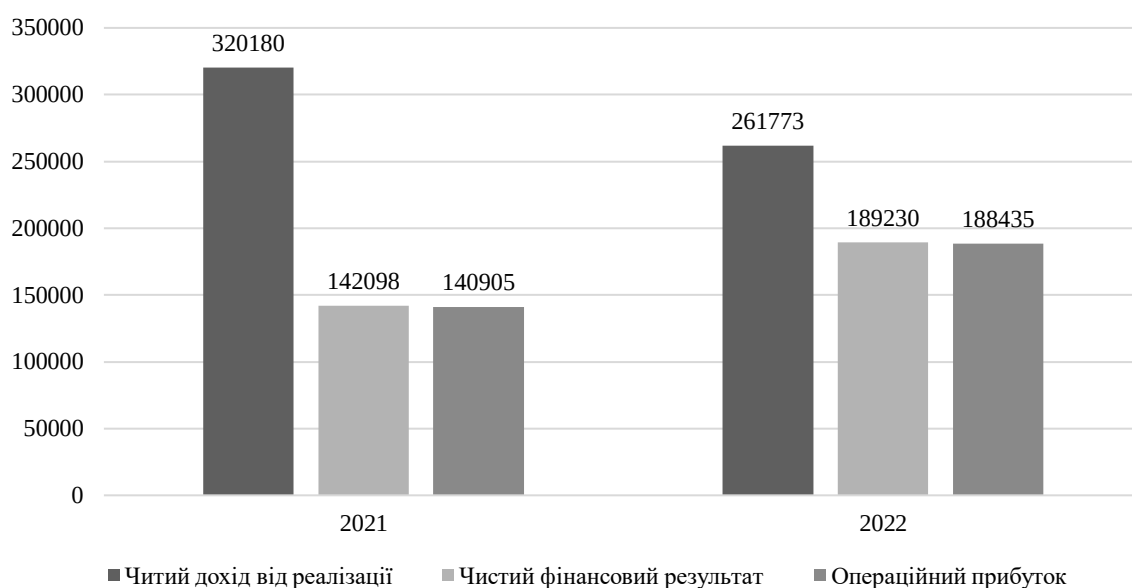


Рисунок 2.6 – Динаміка фінансових результатів «ТОВ «АГРОБУД» у 2021-2022 рр., тис. грн.

Відбувається зниження чистого доходу від реалізації товарів та послуг на 18,24%, що вказує на низьку конкурентоспроможність в динамічному середовищі.

Сума чистого прибутку компанії є додатною (189230 тис. грн у 2022 році), що може вказувати на продуману бізнес-модель.

Для кращого розуміння здатності менеджменту досягати поставлених цілей слід розглянути показники рентабельності (відносні економічні показники, що характеризують ефективність виробництва та розраховуються як відношення прибутку до витрат, тобто є нормою прибутку). Показники рентабельності характеризують ефективність діяльності підприємства і фінансові результати.

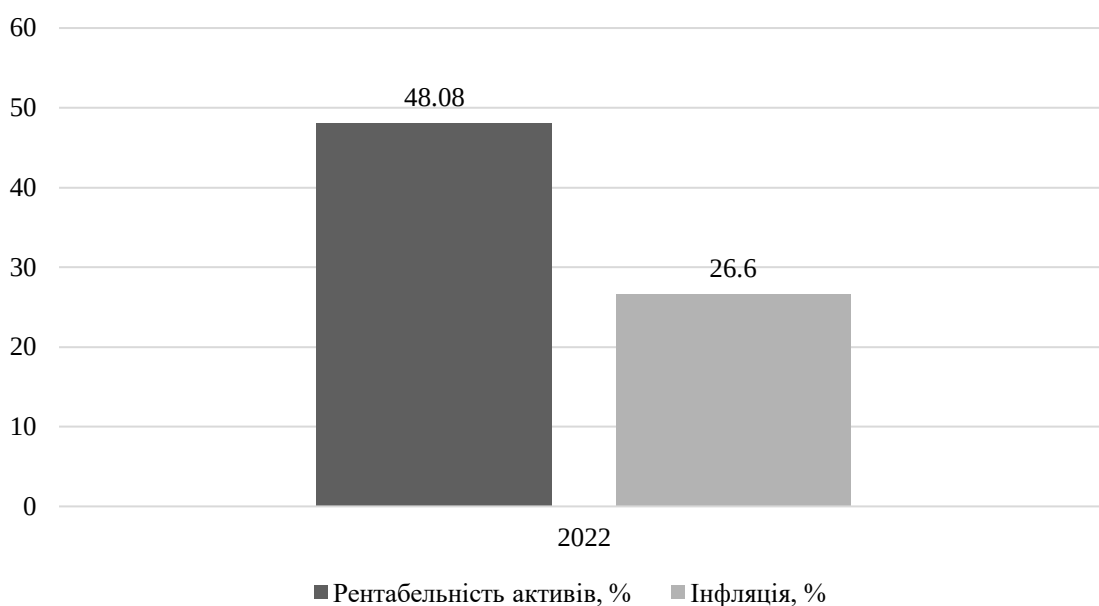


Рисунок 2.7 – Співставлення рентабельності активів «ТОВ «АГРОБУД» з інфляцією в Україні у 2022 р., %

Рентабельність активів у 2022 р. перевищувала інфляцію, що свідчить про реальне зростання вартості наявних у компанії активів.

За проведеним аналізом фінансового стану підприємства ТОВ «Агробуд» за 2021-2022 рр. можна дійти до таких висновків: баланс підприємства є ліквідним, а підприємство є платоспроможним; підприємство стабільно працює та є стійким; витрати повністю покриваються отриманим прибутком і вчасно; спостерігається посилення господарського потенціалу; збільшується сума наявних джерел фінансування та зростання вартості наявних у компанії активів, але має низьку конкурентоспроможність в динамічному середовищі.

2.3 Оцінювання прибутку та аналіз факторів впливу на його стан

Аналіз фінансових результатів суб'єкта господарювання відбувається з допомогою дослідження їх структури та динаміки. В першу чергу проаналізуємо динаміку фінансових результатів ТОВ «Агробуд» та відповідно представимо її в табл. 2.11.

Таблиця 2.11 – Основні фінансові результати ТОВ «Агробуд» за 2021-2022 рр.

Показник	Вихідні дані, тис. грн.		Абсолютна зміна, тис. грн.	Відносна зміна, %
	2021 р	2022 р		
1	2	3	р.3 – р.2	р.3 / р.2 * 100 -100
Чистий дохід від реалізації продукції	320180,0	261773,0	-58407,0	-18,24
Собівартість реалізованої продукції	150867,0	97904,0	-52963,0	-35,11
Валовий прибуток	16931,03	163869,0	-5444,0	-3,22
Інші операційні доходи	7066,0	55002,0	47936,0	678,4
Адміністративні витрати	7887,0	8128,0	241,0	3,06
Витрати на збут	7775,0	13753,0	5978,0	76,89
Інші операційні витрати	19812,0	8555,0	-11257,0	-56,82
Фінансовий результат від операційної діяльності	140905,0	188435,0	47530,0	33,73
Інші фінансові доходи	1497,0	1710,0	213,0	14,23
Інші доходи	0,0	150,0	150,0	0,00
Фінансові витрати	0,0	755,0	755,0	0,00

Продовження табл. 2.11

1	2	3	p.3 – p.2	p.3 / p.2 * 100 -100
Фінансовий результат до оподаткування	142098,0	189230,0	47132,0	33,17
Витрати з податку на прибуток	0,0	0,0	0,0	0,00
Чистий прибуток	142098,0	189230,0	47132,0	33,17

Динаміка фінансових результатів діяльності ТОВ «Агробуд» вказує на те, що у 2022 році підприємство хоч мало негативну динаміку, в порівнянні з 2021 роком, по деяких показниках, але все ж наростило обсяги чистого прибутку.

Чистий дохід ТОВ «Агробуд» у 2022 році зменшився на 18,24% та склав 261773 тис. грн. При цьому собівартість реалізованої продукції, хоч і з іншими темпами, але мала таку ж динаміку. Так у 2022 році на 35,11% скоротилась в порівнянні з 2021 роком і склала 97904 тис. грн. Такі зміни собівартості продукції та чистого доходу не могли не вплинути на валовий прибуток підприємства. У 2022 році він скоротився на 3,22% в порівнянні з 2021 роком та склав 163869 тис. грн.

Позитивна динаміка ж прослідковується по іншим операційним доходам, адже вони значно зросли у 2022 році в порівнянні з 2021 роком. Темпи зростання становили 678,4%, а їх сума дорівнювала 55002 тис. грн, тоді як у 2021 році вони мали розмір в 7066 тис. грн.

Адміністративні витрати також зросли, їх темп зростання становив 3,06%, у 2022 році – 8128 тис. грн., тоді як у 2021 році – 7887 тис. грн.

Витрати на збут у 2022 році збільшились на 76,89%, або 5978 тис. грн. Тобто темпи збільшення витрат на збут були більшими за темпи збільшення доходів ТОВ «Агробуд».

Інші операційні витрати у 2022 році скоротились більш ніж удвічі та склали 8555 тис. грн., тоді як у 2021 році вони становили аж 19812 тис. грн.

Позитивна динаміка прослідковується за показником фінансового результату від операційної діяльності. У 2022 році вони збільшились на 33,73%, тобто на 47530 тис. грн. У 2022 році вони становили 188435 тис. грн., а у 2021 році 140905 тис. грн.

Також значне коливання прослідковується за показником інших фінансових доходів, у 2022 році він збільшився на 14,23%, тобто на 213 тис. грн. в порівнянні з 2021 роком. У 2022 році порівняно з 2021 роком чистий прибуток підприємства збільшився на 33,17%, тобто на 47132 тис. грн, це може бути пов'язаним з тим, що підприємство розширює ринки збуту, збільшує ціну на свою продукцію та скорочує певні статті витрат.

Після проведеного порівняння, тобто аналізу формування та використання прибутку на підприємстві можливим є визначити величини всіх доходів і витрат суб'єкта господарювання та вплив отриманих доходів і здійснених витрат на суму чистого прибутку (збитку) підприємства ТОВ «Агробуд».

Під час вивчення прибутку, як показника діяльності підприємства важливе значення має дослідження структури і складу цього показника в розрізі окремих елементів. Для аналізу складу і структури прибутку доцільно використовувати аналітичну таблицю (табл. 2.12)

Таблиця 2.12 – Структура та склад прибутку

Показники	Базисний період, тис. грн.	Звітний період, тис. грн.	Структура, %		Відхилення (+, -)		Темп зростання, %
			баз. період	звіт. період	тис. грн.	%	
Прибуток від операційної діяльності	140905,0	188435,0	98,95	99,1	47530,0	33,73	1,34
Прибуток від участі в капіталі	0,0	0,0	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00
Інші фінансові доходи	1497,0	1710,0	1,05	0,9	213,0	14,23	1,14
Прибуток	142402,0	190145,0	100,0	100,0	47743,0	-	1,34

Доцільним буде розглянути динаміку прибутків ТОВ «Агробуд» (рис. 2.8):

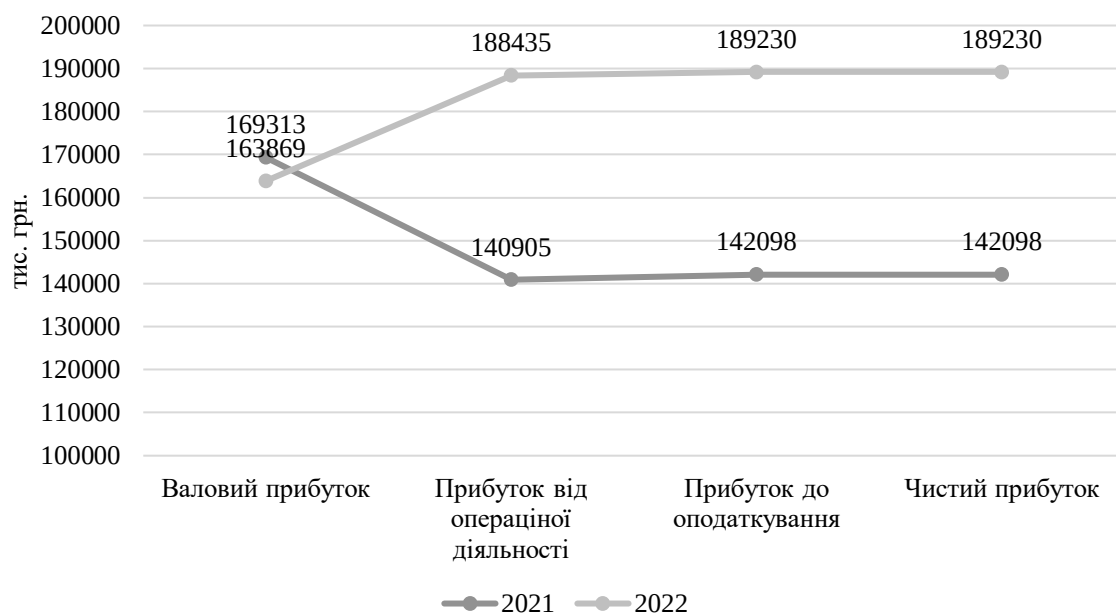


Рисунок 2.8 – Динаміка прибутків ТОВ «Агробуд»

За динамікою показників можна прослідкувати те, що прибутки зростали, окрім валового, а зростання обсягів свідчить про ефективність діяльності підприємства.

Розглянемо співвідношення різних видів прибутку заводу у 2022 році (рис. 2.9).



Рисунок 2.9 – Розмір прибутків ТОВ «Агробуд» у 2022 році, тис. грн.

Як бачимо, найбільше значення (365433 тис. грн.) має нерозподілений прибуток, це та частина, якої зазвичай на споживання витрачається не вся сума чистого прибутку, саме ця частина накопичується.

Після того як було покрито адміністративні витрати та витрати на збут у заводу залишився прибуток від операційної діяльності у розмірі 188435 тис. грн. Після оплати (отримання) коштів по фінансовій діяльності залишається прибуток до оподаткування у розмірі 189230 тис. грн.

Після сплати податку на прибуток залишається чистий прибуток у розмірі 189230 тис. грн. Це кошти, які йдуть на винагороду співвласникам та які завод може витрачати за своїми побажаннями.

Основною причиною отримання прибутку ТОВ «Агробуд» є реалізація сільськогосподарської продукції, визначимо вплив кожного фактору на прибуток від реалізації, спираючись на наведені дані в табл. 2.12.

Оскільки ТОВ «Агробуд» не перераховує обсяг реалізації продукції в звітному році за собівартістю до цін попереднього року, проводитимемо факторний аналіз валового прибутку в такій послідовності:

1. Згідно формули 2.1 визначимо вплив на суму валового прибутку зміни обсягу реалізації продукції:

$$\Delta P_p = P_0 \cdot \left(\frac{C_1}{C_0} - 1 \right), \quad (2.1)$$

де P_0 – валовий прибуток попереднього року;

C_1 – собівартість продукції в звітному періоді;

C_0 – собівартість продукції в попередньому періоді;

$$\Delta P_p = 169313 \cdot \left(\frac{97904}{150867} - 1 \right) = -59438,6 \text{ тис. грн}$$

2. Згідно формули 2.2 визначимо вплив на валовий прибуток зміну собівартості реалізованої продукції:

$$\Delta\Pi_C = -\left[B_1 \cdot \left(\frac{C_1}{B_1} - \frac{C_0}{B_0}\right)\right], \quad (2.2)$$

де Π_C – зміна собівартості;

B_1, B_0 - чиста виручка від реалізації в звітному та попередньому періодах.

$$\Delta\Pi_C = -\left[261773 \cdot \left(\frac{97904}{261773} - \frac{150867}{320180}\right)\right] = 25441,95 \text{ тис. грн}$$

3. Згідно формули 2.3 визначимо вплив на прибуток змін в структурі та асортименті продукції:

$$\Delta\Pi_{\text{стр}} = \Pi_0 \cdot \left(\frac{B_1}{B_0} - \frac{C_1}{C_0}\right), \quad (2.3)$$

$$\Delta\Pi_{\text{стр}} = 169313 \cdot \left(\frac{261773}{320180} - \frac{97904}{150867}\right) = 28552,65 \text{ тис. грн.}$$

Згідно формули 2.4 відобразимо дію всіх факторів на валовий прибуток:

$$\Delta\Pi = \Delta\Pi_p + \Delta\Pi_C + \Delta\Pi_{\text{стр}}, \quad (2.4)$$

$$\Delta\Pi = -59438,6 + 25441,95 + 28552,65 = -5444,0 \text{ тис. грн}$$

Отже, дія всіх врахованих вище факторів в цілому зменшила валовий прибуток на 5444,0 тис. грн. Узагальнення інформації про вплив факторів на валовий прибуток підприємства наведемо в таблиці 2.13.

Таблиця 2.13 - Узагальнення впливу факторів на валовий прибуток

Фактори	Сума впливу, тис. грн
1	2
1. Зміна обсягу реалізації продукції, $\Delta\Pi_p$	-59438,6
2. Зміна собівартості реалізованої продукції, $\Delta\Pi_C$	25441,95
3. Зміна у структурі й асортименті продукції, $\Delta\Pi_{\text{стр}}$	28552,65
Усього, $\Delta\Pi$	-5444,0

Доцільним буде встановити фактори, що мають негативний або позитивний характер результативного показника господарської діяльності ТОВ «Агробуд», тобто – чистого прибутку, використовуючи 4-факторну мультиплікативну модель.

Для побудови цієї моделі використовуватимемо наступні показники: коефіцієнт оборотності активів, власний капітал підприємства, мультиплікатор власного капіталу, чисту рентабельність.

Згідно даної моделі від наведених вище факторів залежність чистого прибутку має такий вигляд:

$$\text{ЧП} = \text{ВК} \cdot \text{К}_{\text{обА}} \cdot \text{М}_{\text{к}} \cdot \text{Р}_{\text{чиста}}, \quad (2.5)$$

де ЧП – чистий прибуток;

ВК – середньорічні залишки власного капіталу;

$\text{К}_{\text{обА}}$ – коефіцієнт оборотності активів;

$\text{М}_{\text{к}}$ – мультиплікатор власного капіталу;

$\text{Р}_{\text{чиста}}$ – чиста рентабельність.

Всі показники, які є необхідними для проведення факторного аналізу чистого прибутку, узагальнимо в таблиці 2.14.

Таблиця 2.14 – Вихідні дані для проведення факторного аналізу чистого прибутку ТОВ «Агробуд»

Показник	Значення		Зміна значень
	Попередній рік (п)	Звітний рік (з)	
1	2	3	4
1.Чистий прибуток (ЧП), тис. грн	142098,0	189230,0	47132,0
2.Чистий дохід від реалізації продукції (ЧД), тис. грн	320180,0	261773,0	-58407,0
3.Середньорічні залишки активів (А), тис. грн	201459,0	263679,0	62220,0

Продовження табл. 2.14

1	2	3	4
4.Середньорічні залишки власного капіталу (ВК), тис. грн	16345,0	18564,0	2219,0
5.Оборотність активів ($K_{обА}$), оборотів (ряд. 2 / ряд. 3)	1,59	0,99	-0,6
6. Мультиплікатор капіталу (M_k) (ряд. 3 / ряд. 4)	12,33	14,2	1,88
7. Чиста рентабельність ($P_{чиста}$) (ряд. 1 / ряд. 2)	0,44	0,721	0,28

Використовуючи модель (2.5) оцінюватимемо поетапно вплив кожного з чинників на зміну чистого прибутку з допомогою методу ланцюгових підстановок.

1. Визначимо в результаті зміни величини власного капіталу зміну чистого прибутку:

$$\Delta ЧП_{ВК} = (ВК_з - ВК_п) \cdot K_{обА\ п} \cdot M_{кп} \cdot P_{чиста\ п}, \quad (2.5)$$

$$\Delta ЧП_{ВК} = (18564 - 16345) \cdot 1,59 \cdot 12,33 \cdot 0,44 = 19141,24 \text{ тис. грн.}$$

2. Визначимо в результаті зміни оборотності активів зміну чистого прибутку:

$$\Delta ЧП_{K_{обА}} = ВК_з \cdot (K_{обА\ з} - K_{обА\ п}) \cdot M_{кп} \cdot P_{чиста\ п}, \quad (2.6)$$

$$\Delta ЧП_{K_{обА}} = 18564 \cdot (0,99 - 1,59) \cdot 12,33 \cdot 0,44 = -60428,08 \text{ тис. грн.}$$

3. Визначимо в результаті зміни величини мультиплікатора власного капіталу зміну чистого прибутку:

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{МК}} = \text{ВК}_3 \cdot \text{К}_{\text{обАз}} \cdot (\text{М}_{\text{Кз}} - \text{М}_{\text{Кп}}) \cdot \text{Р}_{\text{чиста п}}, \quad (2.7)$$

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{МК}} = 18564 \cdot 0,99 \cdot (14,2 - 12,33) \cdot 0,44 = 15121,7 \text{ тис. грн.}$$

4. Визначимо в результаті зміни величини чистої рентабельності зміну чистого прибутку:

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{Рчиста}} = \text{ВК}_3 \cdot \text{К}_{\text{обАз}} \cdot \text{М}_{\text{Кз}} \cdot (\text{Р}_{\text{чиста з}} - \text{Р}_{\text{чиста п}}), \quad (2.8)$$

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{Рчиста}} = 18564 \cdot 0,99 \cdot 14,2 \cdot (0,721 - 0,44) = 73297,14 \text{ тис. грн.}$$

Оцінимо на зміну чистого прибутку сукупний вплив чинників в звітному періоді:

$$\Delta \text{ЧП} = \Delta \text{ЧП}_{\text{ВК}} + \Delta \text{ЧП}_{\text{КобА}} + \Delta \text{ЧП}_{\text{МК}} + \Delta \text{ЧП}_{\text{Рчиста}}, \quad (2.9)$$

$$\Delta \text{ЧП} = 19141,24 + (-60428,08) + 15121,7 + 73297,14 = 47132 \text{ тис. грн.}$$

Результати факторного аналізу чистого прибутку узагальнено в таблиці 2.15

Таблиця 2.15 – Узагальнення впливу факторів на валовий прибуток ТОВ «Агробуд»

Фактори	Сума впливу, тис. грн.
1. Зміна величини власного капіталу	19141,24
2. Зміна оборотності активів	-60428,08
3. Зміна величини чистої рентабельності	73297,14
4. Зміна величини мультиплікатора власного капіталу	15121,7
Усього	47132

Оскільки прибуток є головним показником підприємства та джерелом фінансів для розвитку в майбутньому, діяльність суб'єкта господарювання має бути спрямована на максимізацію прибутковості виробництва і в загальному всієї діяльності.

Аналіз динаміки фінансових результатів діяльності ТОВ «Агробуд» вказує на те, що у 2022 році підприємство хоч мало негативну динаміку, в порівнянні з 2021 роком, по деяких показниках, але все ж наростило обсяги чистого прибутку. У 2022 році порівняно з 2021 роком чистий прибуток підприємства збільшився на 33,17%, тобто на 47132 тис. грн, це може бути пов'язаним з тим, що підприємство розширює ринки збуту, збільшує ціну на свою продукцію та скорочує певні статті витрат.

Отже, основною діяльністю підприємства «Агробуд» є вирощування практично всіх видів зернових, бобових та технічних культур, а саме: пшениці, ріпаку, ячменю, гороху, сої, цукрових буряків, соняшнику, кукурудзи, гірчиці та інших. Підприємство має конкурентоспроможні позиції на ринку, включно завдяки ефективній організаційній структурі, що демонструє ієрархію підприємства згідно розподілу обов'язків.

Баланс підприємства є ліквідним, а підприємство є платоспроможним; підприємство стабільно працює та є стійким; витрати повністю покриваються отриманим прибутком і вчасно; спостерігається посилення господарського потенціалу; збільшується сума наявних джерел фінансування та зростання вартості наявних у компанії активів, але має низьку конкурентоспроможність в динамічному середовищі.

За динамікою показників можна прослідкувати те, що прибутки зростали, окрім валового, а зростання обсягів свідчить про ефективність діяльності підприємства. Факторами, що призвели до зміни величини прибутку і мають найбільший вплив з них: зміна величини чистої рентабельності (збільшення на 73297,14 тис. грн.) та зміна оборотності активів (зменшення на 60428,08 тис. грн).

3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Пріоритетні напрями удосконалення управління прибутком ТОВ «Агробуд»

Прибуток має першочергове значення в економіці, оскільки він являється основним внутрішнім джерелом фінансових ресурсів, а отже, і основою формування фундаменту, на якому вибудовуються умови для подальшого розвитку.

Зважаючи на те, який прибуток важливий для підприємства, головною складовою його фінансової політики є процес управління прибутком [48].

На збільшення прибутку ТОВ «Агробуд» впливає велика кількість факторів, але необхідно виділити ключові (рис. 3.1):

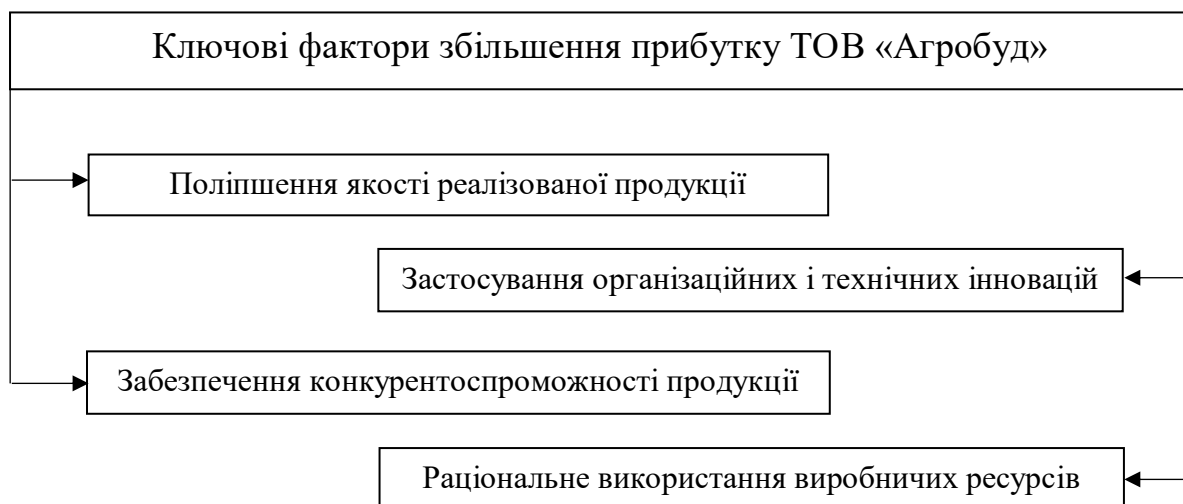


Рисунок 3.1 – Ключові фактори збільшення прибутку ТОВ «Агробуд»

Під час здійснення реалізації ключової мети управління прибутком ТОВ «Агробуд» варто звертати увагу на вирішення певних завдань (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Система завдань, що спрямовані на виконання ключової мети управління прибутком

Забезпечення максимізації добробуту:	Ключові завдання управління прибутком, для реалізації
1	2
1. Власників в поточному періоді та в перспективі	1. забезпечення максимізації розмірів отриманого прибутку, що відповідатиме ринковій кон'юктурі та ресурсному потенціалу підприємства; 2. забезпечення пропорційності між рівнем отриманого прибутку та допустимим рівнем ризику; 3. забезпечення високої якості прибутку; 4. забезпечення на інвестований капітал власникам виплат необхідного рівня доходів; 5. забезпечення за рахунок прибутку достатньо сформованого обсягу фінансових ресурсів, що відповідатимуть завданням розвитку суб'єкта господарювання в майбутньому; 6. забезпечення збільшення ринкової вартості підприємства 7. забезпечення результативних програм щодо участі персоналу в прибутку.
2. Робітників	1. забезпечення стабільності в доходах, що забезпечуватимуть життєдіяльність; 2. дотримання законодавства щодо безпечних умов праці; 3. забезпечення постійного розвитку працівників.
3. Держави	1. забезпечення з податкових відрахувань доходу держави; 2. сприяння в державних програмах; 3. підтримка іміджу України на міжнародному ринку.

Продовження табл. 3.1

1	2
4. Громади	1. сприяння в забезпеченні громади на основі відповідальності в соціальному аспекті.
5. Партнерів	1. своєчасне виконання зобов'язань за умовами договорів; 2. надійність в співпраці; 3. надання гарантій.
6. Споживачів	1. забезпечення послугами чи продукцією вищої якості; 2. підтримка після продажна; 3. гарантування в виконанні обов'язків.

Проаналізувавши дані таблиці вище (табл. 3.1) можна вказати, що підходи, що запропоновані можуть забезпечувати ТОВ «Агробуд» вищий рівень лояльності з боку сторін, що є зацікавленими і взмозі забезпечувати стабільність.

На підприємстві мають бути передбачені заходи планового характеру по збільшенню прибутку. В загальному плані дані заходи можуть мати такий характер:

1. покращення якості виробленої продукції, адже, якщо споживач буде задоволений якістю, він купить цю продукцію ще раз. Необхідним є вміти оцінювати запити споживачів і здатність підприємства задовольняти їх;

2. збільшення кількості виробленої продукції, що враховуватиме дві складові: потреба та зріст підприємства, адже споживач завжди бачитиме «ємність» з улюбленим товаром у великій кількості і це означитиме впевненість, що будь-якого моменту він зможе придбати його і повертатиметься за ним систематично;

3. продаж обладнання, яке вже не використовується, або ж те, яке є надлишковим, це надасть можливість отримувати додаткові кошти в розвиток товару або ж підприємства в цілому. Також, можна вважати «тягарем» підприємства зайве обладнання (офісне, або ж складське), яке потребує реалізації, адже не використовується;

4. зниження собівартості продукції, що дозволить зменшити ринкову вартість і підвищити її конкурентоспроможність на ринку. Цього можна досягти з допомогою різних чинників, наприклад, оптимізація використання матеріалів, перерахунок оплати праці робітників тощо.

5. диверсифікація виробництва, що дозволить суб'єкту господарювання знизити витрати та, відштовхуючись від цього, розробити стратегії для подальшого оновлення шляхів підвищення прибутковості. Диверсифікація – це стратегія, що передбачає вихід підприємства на нові для нього сфери діяльності;

6. розширення ринків збуту продажу продукції підприємства, що дозволить виходити на новий рівень розвитку, це сприятиме підвищення прибутковості та більшому заповненню продукцією власного виробництва в ринковому просторі;

7. збільшення раціональності при використанні економічних ресурсів підприємства і зниження витрат на виробництво, що забезпечуватиме значну економію під час виробництва;

8. збільшення ефективності праці, що дозволить підприємству оптимізувати робочий час робітників і отримувати більше часу на збільшення кількості продукції, або ж її оновлення;

9. ліквідація витрат, які не стосуються виробництва, та спрямування їх в розвиток обладнання або ж оновлення товарообігу.

Важливим в ринкових умовах є не лише отримання максимального прибутку, але і його раціональне використання. Адже при правильному розподілі отриманого прибутку підприємство буде взмозі забезпечити собі сталий розвиток.

Ефективне управління процесом отримання прибутку в більшій мірі залежить від якісного аналізу, виявлення резервів для зростання розміру прибутку, планів формування і використання прибутку в майбутньому, які є економічно доцільними.

Мета управління прибутком полягає в розробці ефективної стратегії та політики його формування, обґрунтування ефективних напрямків його використання і виявлення оптимального рівня прибутковості грошових вкладень в довгострокову перспективу. Слід відмітити, що в стратегічному управлінні все більше місця займає внутрішнє планування підприємства. Для покращення дієвості при управлінні прибутком ТОВ «Агробуд» на рисунку 3.2 запропоновано структурно-логічну схему управління прибутком.

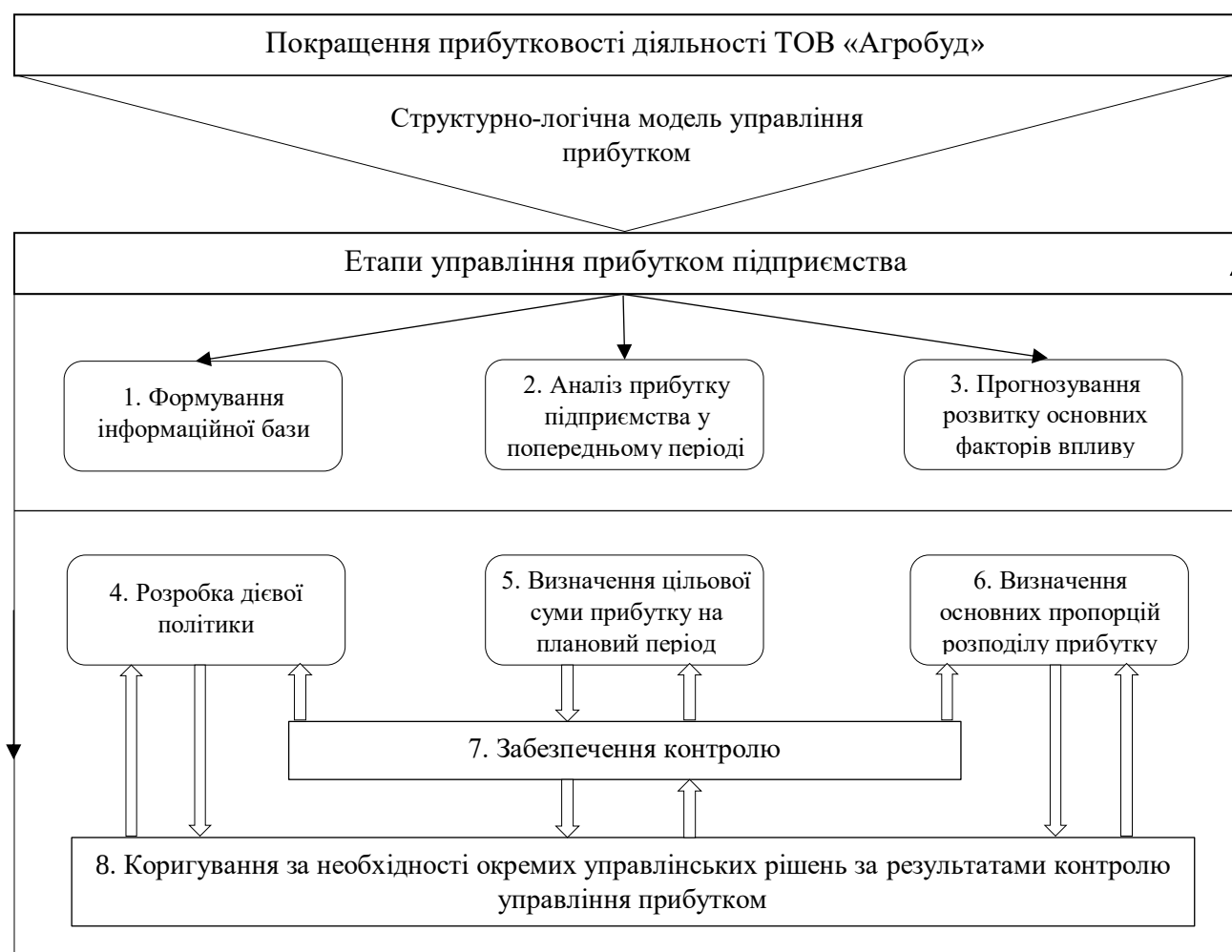


Рисунок 3.2 – Структурно-логічна схема управління прибутком ТОВ «Агробуд»

При підвищенні прибутковості важливе значення мають не лише чинники, що впливають на збільшення прибутку, але й чинники, що впливають на зниження витрат. Ми вважаємо доцільним проаналізувати фактори, які

безпосередньо впливають на рівень витрат на підприємстві ТОВ «Агробуд» (рис. 3.3), адже можливість зменшення витрат підприємством прямо впливає на можливість збільшення прибутку та отримання фінансових ресурсів для розвитку діяльності.

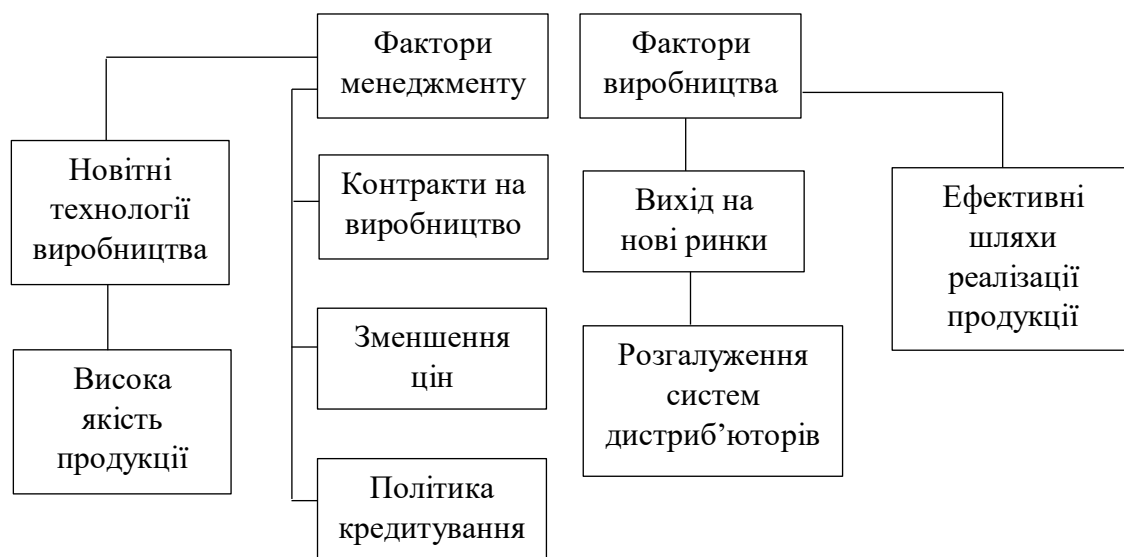


Рисунок 3.3 – Фактори зниження витрат ТОВ «Агробуд»

Підвищення розміру прибутку на підприємстві може бути забезпечене через вплив на процес певних економічних показників (рис. 3.4). Розуміючи їх дію, підприємство може враховувати це та прикладати зусилля щодо мінімізації їх негативного впливу на процес отримання прибутку.

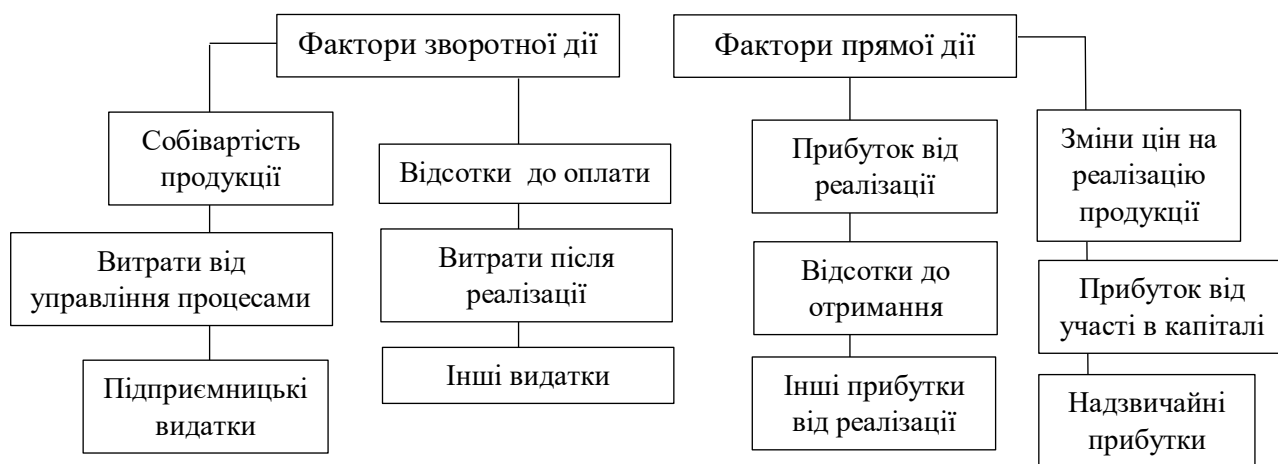


Рисунок 3.4 – Показники впливу на прибуток ТОВ «Агробуд»

Для отримання більшого прибутку необхідно вивчати ринок та визначати, який саме товар споживачі готові купувати та оцінювати конкурентів, які виробляють цей товар. Керівнику потрібно вміти правильно визначати цілі і стратегію, адже в іншому випадку можна понести великі збитки.

Для збільшення можливостей підприємства та підвищення ефективності, забезпечення конкурентних переваг, розширення старих та отримання нових ринків збуту необхідно впорядковувати всі напрями діяльності суб'єкта господарювання. Для цього необхідними є такі практичні дії:

1. оновлювати з метою підвищення ефективності організаційну структуру;
2. чітко розподіляти відповідальність та повноваження;
3. регулювати взаємодію між підрозділами та спеціалістами;
4. підвищувати обсяги збуту послуг та продукції;
5. знижувати обсяг витрат, які виникають під час збуту продукції (послуг);
6. оперативно реагувати на зміни на ринку (пропозиції підприємств-конкурентів, зміну попиту);
7. перевіряти документацію і ліцензії задля наведення порядку в документальній базі підприємства.

Для безперервного зростання прибутку на підприємстві, потрібно бути в пошуках ще невикористаних можливостей його збільшення, тобто резервів зростання через забезпечення зростання виробничої ефективності, збільшення обсягів реалізації та випуску продукції, підвищення якості за рахунок оптимальнішого використання ресурсів [49].

Під час вдосконалення процесу управління прибутком, потрібно застосовувати системний підхід, тобто враховувати все, що може вплинути, тільки таким чином стає можливим врахувати тактичні та стратегічні аспекти управління, що дає змогу збільшити прибуток. Задля забезпечення ефективного управління прибутком, необхідно своєчасно впроваджувати систему завдань використання прибутку та встановлювати оптимальні обмеження за рівнем його

капіталізації та споживання, варто слідкувати за змінами в економічному середовищі та за світовими тенденціями.

3.2 Заходи удосконалення прибутку підприємства ТОВ «Агробуд»

Головною метою діяльності усіх підприємств будь-якої форми власності є тримання прибутку, тобто позитивного фінансового результату. Розглядаючи основні фінансові показники діяльності ТОВ «Агробуд», що характеризують стан прибутковості можна спостерігати, що підприємство здійснює свою господарську діяльність з високим рівнем прибутку.

Аналізуючи основні напрями діяльності підприємства, можна побачити, що основним з них є вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур, але серед додаткових є такий вид діяльності, як розведення свиней.

Свинарство є одним із додаткових джерел отримання прибутку підприємством, тому вважаємо за доцільне розвивати цей напрям діяльності для підвищення прибутковості.

З розвитком галузей тваринництва тісно пов'язаний рівень життя населення. Частка галузі тваринництва в структурі продовольства становить 45%, свинарство займає ж в свою чергу майже 40% в забезпеченні м'ясною продукцією населення.

Важливою галуззю національної економіки саме є свинарство, яке в свою чергу забезпечує продуктами харчування населення, переробну промисловість – свининою, а також сприяє в першу чергу створенню необхідних державних резервів тваринницької продукції та інтенсивному використанню земельних ресурсів.

Продовольча безпека та здоров'я населення України в великій мірі пов'язані з рівнем споживання та, відповідно, виробництва білків тваринного походження, основним джерелом якого є м'ясопродукти та м'ясо.

Розвиток свинарства має свої особливості, які дають можливість в найкоротші строки забезпечити збільшення поголів'я і досягти необхідного обсягу виробництва м'яса [50].

Для обґрунтування перспектив розвитку свинарства на ТОВ «Агробуд», проаналізуємо обсяги виробництва м'яса (рис. 3.5).

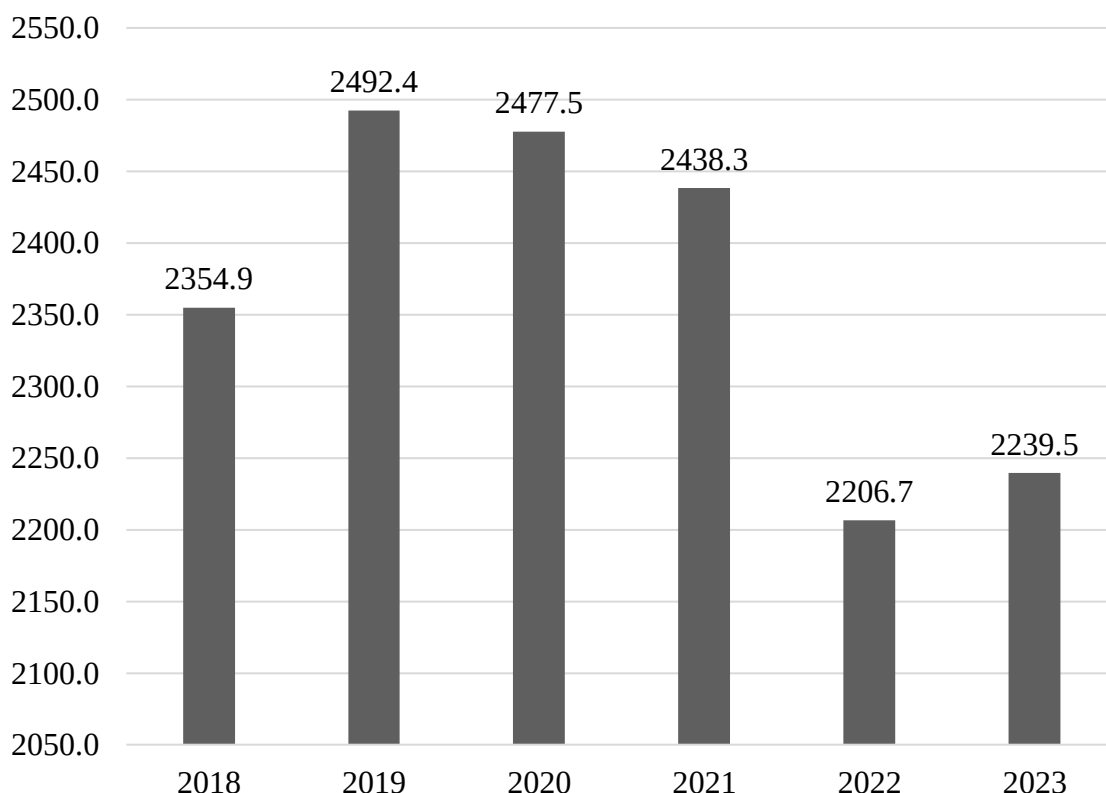


Рисунок 3.5 – Динаміка виробництва м'яса впродовж 2018-2022 рр., тис.

т.

Згідно рисунка 3.5 в 2018-2022 рр. в Україні різко скоротилось виробництво м'яса, що підтверджує перспективність такого напрямку розвитку ТОВ «Агробуд».

Також з допомогою зображення статистичних результатів (рис. 3.7) можемо побачити, що свинина станом на 2023 рік займає основну частину в структурі споживання м'яса в Україні.

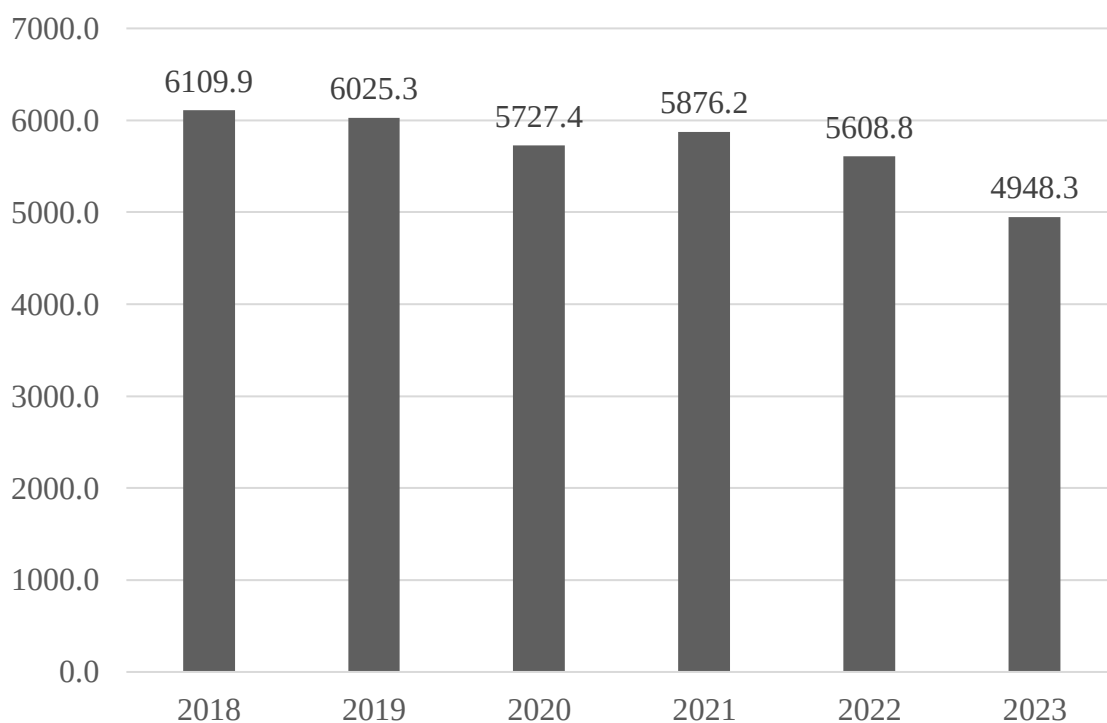


Рисунок 3.6 – Динаміка поголів'я свиней в 2018-2023 рр., тис. голів

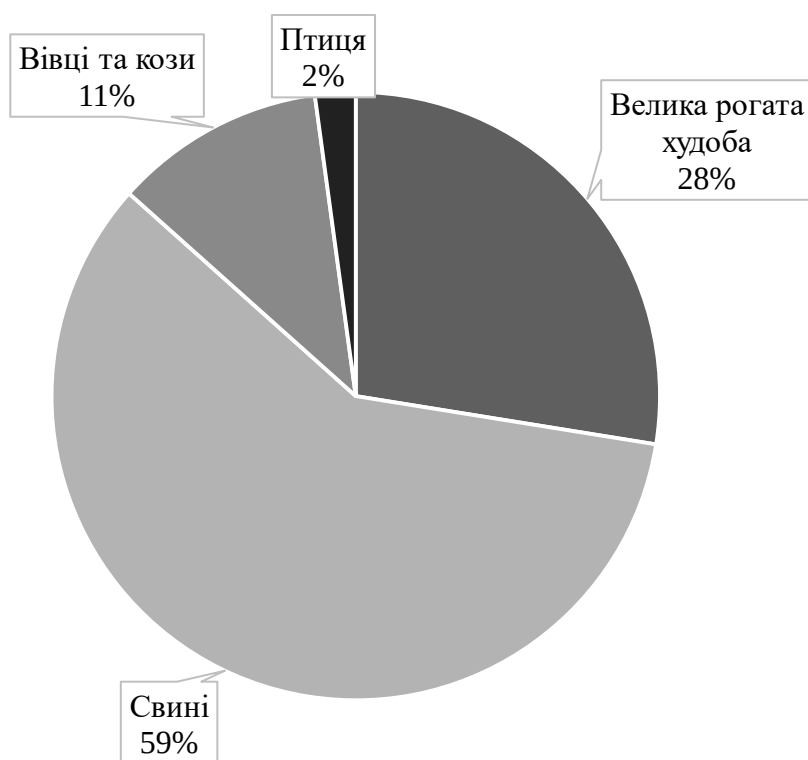


Рисунок 3.7 – Структура споживання м'яса в Україні станом на 2023 рік,
тис. голів

Як бачимо за статистичними даними (рис. 3.8) в споживанні кг м'яса на душу населення прослідковується позитивна динаміка та відображується попит.

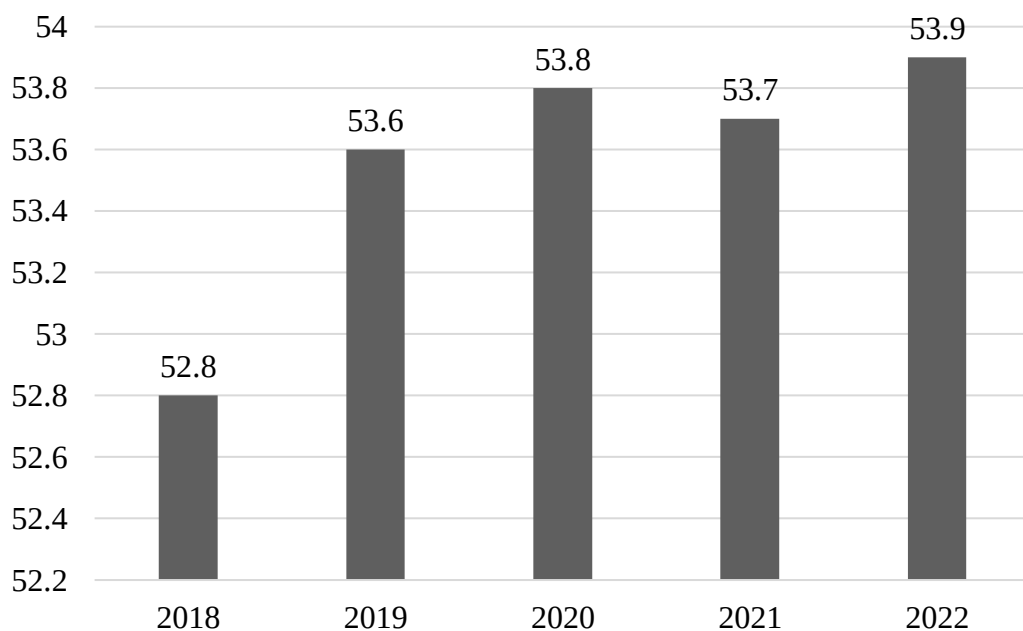


Рисунок 3.8 – Споживання м'яса в розрахунку на одну особу за 2018 – 2022 рр., кг/рік

Протягом 5-ти наступних років в Україні експерти прогнозують зростання виробництва свинини, у середньому від 2 до 6%.

До сьогодні на територію України, нажаль, надходить контрабандне м'ясо, яке не перевірене та має сумнівну якість, що може бути небезпечним для здоров'я споживачів такого м'яса. Таким чином, в Україні попит на якісну свинину буде зростати.

На кожні 10кг м'ясопродуктів з свинини та самої свинини, що споживають в Україні, імпортного походження продукція складає менше 1,5 кг. Майже уся імпортна сировина, що доставляється на вітчизняний ринок, потрапляє до переробних підприємств.

Переробники здебільшого використовують свинину імпортного походження, якщо це є економічно виправдано: коли різниця між внутрішніми цінами на живу вагу та цінами на свинину в ЄС, звідки надходить більшість

імпортої сировини, може покрити витрати на здійснення імпортої операції, зокрема, логістичної.

Переробні підприємства імпортують до України продукцію свинини через низьку якість продукції в Україні. Як зазначають експерти, наприклад, від вітчизняного імпортої свинячий жир відрізняється вищою тугоплавкістю, що є дуже важливим для виробництва деяких видів ковбас (рис. 3.9) [50].

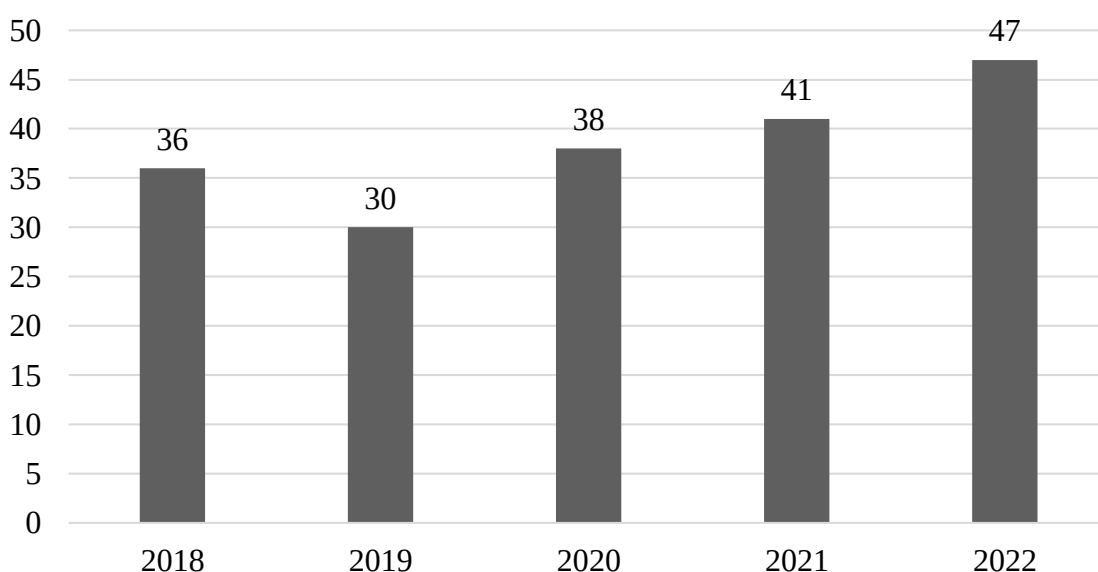


Рисунок 3.9 – Динаміка обсягів імпорту свіжого, охолодженого та мороженого м'яса свиней, тис. т. 2018-2022 рр.

Що стосується експорту, то така перспектива є дуже привабливою для вітчизняних підприємств, адже дає можливість потрапляти на зовнішні ринки, а отже продавати продукцію за привабливішою ціною для підприємства і заробити більше, але на вітчизняному ринку через нестачу товару ціна на продукцію свинарства зростає і люди готові її купувати.

Не зважаючи на високий рівень імпорту продукції, свинина має досить високий рівень інвестиційної привабливості через високий рівень прибутковості та попит на ринку, це можна прослідкувати за коефіцієнтом привабливості галузі в Україні впродовж останніх років.

Окрім вищезазначених факторів економічної привабливості свиначства, звернемо увагу на те, що в Україні наразі мають діяти програми розвитку і підтримки тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції, які включатимуть в себе завдання збільшення чисельності поголів'я свиней основного стада, обсягів виробництва м'яса для забезпечення сировиною переробних підприємств.

Для виконання програми виділятимуться кошти із обласних бюджетів. Учасниками Програм можуть бути:

1. суб'єкти господарювання – юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми та форми власності і фізичні особи – підприємці, зокрема сімейні фермерські господарства (далі – суб'єкти господарювання);
2. сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи;
3. особисті селянські господарства, фізичні особи.

Президент України Володимир Зеленський підписав указ «Про стан забезпечення продовольчої безпеки», відповідно до якого Кабінет Міністрів України має розробити у 2024 році та схвалити Концепцію Державної цільової економічної програми розвитку тваринництва, зокрема щодо:

1. відновлення тваринництва шляхом визначення пріоритетних напрямів стимулювання збільшення поголів'я сільськогосподарських тварин;
2. сприяння розвитку велико товарного індустріального виробництва продукції тваринництва;
3. підтримку орієнтації фермерських господарств на виробництво продукції тваринництва;
4. надання підтримки розвитку на кооперативних засадах господарств населення, які здійснюють виробництво тваринницької продукції;
5. сприяння розвитку сімейних фермерських господарств [53].

Також від 30.01.2019 на території України діє Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки розвитку тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції» [54], в якій йдеться

про те, що бюджетні кошти спрямовуються з метою державної підтримки розвитку тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції.

Також, як зазначається, на сайті Вінницької обласної адміністрації [55] зі змінами від 09.02.2022 р. діє Постанова «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів», в якій вказується про визначення механізму використання коштів, передбачених Мінагрополітики у державному бюджеті за програмою «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників», які спрямовуються суб'єктам господарювання агропромислового комплексу на часткову компенсацію відсоткової ставки за залученими у національній валюті банківськими кредитами.

Компенсація надається суб'єктам господарювання агропромислового комплексу - юридичним особам незалежно від організаційно-правової форми та форми власності та фізичним особам – підприємцям [56].

За даними досліджень та аналізу діяльності суб'єктів господарювання серед можливостей розглядають те, що свинарство може надати рентабельність, яка може сягати, або ж навіть перевищувати 300%. Оскільки існує великий попит, то це дозволяє отримувати значний та, що не мало важливо, стабільний прибуток.

Свинарство на початкових етапах ведення підприємницької діяльності в цьому напрямленні може бути відносно простим, оскільки системи управління та вирощування стають все більш автоматизованими, що в свою чергу дозволяє знизити ризики і спростити процес.

Отже, свинарство в Україні є відмінним варіантом для підвищення показників прибутку суб'єкта господарювання, на сьогодні свинарство має найкращі можливості для успіху та активного розвитку в цій галузі саме завдяки: високій рентабельності, простоті ведення такого бізнесу та можливостям розвитку. Тому запропонованим заходом підвищення прибутку ТОВ «Агробуд» є розвиток вже існуючого на підприємстві свинарника.

3.3 Економічне обґрунтування заходів удосконалення управління прибутком ТОВ «Агробуд»

Як показують проведені дослідження, а також аналізуючи наявні ресурси та можливості ТОВ «Агробуд» на сьогодні досить ефективним та прибутковим напрямом діяльності підприємства може стати свинарство. Оскільки до складу виробничої потужності підприємства вже належить свинокомплекс на 41 голову свиней (табл. 3.2) та розмір свинокомплексу дає можливість збільшувати кількість голів, проаналізуємо результат від планового збільшення кількості голів до 150.

Таблиця 3.2 – Структура наявного стада свиней на свинокомплексі

Статеві-вікова група	Голів	Частка, %
Свиноматки	6	14,6
Кнури-плідники	4	9,8
Поросята	31	75,6
Всього	41	100,00

За даними наявного стада свиней в розмірі 41 голова та його структури можемо скласти структуру стада після докупівлі 109 голів поросят в живій вазі (табл. 3.3) для подальшого розрахунку витрат на корм в розрахунковий період 9 місяців для вирощення поросят до забійної ваги.

Таблиця 3.3 – Структура стада свиней після повного укомплектування свинарнику

Статеві-вікова група	Голів	Частка, %
Свиноматки	6	4,0
Кнури-плідники	4	2,7
Поросята	140	93,3
Всього	150	100,0

Свинокомплекс вже є повністю укомплектований обладнанням, тому збільшення кількості голів до 150 не потребуватиме витрат на закупівлю технологічного устаткування.

Для підрахунку витрат в запропонованому заході підвищення прибутковості необхідним є розрахувати витрати на закупівлю голів свиней для загальної планової кількості 150 голів. Наразі в наявності на підприємстві вже є 41 голова, тобто потрібно придбати ще 109 голів свиней в живій вазі.

Проаналізувавши ціни на ринку, для закупівлі було обрано підприємство Вінницької області, що знаходиться в Гайсинському районі, в селі Підлісному ПП «Янтас». На підприємстві ціна за один кілограм свинини в живій вазі становить 58 грн [58].

Оскільки, на практиці прийнятим є відлучати поросят від свиноматки, як правило, у віці чотирьох тижнів, плануємо закуповувати поросят віком місяць, в середньому вага яких становить 8,5 кг (табл. 3.4).

Таблиця 3.4 – Витрати на закупівлю голів свинини (поросят), грн.

Кількість голів, шт	Середня вага однієї, кг	Вартість 1 кг в живій вазі, грн	Загальна сума витрат на закупівлю, грн
109	8,5	58	53737,0

Отже, для закупівлі 109 поросят в живій вазі, віком чотири тижні (місяць) середньою вагою 8,5 кг та вартістю за один кг 58 грн., витрати становитимуть 53737,0 грн.

Після докупівлі 109 голів поросят в живій вазі та знаючи загальну кількість поросят в плановому стаді свиней (табл. 3.3), для повного розуміння витрат розрахуємо норми кормів та води на 1 порося під час різних стадій відгодування до забійної маси 120 кг на основі загально затверджених норм годівлі тварин (табл. 3.5).

Таблиця 3.5 – Витрати кормів та води на 1 порося до забійної маси

Групи тварин	Склад добового раціону, кг					Всього кормів, кг
	Кукурудза	Пшениця	Ячмінь	Премікс	Шрот	
Молодняк на дорощуванні	0,4	0,1	0,7	0,0	0,1	1,3
Молодняк на відгодівлі	1,3	0,5	0,4	0,3	0,1	2,6

Наступним кроком є розрахунок всіх витрат на відгодівлю поросят до забійної маси (тривалість 5 місяців) (табл. 3.6). Вартість всіх зернових культур будемо рахувати за собівартістю, адже ТОВ «Агробуд» є їх виробником. Молодняк на дорощуванні це свині віком від одного до двох місяців, молодняк на відгодівлі це свині віком від двох до шести місяців. Місяць враховуємо тривалістю 30 днів.

Таблиця 3.6 – Витрати на відгодівлю поросят до забійної маси, грн

Складова раціону	Добова норма на 1 порося, кг.	Кількість поросят, од.	Кількість днів годування	Потрібна кількість, кг.	Вартість 1 кг, грн.	Сума, грн.
Молодняк на дорощуванні (період тривалістю 1 місяць)						
Кукурудза	0,4	140	30	1680,0	3,0	5040,0
Пшениця	0,1	140	30	420,0	5,0	2100,0
Ячмінь	0,7	140	30	2940,0	2,4	7056,0
Премікс	0,0	140	30	0,0	60,0	0,0
Шрот	0,1	140	30	420,0	8,9	3738,0
Молодняк на відгодівлі (період тривалістю 4 місяці)						
Кукурудза	1,3	140	120	21840,0	3,0	65520,0
Пшениця	0,5	140	120	8400,0	5,0	42000,0
Ячмінь	0,4	140	120	6720,0	2,4	16128,0
Премікс	0,3	140	120	5040,0	60,0	302400,0
Шрот	0,1	140	120	1680,0	8,9	14952,0
Всього витрат:						458934,0

Отже, загальна сума витрат на відгодівлю поросят до забійної маси впродовж 5 місяців, з 8,5 кг до 120 кг становить 458934,0 грн.

Витрати на воду для свиней можемо приймати за 0,0 грн, адже в підприємства є своя свердловина та проведена вода до свиногокомплексу.

Наразі на свиногокомплексі немає повністю сформованого штату працівників, для роботи на комплексі планується штат, який буде становити 12 людей, з щомісячним фондом оплати праці – 107000 грн. (без відрахувань) (табл. 3.2).

Оскільки, забійна вага свинини становить в середньому 120 кг і ця вага при правильному харчуванні досягається впродовж шести місяців з моменту народження, а ми плануємо купувати поросят в віці місяць, то за один цикл (від закупівлі до забою) для розрахунку періоду окупності в майбутньому будемо брати 6 місяців. Тобто, для суми витрат (один цикл) на оплату праці штату свиногокомплексу будемо підраховувати фонд оплати праці на період 5 місяців.

Таблиця 3.7 – Витрати на оплату праці по промисловому свиногокомплексу потужністю 150 голів

Категорії працівників	Кількість	Місячний оклад, грн.	Утримання (ПДФО) 18%, грн.	Місячний фонд оплати праці, грн.	Фонд оплати праці одного циклу (5 місяців), грн.
1	2	3	4	5	6
Свиногокомплекс					
Управляючий комплексом	1	10500,0	1890,0	12390,0	61950,0
Ветеринарний лікар	1	8500,0	1530,0	10030,0	50150,0
Оператор по догляду за свинями	2	10500,0	3780,0	24780,0	123900,0
Технік	1	8000,0	1440,0	9440,0	47200,0
Охоронець	1	8000,0	1440,0	9440,0	47200,0
Разом по свиногокомплексу	6	45500	10080	66080	330400

Продовження табл. 3.7

1	2	3	4	5	6
Забійний цех					
Працівник цеху первинної обробки	2	8000,0	2880,0	18880,0	94400,0
Працівники складу	2	7500,0	2700,0	17700,0	88500,0
Працівник цеху переробки сировини	2	8000,0	2880,0	18880,0	94400,0
Разом по забійному цеху	6	23500,0	8460,0	55460,0	277300,0
Всього:	12	69000,0	18540,0	121540,0	607700,0

Отже, фонд оплати праці робітникам свиногомплексу на період 5 місяців становитиме 607700,0 грн.

Таблиця 3.8 – Витрати на електроенергію та теплопостачання

Показники	Норма витрат на одне свиномісце, кВт.год	Постійне поголів'я свиней, гол	Місячні витрати, кВт.год	Вартість 1 кВт. год, грн	Місячні витрати, грн.
Електроенергія	6,94	150	1041	7,5	7807,5
Теплопостачання	3,48	150	522	7,5	3915,0
Разом	10,42	-	1563	7,5	11722,5

Оскільки за цикл ми прийняли 5 місяців (від закупівлі до забою свиней), то витрати на електроенергію будуть становити суму місячних витрат помножити на п'ять, а отже дорівнюватимуть 58612,5,0 грн.

Основними споживачами м'яса будуть роздрібні споживачі, оптові торговельні посередники та підприємства, що використовують м'ясо, як сировинний компонент своїх технологічних процесів. При цьому специфіка продукції, яка виробляється в країні сьогодні така, що ця продукція є досить якісною, що дозволяє експортерам збільшувати обсяги своїх поставок. При

цьому якість продукції з кожним роком зростає за суб'єктивних та об'єктивних обставин, зокрема, конкурентного характеру.

Щодо вибору каналу розподілення продукції (м'яса) на ринку, використання комунікаційних заходів та методів просування продукції, то враховуючи обсяг реалізації та можливість забезпечення постійної якості м'яса протягом року доцільним є пошук постійних покупців, якими мають стати представники зазначених вище споживацьких груп, яких найбільше цікавить однорідність якості різних товарних партій.

Отже каналом розподілу має стати прямий збут продукції постійним клієнтам, а комунікаційні заходи мають забезпечити можливість вибору таких покупців з числа представників цільової споживацької аудиторії.

Важливим є маркетинг та звернення уваги покупців саме на продукцію ТОВ «Агробуд».

У практичному розумінні планування маркетингу передбачає:

1. систематично і вчасно виявляти потреби споживачів, аби отримати відповіді на запитання: що вони хочуть купувати, скільки, коли, як і де;
2. постійно оцінювати ринок і його зміни;
3. систематично аналізувати конкурентів та їх ринкові сили, наміри конкурентів стосовно ринку і споживачів для пошуку відповіді на запитання: які сильні сторони конкурентів; яких саме небезпек від них слід очікувати; яку стратегію маркетингу стосовно цього застосовувати;
4. постійно досліджувати сильні і слабкі сторони власного торговельного підприємства, його можливості та небезпеки в навколишньому середовищі;
5. краще координувати маркетингові дії, цілі і засоби їх реалізації;
6. зберегти стабільність поточних і перспективних дій на ринку

Серед маркетингових засобів ефективного просування м'ясної продукції для запровадження пропонуємо: рекламу про продаж з допомогою інтернет ресурсів, тобто оголошення на OLX та інших схожих платформах; зв'язок з представниками підприємств, що використовують м'ясо, як сировинний

компонент своїх технологічних процесів, та непотрібно забувати про сарафане радіо.

До основних каналі збуту, які можуть бути використанні належать: місцевий ринок, організація та участь у місцевих ярмарках та виставках, продаж продукції в місцевих продуктових магазинах, заклади освіти для харчування, кафе та ресторани, в подальшому співпраця з великими мережами супермаркетів на регіональному рівні. Також можна організувати торгову точку прямо на території свиногокомплексу, співпраця з місцевими та регіональними м'ясокомбінатами для постачання живої ваги або туш, також можна дати рекламу та інформаційні статті в місцевих журналах та газетах, дати оголошення на радіо, регулярно робити день відкритих дверей (організація екскурсій по фермі для місцевих жителів та потенційних клієнтів) та звісно ж спеціальні пропозиції та знижки для нових клієнтів. Також не варто забувати про співпрацю з фермерськими асоціаціями та кооперативами для розширення ринку збуту та співпрацю з місцевими органами влади та громадськими організаціями для підтримки та просування продукції. Ці канали збуту та комунікації допоможуть збільшити видимість свиногокомплексу та розширити клієнтську базу.

Реалізовувати будемо за середньою ціною в Вінницькій області: півтуші за 95,5 грн/кг, м'ясо за 163,0 грн/кг, субпродукти за 70,0 грн/кг. Аналізуючи відсоткове відношення складових свинячої туші, які будемо реалізовувати, прорахуємо надходження від реалізації (табл. 3.9)

Таблиця 3.9 – Надходження від реалізації

Показник	Жива маса тварин, т	Вихід продукції з одиниці об'єкта розрахунку	Вихід продукції, кг	Ціна одиниці продукції, грн за кг	Вартість продукції, грн.
Вихід продукції:					
півтуші	жива маса тварин, т	0,45	7560,0	95,5	721980,0
м'ясо		0,24	4032,0	163,0	657216,0
субпродукти		0,203	3410,4	70,0	238728,0
Разом:	-	-	16800,0	-	1617924,0

Отже, знаючи суму всіх витрат та надходження від реалізації, можемо оцінити динаміку доходів та витрат запропонованого заходу на один цикл, тобто 5 місяців (табл. 3.9).

Таблиця 3.10 – Динаміка доходів та витрат свиногокомплексу, грн

Показник	Значення, грн
1. Виручка від реалізації, всього	1617924,0
Витрати:	
Корми	458934,0
Оплата праці	607700,0
Вода	0,0
Електроенергія	39037,5
Теплопостачання	19575,0
2. Витрати – всього	1125246,5
3. Прибуток	492677,5

Виходячи з того, що розмір витрат на запропонований захід становить 1125246,5 грн., а виручка від реалізації 1617924,0 грн., за період тривалістю 5 місяців (від закупівлі до відгодування до забійної маси свиней) підприємство ТОВ «Агробуд» має можливість отримати прибуток в розмірі 492677,5 тобто в розрахунку на кожен місяць 98535,5 грн.

Важливе значення має чистий грошовий потік (ЧГП) від запропонованого заходу, який багато в чому визначає фінансову рівновагу та темпи зростання ринкової вартості, а також є найважливішим результатом фінансової діяльності.

$$\text{ЧГП} = 1617924,0 - 1125246,5 = 492677,5 \text{ (грн.)}$$

Як бачимо, від запропонованого заходу сума чистого грошового потоку характеризується позитивною величиною.

Наступним кроком за потрібне вважаємо розрахувати період окупності інвестицій (Т) в запропонований захід. Оскільки розрахунок виручки від реалізації та витрат був за один цикл вирощення поросят до забійної маси, тобто 5 місяців, то розрахунок будемо проводити в відношенні до цього ж періоду.

$$T = \frac{1125246,5}{1617924} = 0,69$$

Отже, з розрахунку періоду окупності інвестицій, можемо прослідкувати, що період окупності становить 0,69 від періоду (5 місяців), а отже становить 3,45 місяців.

Також необхідним для оцінки перспектив запропонованого заходу щодо прибутковості є розрахунок індексу прибутковості (PI), адже він вважається одним із головних та точних критеріїв оцінки вкладених коштів. Індекс прибутковості вказує, який дохід отримає підприємство на одну грн. вкладених коштів.

$$PI = \frac{1617924,0}{1125246,5} = 1,438$$

Індекс прибутковості більше одиниці ($PI > 1$), отже, запропонований захід можна вважати ефективним та прибутковим, оскільки на кожну вкладену підприємством 1 грн. воно отримає 1,438 грн.

Запропонований захід підвищення прибутку підприємства є економічно ефективним та не потребує залучення кредитних коштів, адже наявних ресурсів підприємства на його реалізацію цілком вистачає, оскільки підприємство має розвинену матеріально-технічну базу, власні складські приміщення та необхідне обладнання.

Отже, під час вдосконалення процесу управління прибутком, потрібно застосовувати системний підхід, тобто враховувати все, що може вплинути, тільки таким чином стає можливим врахувати тактичні та стратегічні аспекти управління, що дає змогу збільшити прибуток. Задля забезпечення ефективного управління прибутком, необхідно своєчасно впроваджувати систему завдань використання прибутку та встановлювати оптимальні обмеження за рівнем його капіталізації та споживання, варто слідкувати за змінами в економічному середовищі та за світовими тенденціями.

Запропонованим заходом підвищення прибутку ТОВ «Агробуд» є розвиток вже існуючого на підприємстві свинарника. Свинарство в Україні є відмінним варіантом для підвищення показників прибутку суб'єкта господарювання, на сьогодні свинарство має найкращі можливості для успіху та активного розвитку в цій галузі саме завдяки: високій рентабельності, простоті ведення такого бізнесу та можливостям розвитку.

Виходячи з того, що розмір витрат на запропонований захід становить 1125246,5 грн., а виручка від реалізації 1617924,0 грн., за період тривалістю 5 місяців (від закупівлі до відгодування до забійної маси свиней) підприємство ТОВ «Агробуд» має можливість отримати прибуток в розмірі 492677,5 грн. Індекс прибутковості більше одиниці ($PI > 1$), отже, запропонований захід можна вважати ефективним та прибутковим, оскільки на кожную вкладену підприємством 1 грн. воно отримає 1,438 грн.

ВИСНОВКИ

В дипломній роботі проведено дослідження процесу управління прибутком, з якого можна зробити наступні узагальнюючі висновки:

1. Обґрунтовано, що прибуток – це найважливіша фінансова категорія. Він є показником, що характеризує ефективність виробництва, відображає фінансовий результат господарської діяльності підприємства, обсяг і якість виробленої продукції, стан продуктивності праці, рівень собівартості. Прибуток як економічний показник дозволяє збалансувати економічні інтереси різних сторін, таких як держава, підприємство як суб'єкт господарювання, працівники та власники підприємства. Вирішення цієї задачі передбачає уважне дотримання пропорцій у розподілі та використанні прибутку. В отриманні прибутку повинні бути зацікавлені не тільки трудові колективи підприємств, але й держава в цілому.

2. Визначено, що оскільки у будь-якій сфері діяльності підприємства прийняття управлінських рішень прямо або опосередковано впливає на рівень прибутку, який є основним джерелом зростання доходів його власників і працівників та фінансування розвитку підприємства, то система управління прибутком має бути органічно інтегрована із загальною системою управління підприємством. Ефективна система управління прибутком дозволяє повністю досягти запланованих цілей і завдань, сприяє стійкому розвитку підприємства і забезпечує його ефективну діяльність. Відсутність єдиного методичного підходу до формування такої системи для досягнення ефективного функціонування підприємства є важливим аспектом, який потребує подальшого дослідження.

3. Розкрито методичні підходи до аналізу прибутку підприємства. Процес аналізування прибутку на сьогодні налічує безліч методів (горизонтальний аналіз, вертикальний (структурний) аналіз – визначення структури прибутку за різними критеріями, порівняльний аналіз прибутку, аналіз ефективності розподілу прибутку, коефіцієнтів рентабельності, інтегральний аналіз). З допомогою цих методів можна зробити висновки про ефективність діяльності

підприємства, найменш прибуткові частини діяльності, мінімізувати витрати, знайти шляхи зростання та ефективні шляхи розвитку. При аналізі прибутковості можливо виявити шляхи збільшення прибутку та можливі резерви підприємства, що позитивно вплине на діяльність суб'єкта господарювання в майбутньому.

4. Розглянуто організаційно-економічну характеристику ТОВ «Агробуд»: основною діяльністю підприємства «Агробуд» є вирощування практично всіх видів зернових, бобових та технічних культур, а саме: пшениці, ріпаку, ячменю, гороху, сої, цукрових буряків, соняшнику, кукурудзи, гірчиці та інших. ТОВ «Агробуд» має конкурентоспроможні позиції на ринку, включно завдяки ефективній організаційній структурі, що демонструє ієрархію підприємства згідно розподілу обов'язків. ТОВ «Агробуд» має лінійну організаційну структуру управління. Також підприємство має досить потужний парк сільгосптехніки, що впливає на продуктивність діяльності, швидкість обробки земельних угідь та збору врожаю. На підприємстві є сильні та слабкі сторони, можливості та загрози, якими може керувати підприємство при правильному управлінні.

5. Проаналізовано фінансовий стан ТОВ «Агробуд і визначено, що баланс підприємства є ліквідним, а підприємство є платоспроможним; підприємство стабільно працює та є стійким; витрати повністю покриваються отриманим прибутком і вчасно; спостерігається посилення господарського потенціалу; збільшується сума наявних джерел фінансування та зростання вартості наявних у компанії активів, але має низьку конкурентоспроможність в динамічному середовищі.

6. Визначено, що діяльність ТОВ «Агробуд» є високоприбутковою. Фактори, які призвели до зміни величини прибутку в досліджуваному періоді: зміна величини чистої рентабельності (збільшення на 73297,14 тис. грн.) та зміна оборотності активів (зменшення на 60428,08 тис. грн). Для підвищення ефективності діяльності суб'єкта і підвищення рівня прибутку потрібно здійснювати комплекс заходів, спрямованих на аналіз та оцінку, для збільшення виробництва, зменшення виробничих витрат шляхом мінімізації витрат, аналіз

факторів впливу, вдосконалення технічної бази, постійний та ефективний контроль за витратами та підвищення продуктивності праці. Для збільшення прибутку потрібно розробляти стратегію управління підприємством, яка поліпшуватиме фактори, які впливають на формування прибутку.

7. Обґрунтовано, що під час вдосконалення процесу управління прибутком, потрібно застосовувати системний підхід, тобто враховувати все, що може вплинути, тільки таким чином стає можливим врахувати тактичні та стратегічні аспекти управління, що дає змогу збільшити прибуток. Задля забезпечення ефективного управління прибутком, необхідно своєчасно впроваджувати систему завдань використання прибутку та встановлювати оптимальні обмеження за рівнем його капіталізації та споживання, варто слідкувати за змінами в економічному середовищі та за світовими тенденціями.

8. Запропоновано захід підвищення прибутку ТОВ «Агробуд»: розвиток вже існуючого на підприємстві свинарника. Свинарство в Україні є відмінним варіантом для підвищення показників прибутку суб'єкта господарювання, на сьогодні свинарство має найкращі можливості для успіху та активного розвитку в цій галузі саме завдяки: високій рентабельності, простоті ведення такого бізнесу та можливостям розвитку.

9. Визначено виходячи з того, що розмір витрат на запропонований захід становить 1007694,8 грн., а виручка від реалізації 1617924,0 грн., за період тривалістю 5 місяців (від закупівлі до відгодування до забійної маси свиней) підприємство ТОВ «Агробуд» має можливість отримати прибуток в розмірі 610229,2, тобто в розрахунку на кожен місяць 122045,84 грн. А отже, запропонований захід підвищення прибутку підприємства є економічно ефективним та не потребує залучення кредитних коштів, адже наявних ресурсів підприємства на його реалізацію цілком вистачає, оскільки підприємство має розвинену матеріально-технічну базу, власні складські приміщення та необхідне обладнання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Онисько С. М. Дослідження економічної сутності категорії «прибуток». *Економічний вісник*. 2020. №1. 59 с. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2020/1/EV20201_058-065.pdf (дата звернення: 3.04.2024)
2. Бондаренко К., Ярчук А. Прибуток як економічна категорія, його значення в умовах ринкової економіки. *Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неоіндустріального суспільства*. 2020. 605-607 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/19163/1/605-607.pdf> (дата звернення: 6.04.2024)
3. Степаненко О. І. Дефініція категорії «прибуток»: науковий аспект. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2021. №1(87). 89-96 с. URL: http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/1_87_2022_ukr/15.pdf (дата звернення: 10.04.2024)
4. Назаренко І. Ф. Генезис економічної сутності прибутку в умовах ринкової економіки. *Економіка та управління національним господарством*. 2022. №65. 31 с. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2022/65_2022/7.pdf (дата звернення: 21.04.2024)
5. Прибуток підприємства: поняття, суть, форми, роль і місце, визначення. *Osvita.ua*: веб-сайт. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/22299/ (дата звернення: 21.04.2024)
6. Функції прибутку. *Studies.in.ua*: веб-сайт. URL: <https://studies.in.ua/> (дата звернення: 22.04.2024)
7. Павлишенко М. М., Сивуля Л. А. Значення прибутку підприємства в ринковій економіці. *Науковий вісник*. 2007. №17.4. 172 с. URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2007/17_4/172_Pawlyshenko_17_4.pdf (дата звернення: 22.04.2024)
8. Замула І. В., Примак Т. С. Класифікація прибутку для його облікового відображення. Житомирський державний технологічний університет.

2016. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/23-2.pdf> (дата звернення: 26.04.2024)

9. Прибуток підприємства: основні напрямки використання. *Osvita.ua*: веб-сайт. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/17607/#google_vignette (дата звернення: 26.04.2024)

10. Тюленева Ю. В., Бондаренко Н. С. Удосконалення управління прибутком на підприємстві. *Економіка підприємства*. 2017. №11. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102586> (дата звернення: 27.04.2024)

11. Воронкова Т. Є., Безпалько Н. Ю. Шляхи підвищення прибутковості підприємства в умовах нестабільного середовища. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. №19. 42-43 с. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/19_2016/10.pdf (дата звернення: 27.04.2024)

12. Николишин С. Є. Прибуток підприємства особливості управління ним. *Молодий вчений*. 2017. №2. 299-303 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_2_73 (дата звернення: 28.04.2024)

13. Ларіонова К., Капінос Г. Механізм управління прибутком підприємства. *Modeling the development of the economic system*. 2022. 121-128 с. URL: <https://elar.khmn.edu.ua/server/api/core/bitstreams/eebef410-fcb7-4248-adc9-a17c810ce2e3/content> (дата звернення: 28.04.2024)

14. Корбутяк А. Г., Привалов А. О. Управління прибутком підприємства в сучасних умовах господарювання. *Молодий вчений*. 2023. 149-153 с. №5. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5864/5735> (дата звернення: 30.04.2024)

15. Бігдан І., Сидорова Т. Теоретичні засади управління прибутком. Інститут бухгалтерського обліку контроль та аналіз в умовах глобалізації). 2014. №3. 281-284 с. URL: <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/224/224> (дата звернення: 1.05.2024)

16. Система управління прибутком на підприємстві. *Studwood*: веб-сайт. URL:

https://studwood.net/1528057/finansy/sistema_upravlinnya_pributkom_pidpriyemstvi
(дата звернення: 1.05.2024)

17. Попович Д. В., Славчаник О. Р. Удосконалення системи управління прибутком як ефективного функціонування підприємств. *Молодий вчений*. 2018. №2(54). 747 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/PDF-23.pdf> (дата звернення: 3.04.2024)

18. Іванчик Т. В. Методи управління прибутком підприємства. 2020. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/mn/mn2020/paper/viewFile/10331/8652>
(дата звернення: 5.04.2024)

19. Круш П. В., Мурін О. О. Механізм управління прибутковістю діяльності підприємств в сучасних умовах. *Економічне управління підприємством*. 2020. №25. 119-126 с. URL: <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/211411> (дата звернення: 6.04.2024)

20. Захарова Ю. І., Шацька З. Я. Управління формуванням та використанням прибутку підприємства. *Економіка інноваційної діяльності підприємств*. 2018. 35-36 с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/14116/1/NRMSE2019_V3_P035-036.pdf (дата звернення: 7.04.2024)

21. Семенова К. Д. Аналіз фінансового стану підприємств України та тенденції розвитку. *Збірник наукових праць*. 2021. №5-6(282-283). 77-82 с. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2021/282-283/pdf/77-82.pdf> (дата звернення: 8.04.2024)

22. Гайбура Ю. А. Методичні підходи щодо оцінки і прогнозування прибутковості підприємства. *Економічні науки*. 2023. №1. 122 с. URL: https://journals.pdu.khmelnitskiy.ua/index.php/podilian_bulletin/article/view/152/128
(дата звернення: 10.04.2024)

23. Аналіз джерел фінансового забезпечення поточної діяльності підприємства. *Pidru4niki*: веб-сайт. URL:

https://pidru4niki.com/74512/ekonomika/analiz_dzherel_finansovogo_zabezpechennya_potochnoyi_diyalnosti_pidpriyemstva (дата звернення: 10.04.2024)

24. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика. 2019. 63 с. *Підручники для студентів*: веб-сайт. URL: <https://westudents.com.ua/> (дата звернення: 10.04.2024)

25. Ошурков С. Звіт про фінансові результати. *Бухоблік і податки в Україні*: веб-сайт. URL: <https://www.buhoblik.org.ua/uchet/buxgalterskaya-otchetnost/2130-zvit-pro-finansovi-rezultati.html> (дата звернення: 10.04.2024)

26. Севастьянов В.Р., Порсюрова І.П. Методичні підходи до аналізу прибутку підприємства та шляхи збільшення. 2021. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/213.pdf> (дата звернення: 12.04.2024)

27. Приймак С. Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства. *Фінансовий аналіз: практикум*. Львів. 2021. 53-65 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/Finansovyy-analiz-praktykum-Pryymak-S.V.-peretvoreno.pdf> (дата звернення: 14.04.2024)

28. Блонська В. І., Паньків І. В. Прибуток – особливості його формування та використання в ефективному управлінні підприємством. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. №21.5. 180-185 с. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/pributok-osoblivosti-yogo-formuvannya-ta-vikoristannya-v-efektivnomu-upravlinni-pidpriemstvom/viewer> (дата звернення: 18.04.2024)

29. Фурик В. Г., Мулик І. М. Аналіз формування та напрямків використання прибутку підприємства. *Фінанси підприємств: практикум*. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/11furik_finansy_pidpriyemstv_praktykum/5.htm (дата звернення: 20.04.2024)

30. Сутність горизонтального, вертикального та аналізу за допомогою коефіцієнтів. *StudFiles*: веб-сайт. URL: <https://studfile.net/preview/9785667/page:18/> (дата звернення: 21.04.2024)

31. Єпіфанова І. Ю., Гуменюк В. С. Методика оцінювання прибутковості підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. №12. 251-254 с. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/42.pdf (дата звернення: 21.04.2024)

32. Сутність ділової активності підприємства та показники, що її характеризують. URL: https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/%D0%9D%D1%83%D0%B6%D0%BD%D0%B0%20%D0%9E%20%D0%90%204/page13.html (дата звернення: 22.04.2024)

33. Кононенко П., Гордієнко М. Аналіз ефективності використання капіталу за багатофакторною моделлю Дюпона. *Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах»* 2021. 188-191 с. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/36367/2/FMZKP NES_2021_Kononenko_P-Analysis_of_the_efficiency_188-191.pdf (дата звернення: 25.04.2024)

34. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. *Фінансовий аналіз та звітність*. 2022. 31-43 с. URL: https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/36137/%d0%a4%d0%90_%d1%82%d0%b0_%d0%97_2022.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 26.04.2024)

35. Класифікація показників рентабельності. *StudFiles*: веб-сайт. URL: <https://studfile.net/preview/5423993/page:41/> (дата звернення: 1.05.2024)

36. Агробуд. *YouControl* — *сервіс перевірки контрагентів*: веб-сайт. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/05531021/ (дата звернення: 15.05.2024)

37. Виробники зерна в Оратівському районі. *Tripoli*: веб-сайт. URL: <https://tripoli.land/> (дата звернення: 15.05.2024)

38. Костенко Ю., Лазоренко О. Стратегічний аналіз підприємства аграрного сектору. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2023.

№6. 199-27 с. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2024/01/324-34.pdf> (дата звернення: 17.05.2024)

39. Ільчук М. М., Коновал І. А., Барановська О. Д., Любар Р. П., Томашевська О. А. Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях. *Планування собівартості та рентабельності виробництва сільськогосподарської продукції*. 2022. С. 260. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u130/posibnik_2022.pdf (дата звернення: 17.05.2024)

40. Форми спеціалізації й методика визначення виробничого напрямку підприємства. Букліб: веб-сайт. URL: <https://buklib.net/books/30800/> (дата звернення: 18.05.2024)

41. Федорук О. Особливості організаційної структури сучасного підприємства: порівняльний аспект. *Журнал соціальних наук*. 2023. №2. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/8916/1/Features%20of%20the%20organizational%20structure%20of%20the%20modern%20enterprise%20a%20comparative%20aspect.pdf> (дата звернення: 18.05.2024)

42. Нагорний П. Д., Базюк Д. С. Оцінка фінансового стану як передумова ефективного управління підприємством. *Трансформаційна економіка*. 2023. №1. URL: <https://transformations.in.ua/index.php/journal/article/download/8/8> (дата звернення: 19.05.2024)

43. Шевченко О. А. Ліквідність підприємства: економічна сутність та необхідність управління. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2019/paper/download/6664/5493> (дата звернення: 20.05.2024)

44. Євась Т. В., Шидловський О. О. Механізм формування ліквідності та платоспроможності підприємства. URL: https://pvn.in.ua/images/Magazine/1_2017/1/vas_SHidlovskij.pdf (дата звернення: 21.05.2024)

45. Лобачева І. Ф., Коцюбинська К. А., Василенко Ю. В. Аналіз факторів, що впливають на прибуток підприємства. *Економічні науки*. 2011.

URL: https://www.rusnauka.com/11_EISN_2011/Economics/10_85046.doc.htm
(дата звернення: 21.05.2024)

46. Огороднійчук Н. М., Орлова К. Є. Методичні засади факторного аналізу прибутку підприємства. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/119-1.pdf> (дата звернення: 21.05.2024)

47. Індекс споживчих цін. *Держстат України*: веб-сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 21.05.2024)

48. Коваленко О. В., Татценко В. І. Напрями удосконалення управління прибутковістю підприємства в сучасних умовах. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2023. №2(7). 56-62 с. URL: <http://econvisnyk.dstu.dp.ua/article/view/293599> (дата звернення: 22.05.2024)

49. Лещенко Р. І. Виявлення резервів виробництва на підприємстві з метою підвищення ефективності його діяльності. *Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти*. Харків. 2019. URL: <https://cdn.hneu.edu.ua/rozvitok19/thesis02-34.html#> (дата звернення: 22.05.2024)

50. Повод М. Г., Андрєєва Д. М., Лихач А. В., Дещенко О. С., Лихач В. Я., Резніченко В. І., Бондарська О. М. Передвоєнний стан вітчизняного свинарства. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2022. №2. URL: <https://journals.pdaa.edu.ua/visnyk/article/view/1653/2050> (дата звернення: 22.05.2024)

51. Споживання м'яса в розрахунку на одну особу, кг/рік. *Sustainable development goals*: веб-сайт. URL: <https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/> (дата звернення: 23.05.2024)

52. Ринок свинини України. *Свинарство в Україні та світі*: веб-сайт. URL: <https://pigua.info/uk> (дата звернення: 23.05.2024)

53. Фахівці Вінницької ОВА долучилися до наради з питань розвитку тваринництва. *Вінницька обласна військова адміністрація*: веб-сайт. URL: <https://www.vin.gov.ua/> (дата звернення: 25.05.2024)

54. Про затвердження порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки розвитку тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції: Постанова від 7 лютого 2018 р. №107. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/107-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.05.2024)

55. Державні програми підтримки галузей АПК. *Вінницька обласна військова адміністрація*: веб-сайт. URL: <https://www.vin.gov.ua/> (дата звернення: 25.05.2024)

56. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів: Постанова від 29 квітня 2015 р. №300. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/300-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 28.05.2024)

57. Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 р. №173. URL: https://ips.ligazakon.net/document/REG1404?ed=2018_05_18 (дата звернення: 30.05.2024)

58. Закупівельні ціни на свиней (м'ясопереробники). *Свинарство в Україні та світі*: веб-сайт. URL: <https://pigua.info/uk> (дата звернення: 23.05.2024)

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А
(обов'язковий)
Протокол перевірки дипломної роботи
на наявність текстових запозичень

Назва роботи: Удосконалення управління прибутком підприємства (на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю «Агробуд»)

Тип роботи: бакалаврська дипломна робота

Підрозділ кафедра ММЕ, факультет МІБ
(кафедра, факультет)

Показники звіту подібності Unichesk

Оригінальність 79,7% Схожість 20,3%

Аналіз звіту подібності (відмітити потрібне)

- ☐ Запозичення, виявлені у роботі, оформлені коректно і не містять ознак плагіату.
- ☐ Виявлені у роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і відсутності самостійності її автора. Роботу направити на доопрацювання.
- ☐ Виявлені у роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату та/або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень.

Особа, відповідальна за перевірку


(підпис)

Карачина Н. П.
(прізвище, ініціали)

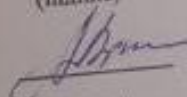
Ознайомлені з повним звітом подібності, який був згенерований системою Unichesk щодо роботи.

Автор роботи


(підпис)

Сетір Д. О.
(прізвище, ініціали)

Керівник роботи


(підпис)

Вітюк А. В.
(прізвище, ініціали)

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

Фінансова звітність підприємства ТОВ «Агробуд»
за 2021-2022 роки

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку І "Загальні вимоги до фінансової звітності"

			КОДИ		
			2022	01	01
Дата (рік, місяць, число)					
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Агробуд"		за ЄДРПОУ		
Територія	ВІННИЦЬКА		за КАТОТТГ ¹		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю		за КОПФГ		
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур		за КВЕД		
Середня кількість працівників ²	80				
Адреса, телефон	провулок Аграрний, буд. 3, смт. ОРАТИВ, ВІННИЦЬКИЙ РАЙОН, ВІННИЦЬКА обл., 22600, Україна		21165		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

1

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2021 р.

		Форма №1	Код за ДКУД	1801001
А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
I	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	3146	4298	
первісна вартість	1001	3260	4440	
накопичена амортизація	1002	114	142	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	180	2493	
Основні засоби:	1010	165572	166741	
первісна вартість	1011	328934	359737	
знос	1012	163362	192996	
Інвестиційна нерухомість	1015	0		
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0		
знос інвестиційної нерухомості	1017	0		
Довгострокові біологічні активи	1020	0		
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0		
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0		
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030	0		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств				
інші фінансові інвестиції	1035	0		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0		
Відстрочені податкові активи	1045	0		
Гудвіл	1050	0		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0		
Інші необоротні активи	1090	0		
Усього за розділом I	1095	168898	173532	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	187784	215134	
виробничі запаси	1101	34362	52047	
незавершене виробництво	1102	61309	61455	
готова продукція	1103	92113	101632	
товари	1104	0		
Поточні біологічні активи	1110	493	528	
Депозити перестрахування	1115	0		
Векселі одержані	1120	0		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	509	12032	
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	10694	33501	
за виданими авансами				
з бюджетом	1135	2774	8293	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145			
інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1075	2897	
Поточні фінансові інвестиції	1160	0		
Гроші та їх еквіваленти	1165	104106	162420	
готівка	1166	13	3	
рахунки в банках	1167	104093	162417	
Витрати майбутніх періодів	1170	180	4	
Частка перестрахування у страхових резервах	1180	0		
у тому числі в:	1181	0		

резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	
резервах незароблених премій	1183	0	
інших страхових резервах	1184	0	
Інші оборотні активи	1190	140	334
Усього за розділом II	1195	307755	435143
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	
Баланс	1300	476653	608675

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	588	588
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	
Капітал у дооцінках	1405	0	
Додатковий капітал	1410	2121	2121
емісійний дохід	1411	0	
накопичені курсові різниці	1412	0	
Резервний капітал	1415	317365	317365
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	131270	273368
Неоплачений капітал	1425	(0)	()
Видучений капітал	1430	(0)	()
Інші резерви	1435	0	
Усього за розділом I	1495	451344	593442
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	
Пенсійні зобов'язання	1505	0	
Довгострокові кредити банків	1510	0	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	
Довгострокові забезпечення	1520	0	
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	
Цільове фінансування	1525	0	
Благодійна допомога	1526	0	
Страхові резерви	1530	0	
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	
резерв незароблених премій	1533	0	
інші страхові резерви	1534	0	
Інвестиційні контракти	1535	0	
Призовий фонд	1540	0	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	
Векселі видані	1605	0	
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	
товари, роботи, послуги	1615	1657	2073
розрахунками з бюджетом	1620	176	200
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	
розрахунками зі страхування	1625	97	131
розрахунками з оплати праці	1630	218	358
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	883	930
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	6733	
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	
Поточні забезпечення	1660	1823	1920
Доходи майбутніх періодів	1665	0	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	13722	9621
Усього за розділом III	1695	25309	15233
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	
Баланс	1900	476653	608675

Керівник

Шевчук О П

Головний бухгалтер

Бадьора Р Г

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

S0100214

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Агробуд"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	01	01

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за **Рік 2021** р.

Форма №2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	320180	143938
Чисті зароблені страхові премії	2010		0
премії підписані, валова сума	2011		0
премії, передані у перестрахування	2012		0
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(150867)	(96755)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0
Валовий:			
прибуток	2090	169313	47183
збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0
Інші операційні доходи	2120	7066	53358
у тому числі:	2121	1634	967
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2122		0
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2123		0
Адміністративні витрати	2130	(7887)	(6422)
Витрати на збут	2150	(7775)	(5403)
Інші операційні витрати	2180	(19812)	(38854)
в тому числі:	2181		0
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2182		0
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції			
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	140905	49862
збиток	2195	()	()
Доход від участі в капіталі	2200		0
Інші фінансові доходи	2220	1497	4013
Інші доходи	2240		662
в тому числі:	2241		0
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	()	(61)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	(0)
Інші витрати	2270	(304)	(815)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	142098	53661
збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	142098	53661
збиток	2355	()	()

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	142098	53661

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	94532	119526
Витрати на оплату праці	2505	11643	8763
Відрахування на соціальні заходи	2510	2525	1891
Амортизація	2515	34091	33151
Інші операційні витрати	2520	53215	63864
Разом	2550	196006	227195

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0

Керівник

(підпис)

Шевчук О П

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Бадьора Р Г

(ініціали, прізвище)

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

			КОДИ		
			2023	01	01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Агробуд"	за ЄДРПОУ			
Територія	ВІННИЦЬКА	за КАТОТТГ ¹	UA0502019001001514		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КВЕД	01.11		
Середня кількість працівників ²	93				
Адреса, телефон	провулок Аграрний, буд. 3, смт. ОРАТІВ, ВІННИЦЬКИЙ РАЙОН, ВІННИЦЬКА обл., 22600, Україна	21165			

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

1

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2022 р.

		Форма №1	Код за ДКУД	1801001
А К Т И В		Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I		2	3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:		1000	4298	4325
первісна вартість		1001	4440	4557
накопичена амортизація		1002	142	232
Незавершені капітальні інвестиції		1005	2493	2036
Основні засоби:		1010	166741	179527
первісна вартість		1011	359737	404632
знос		1012	192996	225105
Інвестиційна нерухомість		1015	0	
первісна вартість інвестиційної нерухомості		1016	0	
знос інвестиційної нерухомості		1017	0	
Довгострокові біологічні активи		1020	0	
первісна вартість довгострокових біологічних активів		1021	0	
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів		1022	0	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030	0	
інші фінансові інвестиції		1035	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040	0	
Відстрочені податкові активи		1045	0	
Гудвіл		1050	0	
Відстрочені аквізиційні витрати		1060	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах		1065	0	
Інші необоротні активи		1090	0	
Усього за розділом I		1095	173532	185888
II. Оборотні активи				
Запаси		1100	215134	312224
виробничі запаси		1101	52047	92564
незавершене виробництво		1102	61455	69221
готова продукція		1103	101632	150439
товари		1104	0	
Поточні біологічні активи		1110	528	797
Депозити перестраховування		1115	0	
Векселі одержані		1120	0	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги		1125	12032	9219
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами		1130	33501	12112
з бюджетом		1135	8293	15692
у тому числі з податку на прибуток		1136	0	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів		1140	0	
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків		1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість		1155	2897	1472
Поточні фінансові інвестиції		1160	0	
Гроші та їх еквіваленти		1165	162420	301797
готівка		1166	3	72
рахунки в банках		1167	162417	301725
Витрати майбутніх періодів		1170	4	21
Частка перестраховика у страхових резервах		1180	0	
у тому числі в:		1181	0	

резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	
резервах незароблених премій	1183	0	
інших страхових резервах	1184	0	
Інші оборотні активи	1190	334	516
Усього за розділом II	1195	435143	653850
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	
Баланс	1300	608675	839738

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	588	588
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	
Капітал у дооцінках	1405	0	
Додатковий капітал	1410	2121	2121
емісійний дохід	1411	0	
накопичені курсові різниці	1412	0	
Резервний капітал	1415	317365	317365
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	273368	457498
Неоплачений капітал	1425	(0)	()
Вилучений капітал	1430	(0)	()
Інші резерви	1435	0	
Усього за розділом I	1495	593442	777572
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	
Пенсійні зобов'язання	1505	0	
Довгострокові кредити банків	1510	0	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	
Довгострокові забезпечення	1520	0	
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	
Цільове фінансування	1525	0	
Благодійна допомога	1526	0	
Страхові резерви	1530	0	
у тому числі:	1531	0	
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	
резерв незароблених премій	1533	0	
інші страхові резерви	1534	0	
Інвестиційні контракти	1535	0	
Призовий фонд	1540	0	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	52630
Векселі видані	1605	0	
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	0	
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	2073	333
розрахунками з бюджетом	1620	200	556
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	
розрахунками зі страхування	1625	131	152
розрахунками з оплати праці	1630	358	487
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	930	615
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	
Поточні забезпечення	1660	1920	2736
Доходи майбутніх періодів	1665	0	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	9621	4657
Усього за розділом III	1695	15233	62166
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	
Баланс	1900	608675	839738

Керівник

Шевчук О П

Головний бухгалтер

Бадьора Р Г

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

S0100214

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Агробуд"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за **Рік 2022** р.

Форма №2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	261773	320180
Чисті зароблені страхові премії	2010		0
премії підписані, валова сума	2011		0
премії, передані у перестрахування	2012		0
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(97904)	(150867)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0
Валовий:			
прибуток	2090	163869	169313
збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0
Інші операційні доходи	2120	55002	7066
у тому числі:			
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		1634
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0
Адміністративні витрати	2130	(8128)	(7887)
Витрати на збут	2150	(13753)	(7775)
Інші операційні витрати	2180	(8555)	(19812)
в тому числі:			
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	188435	140905
збиток	2195	()	()
Доход від участі в капіталі	2200		0
Інші фінансові доходи	2220	1710	1497
Інші доходи	2240	150	
в тому числі:			
дохід від благодійної допомоги	2241		0
Фінансові витрати	2250	(755)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	(0)
Інші витрати	2270	(310)	(304)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	189230	142098
збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	189230	142098
збиток	2355	()	()

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0
Накопичені курсові різниці	2410		0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0
Інший сукупний дохід	2445		0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	189230	142098

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	92605	94532
Витрати на оплату праці	2505	13832	11643
Відрахування на соціальні заходи	2510	2770	2525
Амортизація	2515	34555	34091
Інші операційні витрати	2520	41150	53215
Разом	2550	184912	196006

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0

Керівник

(підпис)

Шевчук О П

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Бадьора Р Г

(ініціали, прізвище)

ДОДАТОК В
(обов'язковий)

ІЛЮСТРАТИВНА ЧАСТИНА

«УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА (НА
ПРИКЛАДІ ТОВ «АГРОБУД»)

Таблиця 1 – Аналіз наукових підходів до визначення поняття «прибуток»

Науковці	Підходи до трактування
1	2
Власенко Т. Ю., Стародубцева О. С.	Прибуток є найважливішою економічною категорією, а його отримання є однією із головних задач підприємства. Прибуток – найпростіша і одночасно найбільш складна категорія ринкової економіки. Він є основною і головною рушійною силою економіки ринкового типу
Біла О. Г.	Прибуток – позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва і зрештою свідчить про рівень і якість до виробленої продукції
Філімоненков О. С.	Прибуток – це частина вартості додаткового продукту, додатковий прибуток, виражений у грошах частина чистого доходу, одна з його форм
Волинчук Ю. В. Купира О. І.	Прибуток виступає генератором виробничого процесу, спонукає підприємство здійснювати нововведення, стимулювати інвестиції, випуск продукції і зайнятість
Єпіфанова І. Ю., Гуменюк В. С	Кінцевий результат діяльності суб'єкта господарської діяльності, який визначається, як різниця між валовим доходом і валовими витратами.
Каминський П. Д.	Прибуток підприємства в загальному розумінні являє собою частину вартості прибуткового продукту, створеного працею, і є складовою частиною доходу підприємства

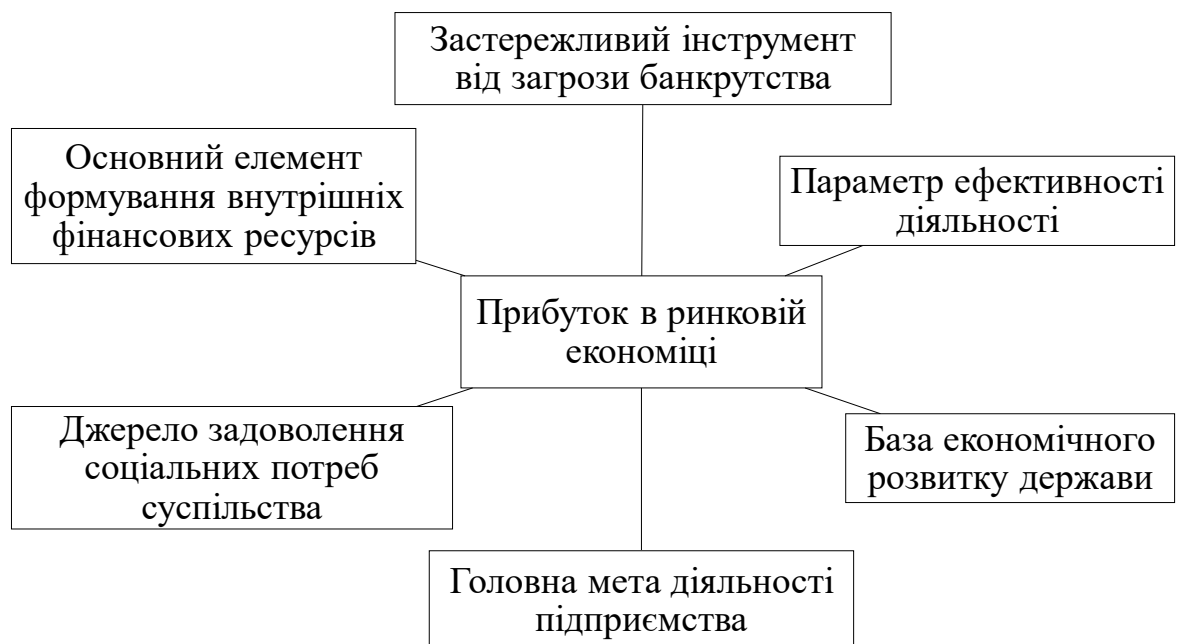


Рисунок 1 – Значення прибутку в ринковій економіці

Таблиця 2 – Трактування терміну «управління прибутком» науковцями

Автор	Визначення
1	2
Гладка Л. І.	Управління прибутком - це процес прийняття та розробки рішень щодо формування, розподілу та використання прибутку на підприємстві з метою максимізації добробуту його власників у поточному та майбутньому періодах.
Боднарюк В. А.	Управління прибутком підприємства є складною системою, інтегрованою в загальну систему управління підприємством і характеризується наявністю відповідних об'єктів і суб'єктів управління прибутком.
Попович Д. В.	Управління прибутком підприємства – це система управління, яка враховує тактичні та стратегічні аспекти господарювання з метою покращення кінцевих результатів діяльності підприємства і розглядається як сукупність взаємопов'язаних елементів, кожен з яких відіграє певну роль і спільна дія яких забезпечує досягнення механізму формування прибутку.
Воронкова Т. Є.	Управління прибутком – це процес дослідження всіх ключових аспектів формування, розподілу та використання прибутку на підприємстві та прийняття бізнес-рішень.

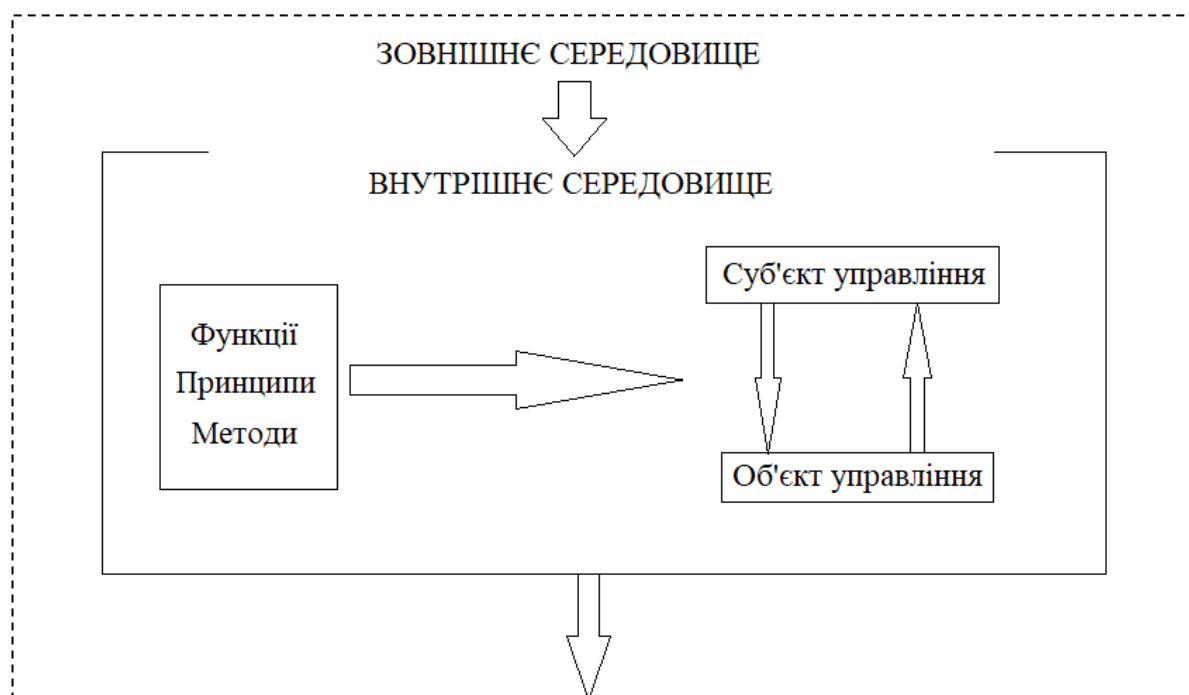


Рисунок 2 – Система управління прибутком підприємства

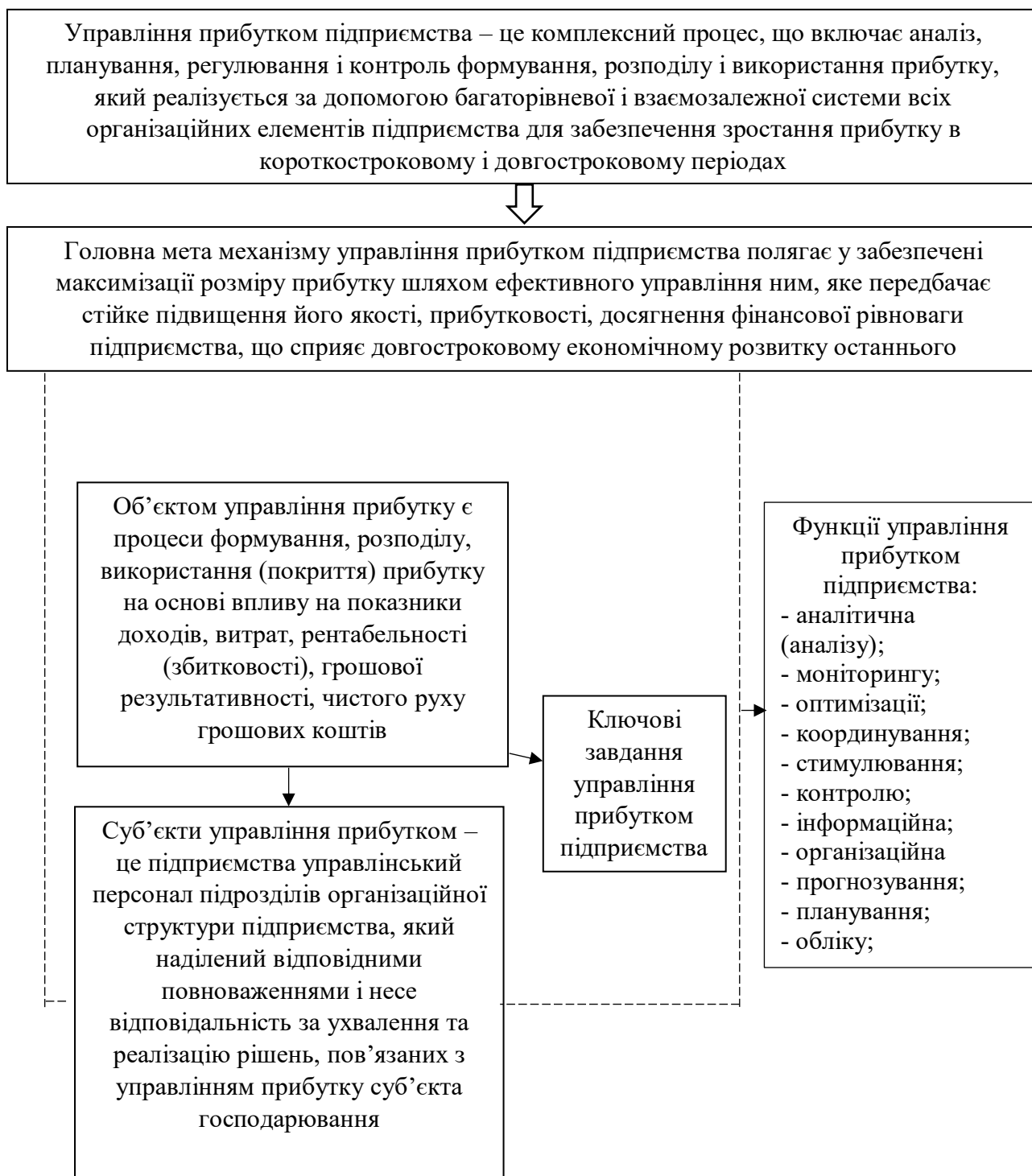


Рисунок 3 – Основні елементи механізму управління прибутком



Рисунок 4 – Основні функції управління прибутком підприємства [16]



Рисунок 5 - Методи управління прибутком підприємства

Таблиця 3 – Структура та склад прибутку

Показники	Базисний період, тис. грн.	Звітний період, тис. грн.	Структура, %		Відхилення (+, -)		Темп зростання, %
			базовий період	звітний період	тис. грн.	%	
Прибуток від операційної діяльності							
Прибуток від участі в капіталі							
Інші фінансові доходи							
Прибуток від звичайної діяльності			100,0	100,0		-	

Таблиця 4 – SWOT-аналіз ТОВ «Агробуд»

Сильні сторони (S):	Слабкі сторони (W):
1	2
1. чітко виявлена компетентність: знання галузі та вимог ринку; 2. висококваліфікований персонал; 3. конкурентоспроможні ціни; 4. розуміння потреб споживачів; 5. налагоджена система збуту; 6. налагоджена система делегування; 7. належний стан технічної бази.	1. відсутність аналізу інформації про потреби споживачів; 2. нестабільність і суперечність нормативно-правової бази; 2. нестабільність і суперечність нормативно-правової бази; 3. слабка фінансово-кредитна підтримка держави; 4. маркетингова політика; 5. негативні демографічні зміни.
Можливості (O):	Загрози (T):
3	4
1. можливість збільшення частини ринку; 2. можливість виходу на зовнішні ринки; 3. доступність ресурсів; 4. сприятливі взаємовідносини з конкурентами; 5. підвищення стабільності в галузі та господарських суб'єктів на ринку; 6. оптимізація асортименту; 7. можливість збільшення виробництва аграрної продукції.	1. уповільнення росту ринку, несприятливі демографічні зміни; 2. жорсткість конкуренції; 3. збільшення продажів товарів-замінників, різка зміна смаків і потреб покупців; 4. несприятливе зрушення в курсі валют; 5. чутливість до нестабільності зовнішніх умов бізнесу; 6. поява іноземних конкурентів з товарами низької вартості.

Таблиця 5 - PEST-аналіз факторів зовнішнього впливу на ТОВ «Агробуд»

Фактори впливу	Можливості	Загрози
1	2	3
Політичні	1. налагодження політичної стабільності в країні та її регіонах, зміцнення державності, консолідація суспільства; 2. налагодження співпраці інститутів влади за умов її децентралізації.	1. політична нестабільність у суспільстві, політична, територіальна та військова конфронтація; 2. централізація державної влади та міжбюджетних відносин, залежність регіонів від центру, у тому числі фінансова корупція.

Продовження табл. 5

Економічні	1. процеси інтеграції в світову та європейську економічну системи; 2. розширення зовнішньоторговельних зв'язків та вихід на нові ринки збуту продукції; 3. сприятлива ситуація на світовому ринку для вітчизняних сільськогосподарських виробників; 4. розвиток міжнародних прикордонних зв'язків; 5. заміщення імпоротної продукції аналогами вітчизняного виробництва; 6. підвищення конкурентоспроможності продукції.	1. високий рівень тінізації економічних процесів; 2. висока невизначеність ринкової кон'юнктури економічного середовища; 3. порушення структурно-виробничих міжрегіональних зв'язків суб'єктів; 4. інфляційні процеси, обмеженість бюджетного фінансування розвитку; 5. економічна дестабілізація внаслідок зростання вартості енергоресурсів; 6. низька інвестиційна активність кредитної системи відносно сільськогосподарських підприємств; 7. відсутність дієвого механізму страхування ризиків сільськогосподарських виробників.
Соціальні	1. зростання населення у світі, що породжує попит на продукти харчування; 2. підвищення освітнього рівня населення, у тому числі сільських територій, підвищення кваліфікації працівників. 3. зростання людського потенціалу.	1. старіння нації внаслідок скорочення тривалості життя населення та скорочення темпів приросту населення; 2. поглиблення соціального та майнового розшарування верст населення; 3. негативні соціальні процеси в житті суспільства. 4. зростання потреби у кваліфікованих кадрах.
Науково-технологічні	1. використання переваг інформаційних технологій для розвитку; 2. інноваційна спрямованість виробництва; 3. підвищення якості виробленої продукції, у тому числі органічної сільськогосподарської продукції за міжнародними стандартами; 4. оновлення зношених основних засобів; 5. підвищення науково-технічного та інноваційного потенціалу регіонів.	1. зниження питомої ваги у загальному виробництві інноваційної продукції та інноваційно активних підприємств у національній економіці; 2. відсутність стимулів та недостатність фінансування науково-технічного й інноваційного розвитку економіки; 3. зниження наукового потенціалу; 4. скорочення попиту на науково-технічні та інноваційні вітчизняні розробки.

Таблиця 6 – Питома вага посіву кожної культури ТОВ «Агробуд» за 2021 рік

Культура		Кукурудза	Пшениця озима	Пшениця ярова	Ячмінь яровий	Соняшник	Ріпак озимий	Соя	Горох	Всього
2021	Площа, га	1188	1619	191	298	535	869	742	120	5562
	Питома вага, %	21,36	29,11	3,43	5,36	9,62	15,62	13,34	2,16	100,00

Таблиця 7 – Питома вага посіву кожної культури ТОВ «Агробуд» за 2022 рік

Культура		Кукурудза	Пшениця озима	Пшениця ярова	Ячмінь яровий	Соняшник	Соя	Всього
2022	Площа, га	1963	1511	160	252	1516	277	5679
	Питома вага, %	34,57	26,61	2,82	4,44	26,69	4,88	100,00

Таблиця 8 – Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «Агробуд» за 2021-2022 рр., тис. грн.

Показники	Роки		2022 до 2021, %
	2021	2022	
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) без ПДВ акцизів	320180,0	261773,0	81,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, послуг)	150867,0	97904,0	64,9
Валовий прибуток	163869,0	163869,0	100,0
Адміністративні витрати	7887,0	8128,0	103,1
Витрати на збут	7775,0	13753,0	176,9
Інші операційні витрати	19812,0	8555,0	43,2
Інші операційні доходи	7066,0	55002,0	778,4
Фінансові результати від операційної діяльності	140905,0	188435,0	133,7

Продовження табл. 8

1	2	3	4
Інші фінансові доходи	1497,0	1710,0	114,2
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	142098,0	18923,0	133,2
Чистий прибуток	142098,0	189230,0	133,2

Таблиця 9 – Коефіцієнтний аналіз показників ліквідності і платоспроможності ТОВ «Агробуд», 2021-2022 рр.

Найменування показника	Формула для розрахунку	2021	2022	Абсолютне відхилення, +/- 2022/2021
1	2	3	4	5
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти / (Поточні зобов'язання + Доходи майбутніх періодів)	6,57	6,02	-0,55
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Оборотні активи - товарно-матеріальні запаси) / Поточні зобов'язання	8,39	7,25	-1,14
Коефіцієнт проміжної ліквідності	(Оборотні активи - Виробничі запаси - НВЗ) / Поточні зобов'язання	13,16	10,51	-2,65
Величина власного оборотного капіталу	Оборотні активи - Поточні зобов'язання	351178	505797	154619
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	(Оборотні активи - Поточні зобов'язання) / Поточні зобов'язання	17,32	13,07	-4,25
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	(Оборотні активи - Поточні зобов'язання) / Власний капітал	0,67	0,74	0,07
Коефіцієнт маневреності грошових коштів	Грошові кошти / Власний капітал	0,25	0,34	0,09
Частка оборотних коштів у активах	Оборотні активи / Усього активів	0,68	0,75	0,07
Частка запасів в оборотних активах	Запаси / Оборотної активи	0,54	0,48	-0,06
Частка власних оборотних коштів у покритті запасів	Власні оборотні кошти / Запаси	3,44	3,28	-0,16

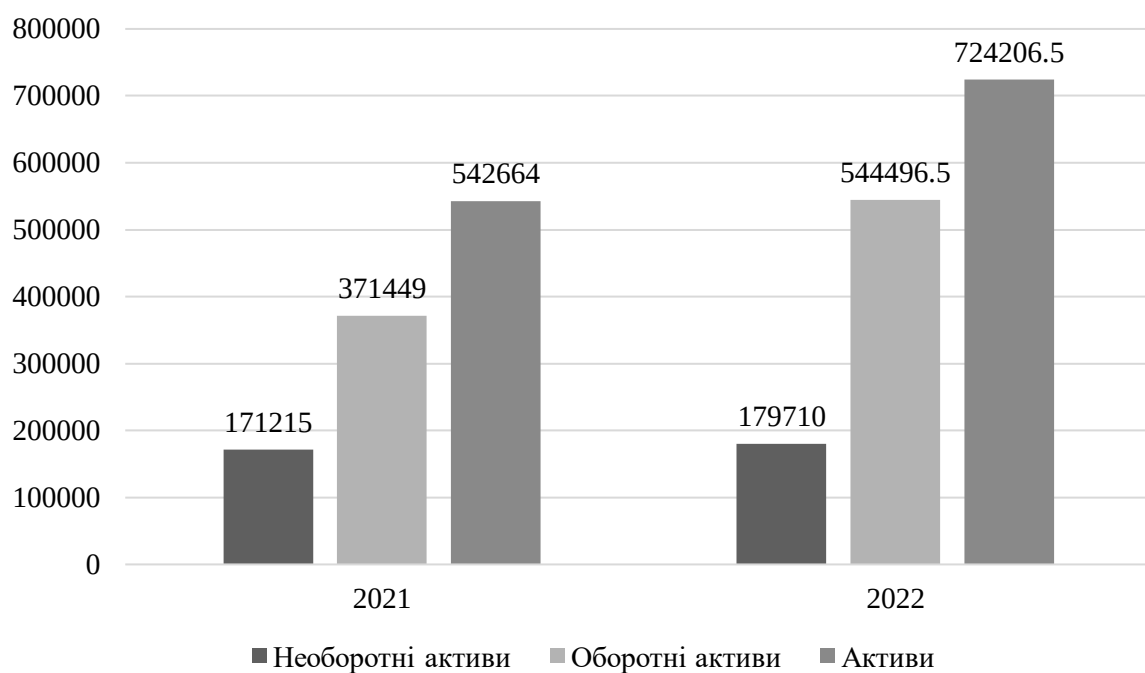


Рисунок 6 – Динаміка активів «ТОВ «АГРОБУД» у 2021-2022 рр., тис. грн.

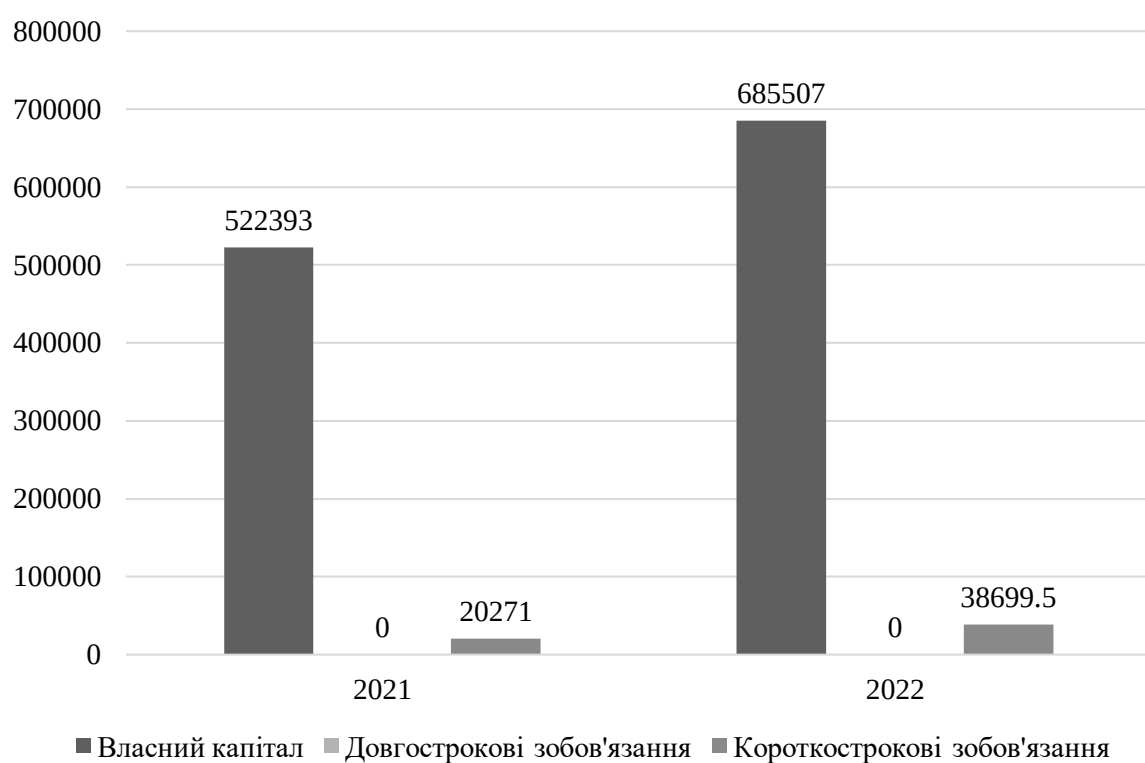


Рисунок 7 – Динаміка джерел фінансування «ТОВ «АГРОБУД» у 2021-2022 рр., тис. грн.

Таблиця 10 - Горизонтальний аналіз пасивів (джерел фінансування активів) «ТОВ «АГРОБУД» у 2019-2020 рр., тис. грн.

Показник	2021	2022	Абс. приріст, +,-	Відн. приріст, %
1	2	3	4	5
Резервний капітал	317365,0	317365,0	0,0	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	202319,0	365433,0	163114,0	80,6
Власний капітал	522393,0	685507,0	163114,0	31,2
Довгострокові зобов'язання	0,0	0	0	-
Короткострокові зобов'язання	20271,0	38699,5	18429,0	90,9
Баланс	542664,0	724206,5	181543,0	33,5

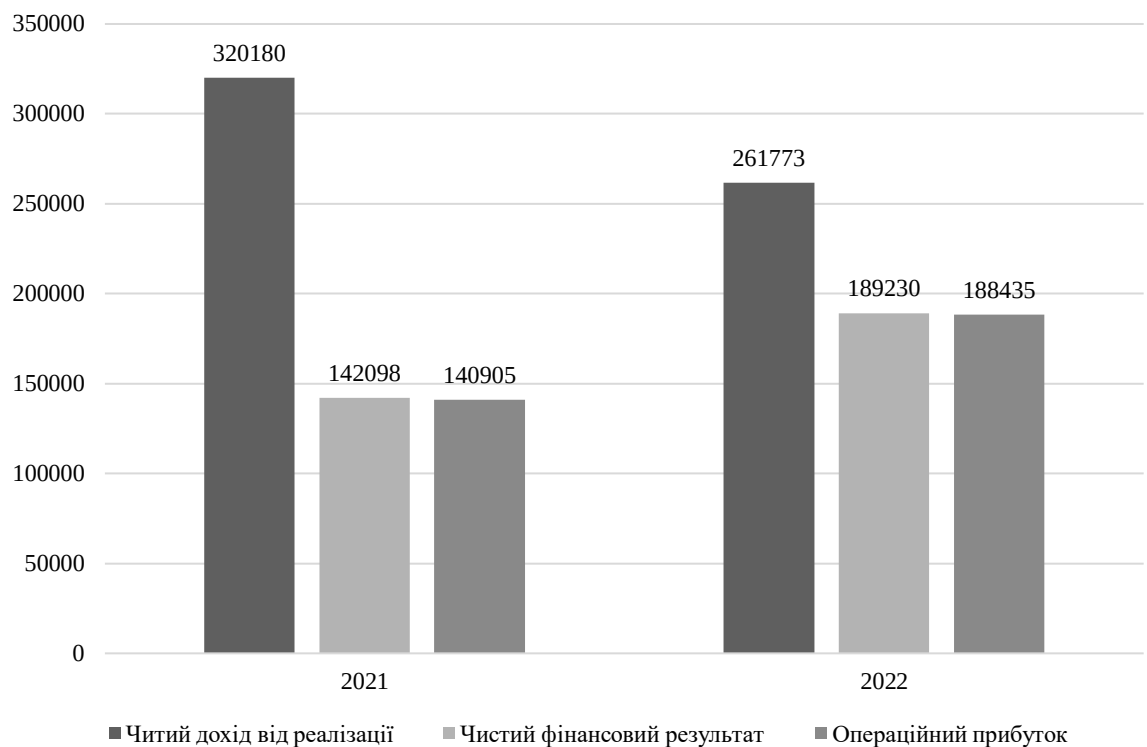


Рисунок 8 – Динаміка фінансових результатів «ТОВ «АГРОБУД» у 2021-2022 рр., тис. грн.

Таблиця 11 – Основні фінансові результати ТОВ «Агробуд» за 2021-2022

рр.

Показник	Вихідні дані, тис. грн.		Абсолютна зміна, тис. грн.	Відносна зміна, %
	2021 р	2022 р		
1	2	3	р.3 – р.2	р.3 / р.2 * 100 -100
Чистий дохід від реалізації продукції	320180,0	261773,0	-58407,0	-18,24
Собівартість реалізованої продукції	150867,0	97904,0	-52963,0	-35,11
Валовий прибуток	16931,03	163869,0	-5444,0	-3,22
Інші операційні доходи	7066,0	55002,0	47936,0	678,4
Адміністративні витрати	7887,0	8128,0	241,0	3,06
Витрати на збут	7775,0	13753,0	5978,0	76,89
Інші операційні витрати	19812,0	8555,0	-11257,0	-56,82
Фінансовий результат від операційної діяльності	140905,0	188435,0	47530,0	33,73
Інші фінансові доходи	1497,0	1710,0	213,0	14,23
Інші доходи	0,0	150,0	150,0	0,00
Фінансові витрати	0,0	755,0	755,0	0,00
Фінансовий результат до оподаткування	142098,0	189230,0	47132,0	33,17
Витрати з податку на прибуток	0,0	0,0	0,0	0,00
Чистий прибуток	142098,0	189230,0	47132,0	33,17



Рисунок 9 – Розмір прибутків ТОВ «Агробуд» у 2022 році, тис. грн.

Таблиця 12 – Узагальнення впливу факторів на валовий прибуток ТОВ «Агробуд»

Фактори	Сума впливу, тис. грн.
1. Зміна величини власного капіталу	19141,24
2. Зміна оборотності активів	-60428,08
3. Зміна величини чистої рентабельності	73297,14
4. Зміна величини мультиплікатора власного капіталу	15121,7
Усього	47132

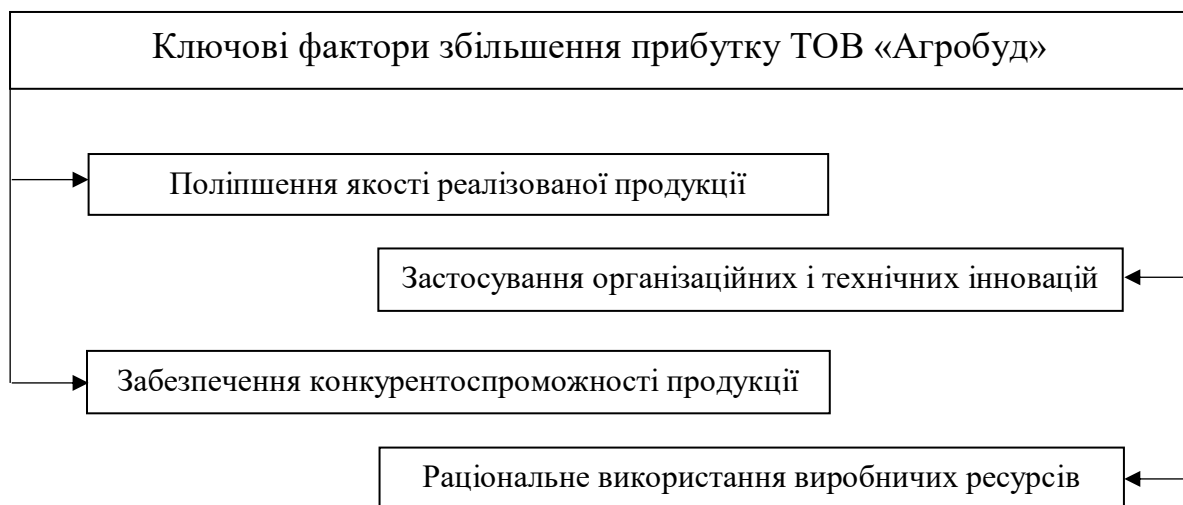


Рисунок 10 – Ключові фактори збільшення прибутку ТОВ «Агробуд»



Рисунок 11 – Структурно-логічна схема управління прибутком ТОВ «Агробуд»

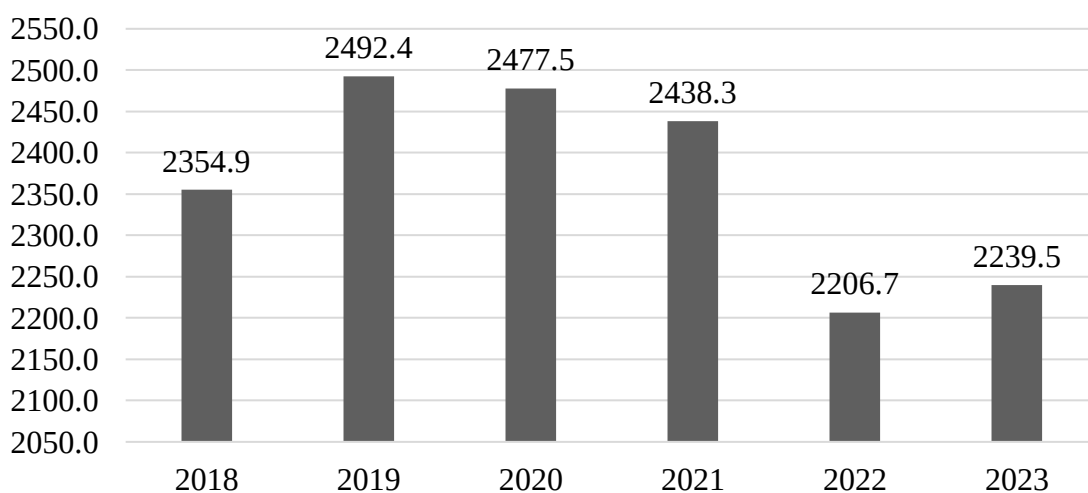


Рисунок 12 – Динаміка виробництва м'яса впродовж 2018-2022 рр., тис. т.

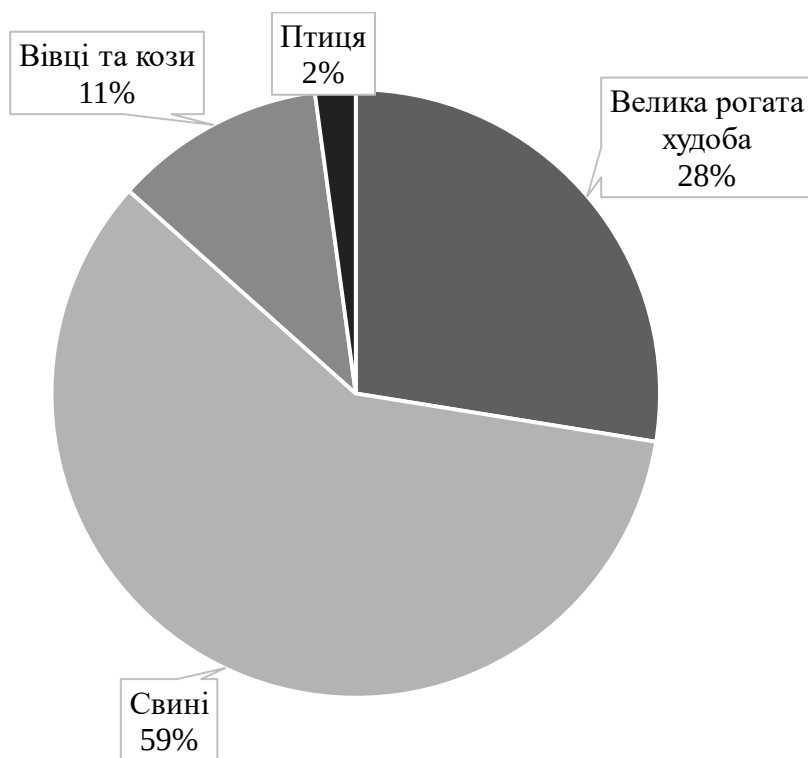


Рисунок 13 – Структура споживання м'яса в Україні станом на 2023 рік,
тис. голів

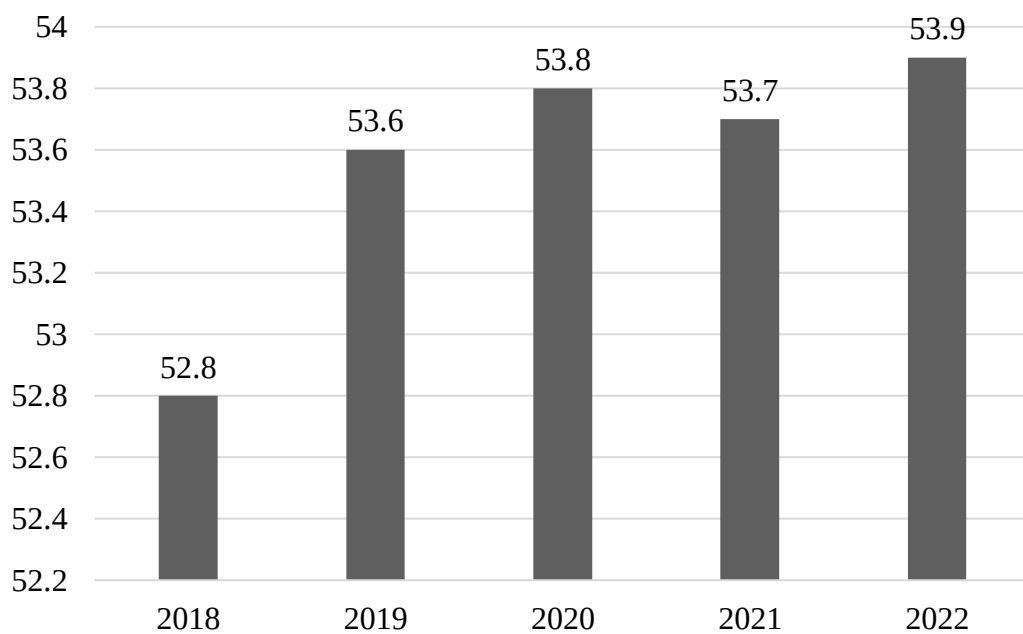


Рисунок 14 – Споживання м'яса в розрахунку на одну особу за 2018 –
2022 рр., кг/рік

Таблиця 13 – Структура наявного стада свиней на свинокомплексі

Статеві-вікова група	Голів	Частка, %
Свиноматки	6	14,6
Кнури-плідники	4	9,8
Поросята	31	75,6
Всього	41	100,00

Таблиця 14 – Структура стада свиней після повного укомплектування свинарнику

Статеві-вікова група	Голів	Частка, %
Свиноматки	6	4,0
Кнури-плідники	4	2,7
Поросята	140	93,3
Всього	150	100,0

Таблиця 15 – Витрати на закупівлю голів свинини (поросят), грн.

Кількість голів, шт	Середня вага однієї, кг	Вартість 1 кг в живій вазі, грн	Загальна сума витрат на закупівлю, грн
109	8,5	58	53737,0

Таблиця 16 – Витрати кормів та води на 1 порося до забійної маси

Групи тварин	Склад добового раціону, кг					Всього кормів, кг
	Кукурудза	Пшениця	Ячмінь	Премікс	Шрот	
Молодняк на дорощуванні	0,4	0,1	0,7	0,0	0,1	1,3
Молодняк на відгодівлі	1,3	0,5	0,4	0,3	0,1	2,6

Таблиця 17 – Витрати на відгодівлю поросят до забійної маси, грн

Складова раціону	Добова норма на 1 порося, кг.	Кількість поросят, од.	Кількість днів годування	Потрібна кількість, кг.	Вартість 1 кг, грн.	Сума, грн.
Молодняк на дорощуванні (період тривалістю 1 місяць)						
Кукурудза	0,4	140	30	1680,0	3,0	5040,0
Пшениця	0,1	140	30	420,0	5,0	2100,0
Ячмінь	0,7	140	30	2940,0	2,4	7056,0
Премікс	0,0	140	30	0,0	60,0	0,0
Шрот	0,1	140	30	420,0	8,9	3738,0
Молодняк на відгодівлі (період тривалістю 4 місяці)						
Кукурудза	1,3	140	120	21840,0	3,0	65520,0
Пшениця	0,5	140	120	8400,0	5,0	42000,0
Ячмінь	0,4	140	120	6720,0	2,4	16128,0
Премікс	0,3	140	120	5040,0	60,0	302400,0
Шрот	0,1	140	120	1680,0	8,9	14952,0
Всього витрат:						458934,0

Таблиця 18 – Витрати на оплату праці по промисловому свинокомплексу потужністю 150 голів

Категорії працівників	Кількість	Місячний оклад, грн.	Утримання (ПДФО) 18%, грн.	Місячний фонд оплати праці, грн.	Фонд оплати праці одного циклу (5 місяців), грн.
1	2	3	4	5	6
Свинокомплекс					
Управляючий комплексом	1	10500,0	1890,0	12390,0	61950,0
Ветеринарний лікар	1	8500,0	1530,0	10030,0	50150,0
Оператор по догляду за свинями	2	10500,0	3780,0	24780,0	123900,0
Технік	1	8000,0	1440,0	9440,0	47200,0
Охоронець	1	8000,0	1440,0	9440,0	47200,0
Разом по свинокомплексу	6	45500	10080	66080	330400

Продовження табл. 18

1	2	3	4	5	6
Забійний цех					
Працівник цеху первинної обробки	2	8000,0	2880,0	18880,0	94400,0
Працівники складу	2	7500,0	2700,0	17700,0	88500,0
Працівник цеху переробки сировини	2	8000,0	2880,0	18880,0	94400,0
Разом по забійному цеху	6	23500,0	8460,0	55460,0	277300,0
Всього:	12	69000,0	18540,0	121540,0	607700,0

Таблиця 19 – Витрати на електроенергію та теплопостачання

Показники	Норма витрат на одне свиномісце, кВт.год	Постійне поголів'я свиней, гол	Місячні витрати, кВт.год	Вартість 1 кВт. год, грн	Місячні витрати, грн.
Електроенергія	6,94	150	1041	7,5	7807,5
Теплопостачання	3,48	150	522	7,5	3915,0
Разом	10,42	-	1563	7,5	11722,5

Таблиця 20 – Надходження від реалізації

Показник	Жива маса тварин, т	Вихід продукції з одиниці об'єкта розрахунку	Вихід продукції, кг	Ціна одиниці продукції, грн за кг	Вартість продукції, грн.
Вихід продукції:					
півтуші	жива	0,45	7560,0	95,5	721980,0
м'ясо	маса	0,24	4032,0	163,0	657216,0
субпродукти	тварин, т	0,203	3410,4	70,0	238728,0
Разом:	-	-	16800,0	-	1617924,0

Таблиця 21 – Динаміка доходів та витрат свиногокомплексу, грн

Показник	Значення, грн
1. Виручка від реалізації, всього	1617924,0
Витрати:	
Корми	458934,0
Оплата праці	607700,0
Вода	0,0
Електроенергія	39037,5
Теплопостачання	19575,0
2. Витрати – всього	1125246,5
3. Прибуток	492677,5